

แผนการจัดการเรียนรู้

บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราโชวาท
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์
โรงเรียนสตรีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๗

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ ๑

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราชาบาท

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม.๓ / ๓ ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการศึกษาหาความรู้ จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญจนสามารถจับใจความสำคัญในงานเขียนทุกประเภท

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สามารถบอกหลักในการอ่านในใจที่ถูกต้องได้
๒. สามารถจับใจความสำคัญ แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ ได้อย่างมีเหตุผล

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ
๙. มีความกตัญญู
๑๐. รู้รักสามัคคี

สาระการเรียนรู้

- การอ่านในใจ อ่านจับใจความบทเรียนเรื่อง “พระบรมราโชวาท” :

กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับวรรณคดีที่นักเรียนรู้จัก ว่ามีเรื่องอะไรอีกบ้าง
๒. ครูทบทวนหลักการอ่านในใจ พร้อมทั้งให้นักเรียนอ่านในใจ พระบรมราโชวาท
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนแผนภาพโครงเรื่อง สรุปใจความสำคัญจากเรื่อง “พระบรมราโชวาท ” พร้อมทั้งออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนแล้วนำผลงานส่งครู
๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปนำสิ่งที่เหมือนกัน และแตกต่างกัน ของแต่ละกลุ่มมาแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของความคิด ซึ่งขึ้นอยู่กับเหตุผล พร้อมทั้งช่วยกันวิเคราะห์ถึงการดำเนินชีวิตของตัวละครว่าดำเนินชีวิตแบบพอเพียงหรือไม่ อย่างไร
๗. นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๑ – ๒ (ท้ายแผน) เสร็จแล้วนำเสนอครูตรวจสอบและประเมินผล
๘. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง พระบรมราโชวาท (ท้ายแผน) เสร็จแล้วนำเสนอครูตรวจสอบและประกาศผลเป็นคะแนนโดยที่ยังไม่ต้องเฉลย

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

๑. ใบความรู้
๒. หนังสือภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๓
๓. ใบงาน
๔. แบบฝึกหัดภาษาไทย

กระบวนการวัดผลและประเมินผล

๑ วิธีการ

- ๑.๑ สังเกต
 - พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
 - การรายงานของนักเรียน
 - การซักถาม และการตอบคำถาม
 - การร่วมกิจกรรม
 - กระบวนการทำงานกลุ่ม
- ๑.๒ ตรวจ
 - ตรวจใบงาน
 - ตรวจแบบฝึกหัด

๒. เครื่องมือวัดและประเมินผล

- ใบงาน
- แบบทดสอบ
- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

๓. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

ถือเกณฑ์การผ่านร้อยละ ๗๐

การประเมิน ด้านทักษะ / กระบวนการ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ทักษะการ สรุปเนื้อหา	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้ง่าย	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความเกือบครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้	สรุปเนื้อหาได้ไม่กระชับ ใจความและไม่ครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้น้อย
การรายงานหน้าชั้น	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดเสียงดังฟังชัด ได้สาระ ชัดเจน วางบุคลิกในการ พุดได้ดีมาก	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาที่ พุด วางบุคลิกในการพุด ได้ดี	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ ค่อยสอดคล้องกับเนื้อหา ที่พุด วางบุคลิกในการ พุดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงานตาม ขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถปฏิบัติงาน ตามขั้นตอนได้
ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่ สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่ สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของการทำ ใบงาน	มีทักษะสามารถสร้างงาน ที่สวยงาม และมีความ ประณีตดี	สามารถสร้างงานที่ สวยงามพอใช้ได้ และมี ความประณีตในบางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และ ไม่ประณีต

การประเมิน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ซื่อสัตย์สุจริต	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง ไม่ค่อยพอใจในสิ่งที่ตนมี
มีวินัย	รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนตลอดเวลา	รู้จักควบคุมอารมณ์ บางปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย การแต่งกายไม่ค่อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยน้อย ไม่ค่อยแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
ใฝ่เรียนรู้	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จทันเวลาและถูกต้อง	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นบางครั้ง ทำงานเสร็จทันเวลาเป็นบางครั้ง	ไม่มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ค่อยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จไม่ทันเวลา
อยู่อย่างพอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาถูกและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้ว	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้ไม่หมดแล้วซื้อใหม่
มีจิตสาธารณะ	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ไม่เอาเปรียบ ไม่เห็นแก่ตัวช่วยเหลือหมู่คณะได้เป็นอย่างดี	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมเป็นบางครั้ง ไม่เอาเปรียบไม่เห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ	ไม่ค่อยเสียสละเพื่อส่วนรวม ชอบเอาเปรียบคนอื่น ค่อนข้างเห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ

การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างไร

๓ ห่วง ประเด็น	หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
เวลา	- ครูจัดเวลาได้เหมาะสม เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	- เพื่อให้การดำเนินการสอน เป็นไปอย่างราบรื่น	- ครูใช้เวลาได้คุ้มค่าเหมาะสม ไม่ส่งผลกระทบต่อตนเอง ผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน
อุปกรณ์/สื่อ	- ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ สอดคล้องและเอื้อประโยชน์ ต่อการจัดการเรียนการสอน	- เพื่อนักเรียนจะได้ใช้สื่อ และอุปกรณ์ต่างๆให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อการ เรียนรู้	- ครูจัดการเรียนการสอนได้ ถูกต้องตรงตามเนื้อหาไม่หลง ประเด็นในการสอน - ครูจัดการเรียนการสอนได้ ถูกต้องตรงตามเนื้อหาไม่หลง ประเด็นในการสอน
เนื้อหาสาระ	- ครูวางแผนในการจัดการ เนื้อหาที่เหมาะสมกับเวลา ผู้เรียน	- เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการในการเรียนรู้ที่ ครบถ้วน	- ครูจัดการสอนได้ครบถ้วน เหมาะสมกับผู้เรียนทุกคน
ความรู้	ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญรู้หลักจิตวิทยา และรู้วิธีวัดประเมินผลนักเรียน		
คุณธรรม	ครูมีความซื่อสัตย์สุจริตในการออกแบบการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียนการสอน และมีเมตตาธรรม อดทน 4 ต่อนักเรียนทุกคน		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
- ทำแบบทดสอบได้ถูกต้องตามเกณฑ์และตรงตามเวลาที่กำหนด - ใช้ภาษาได้เหมาะสมไม่ทำให้ตนและผู้อื่นเดือดร้อน	- การเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะกระบวนการหนึ่งในการใช้ทักษะทางภาษาในการนำเสนองานโดยเสริมทักษะการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	- นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าทางภาษา - นักเรียนมีทักษะกระบวนการด้านภาษาและใช้ภาษาได้เหมาะสม - นักเรียนมีทักษะในการวางแผนในการทำงาน
ความรู้ - นักเรียนมีความรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ		
คุณธรรม - ขยันในการปฏิบัติงาน มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความรับผิดชอบ ประหยัดในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน มีวินัยและทำงานเสร็จตรงตามเวลากำหนด		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

ด้าน การวัดผล	อยู่อย่างพอเพียง...สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้เรื่องการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณค่า	- มีความรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- มีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- มีความรู้ความเข้าใจด้านภาษา
ทักษะ	- มีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีทักษะกระบวนการในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม
ค่านิยม	- ใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีความรับผิดชอบต่อคำพูดและการกระทำของตน - ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	- สืบสานและอนุรักษ์ภาษา

ความเห็นของผู้บริหาร หรือผู้ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บริหาร/ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

ตำแหน่ง ครู

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด หรือเหมาะสมที่สุด

๑. “พระบรมราโชวาท” ที่นักเรียนศึกษานี้เป็นของใคร
 - ก. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
 - ข. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - ค. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - ง. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
๒. พระบรมราโชวาทนี้ พระราชทานแก่ใคร
 - ก. นักศึกษาไทยที่ไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ
 - ข. นักศึกษาไทยที่ได้รับทุนไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ
 - ค. พระโอรสทุกพระองค์ที่ทรงไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ
 - ง. พระเจ้าลูกยาเธอ ๔ พระองค์ เมื่อจะเสด็จไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ
๓. พระองค์ส่งพระราชโอรสทั้ง ๔ พระองค์ ไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ เพื่ออะไร
 - ก. เพื่อฝึกความอดทนของพระราชโอรส
 - ข. เพื่อให้ได้วิชาความรู้กลับมาช่วยพัฒนาบ้านเมือง
 - ค. เพื่อให้พระราชโอรสมีประสบการณ์ที่กว้างขวางเกี่ยวกับต่างประเทศ
 - ง. เพื่อให้พระราชโอรสมีเกียรติยศชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของประชาชน
๔. เหตุใด จึงไม่ให้พระราชโอรสใช้คำว่า “ฮิสรอยัลไฮเนสพรินซ์” นำหน้าชื่อ
 - ก. เพราะไม่ต้องการให้ไวยศว่าเป็นเจ้า
 - ข. เพราะไม่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมยุโรป
 - ค. เพราะเกรงคนจะเข้าใจผิดว่าเป็นพระราชวงศ์ของไทย
 - ง. เพราะไม่ต้องการให้คนทั่วไปรู้ว่าเป็นพระราชวงศ์ของไทย
๕. เหตุใดรัชกาลที่ ๕ จึงไม่ให้พระราชโอรสใช้คำว่า “นาย” นำหน้าพระนามเดิม
 - ก. เพราะ “นาย” ใช้นำหน้าชื่อลูกสามัญชน
 - ข. เพราะ “นาย” ใช้นำหน้าลูกขุนนาง
 - ค. เพราะ ตนเองเป็นลูกกษัตริย์ใช้คำว่า “นาย” ไม่ได้
 - ง. เพราะเป็นภาษาไทย ซึ่งจะทำให้เป็นที่ฟังชัด ๆ หู

๖. การเป็นเจ้านายเสียเปรียบคนอื่นอย่างไร เมื่ออยู่ ณ ต่างประเทศ
- ทำสิ่งใดต้องระมัดระวังตัวเองอยู่ตลอดเวลา เพราะมีคอยจ้องมองดูอยู่
 - ต้องซื้อสิ่งของหรือใช้จ่ายแพงกว่าคนสามัญ เพราะเขาถือว่าเป็นคนมั่งมี
 - วางพระองค์ให้เหมาะสมแก่พระเกียรติได้ยาก เพราะต้องทำให้สมกับยศศักดิ์
 - ถูกทุกข้อ
๗. เหตุผลที่แท้จริงที่ รัชกาล ๕ ไม่ต้องการให้พระราชโอรสไวยศว่าเป็นเจ้า คือข้อใด
- เพราะไม่ต้องการให้ใครรู้ว่าเป็นลูกกษัตริย์
 - เพราะเกรงว่าพระราชโอรสจะนำไปอวดอ้างในทางที่ผิด
 - เพราะ เกรงว่าผู้ใกล้ชิดพระราชโอรสจะนำไปอวดอ้างว่าเป็นเจ้านาย
 - เพราะ การไวยศจะไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ เลยมีแต่ทางที่จะก่อให้เกิดโทษ
๘. “เงินพระคลังข้างที่” หมายถึงเงินตามข้อใด
- เงินรายได้ที่เก็บไว้ในคลัง
 - เงินของแผ่นดินที่เก็บไว้ในคลัง
 - เงินรายได้ จากการนำไปทำประโยชน์
 - เงินที่เป็นส่วนสิทธิ์ขาดของพระมหากษัตริย์เพื่อใช้สอยในการส่วนพระองค์
๙. เหตุใด รัชกาลที่ ๕ จึงใช้เงินพระคลังข้างที่เป็นค่าศึกษาเล่าเรียนของพระราชโอรส
- เพราะ เป็นเงินสำหรับใช้จ่ายในเรื่องการศึกษา
 - เพราะเป็นเงินที่พระโอรสมีสิทธิ์นำไปใช้จ่ายในการศึกษาได้
 - เพราะเป็นเงินของพระองค์ที่ทรงเก็บสะสมไว้ในทองพระคลังนานแล้ว
 - เพราะ เป็นเงินส่วนพระองค์ การให้การศึกษา ก็เหมือนเป็นการแบ่งมรดกให้แก่ลูก
๑๐. เหตุใดจึงไม่ทรงใช้เงินแผ่นดิน เป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาของพระราชโอรส
- เพราะเงินแผ่นดินมีน้อย
 - เพราะเงินแผ่นดินจะนำมาใช้ส่วนพระองค์ไม่ได้
 - เพราะเงินแผ่นดินควรใช้สำหรับเป็นค่าเล่าเรียนของบุตรข้าราชการ
 - เพราะพระองค์มีพระราชโอรสมาก แล้วส่งไปเรียนทุกพระองค์โดยไม่ได้เลือกเฟ้นเกรงว่าจะเป็นที่ดีฉินินทาได้
๑๑. เพราะเหตุใด รัชกาลที่ ๕ จึงมีพระบรมราโชวาทตอนหนึ่งว่า “การซึ่งให้มีโอกาสและให้ทุนทรัพย์ ซึ่งจะได้เล่าเรียนวิชานี้ เป็นทรัพย์มรดกอันประเสริฐดีกว่าทรัพย์สินเงินทองอื่น ๆ”
- เพราะความรู้คือทรัพย์ที่ติดตัวไปตลอด ไม่มีใครมาแย่งชิง หรือทำลายได้
 - เพราะความรู้เป็นสิ่งที่หายากกว่าทรัพย์สินชนิดอื่น ๆ
 - เพราะความรู้เป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายกว่าทรัพย์สินอื่น ๆ
 - เพราะความรู้นำไปขายไม่ได้ แต่ทรัพย์อื่น ๆ นำไปขายได้

๑๒. เพราะเหตุใดจึงมีพระบรมราโชวาทแก่พระราชโอรสตอนหนึ่งว่า “เงินพระคลังข้างที่นั้นเองก็เป็นส่วนหนึ่งในเงินแผ่นดินเหมือนกัน”
- เพื่อให้ทุกพระองค์ ทรงประหยัดในการใช้จ่าย
 - เพื่อให้ทรงสำนึกว่าเป็นหนี้บุญคุณแผ่นดิน
 - เพื่อให้ทรงเห็นว่าพระองค์มีเมตตาธรรม
 - เพื่อให้ทรงมีความอดุสาหะเพิ่มมากขึ้น
๑๓. “ถ้าจะถือว่าเกิดมาเป็นเจ้านายแล้วนี่ อยู่นจนตลอดชีวิตก็เป็นสบาย ดังนั้นจะไม่ผิดอันใดกับ สัตว์ดิรัจฉานอย่างเลวนัก สัตว์ดิรัจฉานมันเกิดมากิน ๆ นอน ๆ แล้วก็ตาย” พระบรมราโชวาทตอนนี้สะท้อนให้เห็นแนวคิดตามข้อใด
- เกิดเป็นคนทั้งที่ทำได้เข้าไว้
 - เกิดเป็นคนทั้งที่ต้องให้มีสุขสบาย
 - เกิดเป็นคนทั้งที่ต้องมีศักดิ์ศรีไว้ลาย
 - เกิดเป็นคนทั้งที่ กินดี อยู่ดี เป็นที่หมาย
๑๔. พระบรมราโชวาทตามข้อ ๑๓ พระองค์มีท่านมีพระราชประสงค์เพื่อทรงเตือนให้พระราชโอรส ปฏิบัติตนตามข้อใด
- มีความสำนึกในการเป็นราชวงศ์
 - มีความรักในเกียรติในศักดิ์ศรี ของตน
 - มีความทะเยอทะยานที่ต้องเรียนให้สูงที่สุด
 - มีความอดุสาหะเล่าเรียน นำความรู้มาทำคุณประโยชน์แก่บ้านเมือง
๑๕. พระบรมราโชวาทต่อไปนี้มีความหมายตรงกับสำนวนในข้อใด “ถ้าประพฤติความชั่วเสียแต่ ในเวลาที่มีพ้ออยู่แล้ว โดยจะปิดบังซ่อนเร้นอยู่ได้ด้วยอย่างหนึ่งอย่างใด เวลาไม่มีพ้อความชื่อนั้นคงจะปรากฏให้เห็น”
- ชนักติดหลัง
 - น้ำลดตอผุด
 - น้ำลด ใต้ทราย
 - น้ำขึ้นมาปลาгинมด น้ำลดมดกินปลา
๑๖. “อีกประการหนึ่ง ชีวิตสังขารของมนุษย์ไม่ยั่งยืนยืดยาวเหมือนเหล็กเหมือนศิลา ถึงโดยว่าจะ มีพ้ออยู่ในขณะหนึ่งก็คงจะมีเวลาที่ไม่มีได้ขณะหนึ่งเป็นแน่แท้” พระบรมราโชวาทตอนนี้ตรง กับคำศัพท์ข้อใด
- อเวจี
 - อวิชชา
 - อนิจจัง
 - อหิงสา

๑๗. ข้อใดไม่ใช่ ข้อควรปฏิบัติสำหรับพระราชโอรส ตามพระบรมราโชวาท
- จงถือตัวว่าเป็นลูกเจ้าแผ่นดิน
 - จงเป็นคน อ่อนน้อม
 - จงเป็นคนว่าง่ายสอนง่าย
 - จงละเว้นทางชั่วที่รู้ตัวเอง หรือมีผู้ชักเตือน
๑๘. “เงินที่ส่วนตัวได้รับ....ก็ได้อาศัยเป็นลูกพ่อ” เงินนั้นเป็นเงินตามข้อใด
- เงินเบี้ยหวัด
 - เงินกลางปี
 - เงินพระคลังข้างที่
 - เงินเบี้ยหวัด และเงินกลางปี
๑๙. ข้อใด ไม่ถูกต้อง ตามพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับ เรื่องการใช้จ่ายเงิน
- จงใช้เงินอย่างประหยัดอย่าใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย
 - จงใช้เงินเข็มัดเข็ม ใช้จ่ายแต่เพียงที่อนุญาตให้ใช้
 - จงใช้เงินเฉพาะแต่ที่จะรักษาความสุขของตัวพอสมควรเท่านั้น
 - จงใช้เงินให้เหมาะสมกับที่เป็นลูกเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน อย่าให้อายผู้ดีฝรั่ง
๒๐. ในพระบรมราโชวาท กำหนดให้พระราชโอรสต้องเรียนภาษาต่างประเทศภาษาใดบ้าง
- ภาษาอังกฤษ
 - ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส
 - ภาษาอังกฤษ ภาษาเยอรมัน
 - ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน
๒๑. ในพระบรมราโชวาท กำหนดให้พระราชโอรสเรียนวิชาสามัญที่จำเป็นต้องเรียนให้รู้ได้จริง ๆ ในเบื้องต้น มีวิชาใดบ้าง
- วิชาภาษาญโรอย่างน้อยหนึ่งภาษาและวิชาเลข
 - วิชาภาษาญโรอย่างน้อยสองภาษาและวิชาเลข
 - วิชาภาษาญโรอย่างน้อยสองภาษา วิชาภาษาไทยและวิชาเลข
 - วิชาภาษาญโรอย่างน้อยสามภาษา วิชาภาษาไทยและวิชาเลข
๒๒. ข้อใดเป็นการยืนยันว่า พระองค์ทรงเป็นห้วงพระราชโอรส จะไม่แตกฉานในวิชาภาษาไทย
- จัดส่งหนังสือภาษาไทยไปให้คั่นคว่ำ
 - จัดหาครูไทยไปอยู่ต่างประเทศด้วย
 - ให้เขียนจดหมายเป็นภาษาต่างประเทศ แต่ต้องแปลเป็นภาษาไทยมาด้วย
 - ถูกทั้ง ก ข และ ค
๒๓. ใครคือผู้ที่ทรงไว้วางพระราชหฤทัยให้ดูแลการศึกษาเล่าเรียนของพระราชโอรส
- กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์
 - กรมหมื่นเทวะวงศ์วโรปการ
 - กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
 - กรมขุนเสนาพิทักษ์

๒๙. พระบรมราโชวาทตอนใดสะท้อนบทบาทสำคัญที่สุดของผู้ที่เป็นบิดามารดา
- อย่าได้ถือตัวว่าเป็นลูกเจ้าแผ่นดิน พ่อมีอำนาจยิ่งใหญ่ในบ้านเมือง ถึงจะเกะกะไม่กลัวเกรงคุณแห่งผู้ใด
 - การซึ่งให้มีโอกาส และให้ทุนทรัพย์ซึ่งจะได้เล่าเรียนวิชานี้เป็นทรัพย์มรดก อันประเสริฐ ดีกว่าทรัพย์สินเงินทองอื่น ๆ
 - เงินทองที่จะใช้สอยในค่ากินอยู่แห่งหนึ่งหรือใช้สอยเบ็ดเสร็จ...จงเขม็ดแหม่ง
 - เมื่อไปอยู่โรงเรียนใด จงประพฤติให้เรียบร้อยตามแบบอย่างซึ่งเขาตั้งลงไว้
๓๐. ข้อใดเป็นพระราชประสงค์ที่แท้จริงตามพระบรมราโชวาทนี้
- “ให้เขียนหนังสือถึงพ่อคุณ อย่างน้อยเดือนละฉบับ เมื่อเวลายังเขียนหนังสืออังกฤษไม่ได้ ก็ให้เขียนมาเป็นหนังสือไทย ถ้าเขียนหนังสืออังกฤษหรือภาษาหนึ่งภาษาใดได้ ให้เขียนภาษาอื่นนั้นมาฉบับหนึ่ง ให้เขียนคำแปลเป็นภาษาไทยอีกฉบับหนึ่ง”
- ให้รู้ภาษาหลาย ๆ ภาษา
 - ให้เรียนภาษาต่างประเทศให้แตกฉาน
 - ให้รู้ดีทั้งภาษา และภาษาต่างประเทศ
 - ให้รู้ภาษาของตนเองเป็นสิ่งสำคัญแม้เป็นนักเรียนนอกก็ตาม

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. คำพ่อสอนลูกในพระบรมราโชวาท จากเรื่องนี้ ใช้สอนในโอกาสใด

.....

.....

๒. เรื่อง “ พระบรมราโชวาท ” แต่งในสมัยใด

.....

๓. เรื่องพระบรมราโชวาทแสดงให้เห็นแนวพระราชดำริอย่างไร

.....

.....

๔. เนื้อหาของเรื่อง “ พระบรมราโชวาท ” มีคุณค่าอย่างไร

.....

.....

๕. “พระบรมราโชวาท” มีรูปแบบการแต่งอย่างไร

.....

.....

๖. นักเรียนคิดว่าสิ่งใดที่สำคัญที่สุดใน“พระบรมราโชวาท”

.....

.....

.....

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

“ การซึ่งจะให้ออกไปเรียนในครั้งนี้ มีความประสงค์มุ่งหมายแต่จะให้ได้วิชาความรู้อย่างเดียว ไม่มัน
หมายจะให้เป็นที่เกียรติยศชื่อเสียงอย่างหนึ่งอย่างใด ในชั้นซึ่งเป็น
ผู้เรียนอยู่นี้เลย เพราะฉะนั้นที่จะไปในครั้งนี้ อย่าให้ไวยศว่าเป็นเจ้า ให้ถือเอาบรรดาศักดิ์
เสมอลูกผู้มีตระกูลในกรุงสยาม คืออย่าให้ใช้อิสระแกล ไอเนสปรีนซ์นำหน้าชื่อเดิมของตัวเองเฉยๆ เมื่อผู้อื่นเขา
จะเติมหน้าชื่อหรือเติมท้ายชื่อเหมือนขนบธรรมเนียมอังกฤษเป็น
มิสเตอร์หรือเอสไควร์ก็ตามเถิด อย่าคัดค้านเขาเลย แต่ไม่ต้องใช้คำว่า นาย ตามอย่างไทย
ซึ่งเป็นคำนำของชื่อลูกขุนนางที่เคยใช้แทนมิสเตอร์ เมื่อเรียกชื่อไทยในภาษาอังกฤษบ่อยๆเพราะว่าเป็นภาษาไทย
ซึ่งจะทำให้เป็นที่ฟังชัดๆหู

ขออธิบายความประสงค์ข้อนี้ให้ชัดว่า เหตุใดจึงได้ไม่ให้เป็นยศเจ้าเหมือนอาของตัวที่เคยไปแต่ก่อน
ความประสงค์ข้อนี้ ใช้ว่าจะเกิดขึ้นเพราะไม่มีความเมตตากรุณา หรือจะปิดบังซ่อนเร้นไม่ให้รู้ว่าเป็นลูกอย่างนั้น
เลย พ่อคงรับว่าเป็นลูกและมีความเมตตากรุณา
ตามธรรมดาที่บิดาจะกรุณาต่อบุตร แต่เห็นว่าซึ่งจะเป็นยศเจ้านั้นไม่มีประโยชน์อันใดแก่ตัวนัก ด้วยธรรมดา
เจ้านายฝ่ายเรามีน้อย เจ้านายฝ่ายเรามีมาก ข้างฝ่ายเรามีน้อยตัวก็ยกย่องทำนุบำรุงกันใหญ่โตมากกว่าเรา.....”

คำถาม

๑. ข้อความ “ เพราะฉะนั้นที่จะไปในครั้งนี้ อย่าให้ไวยศว่าเป็นเจ้า หมายความว่า
๒. อิสระแกล ไอเนสปรีนซ์ หมายความว่าอย่างไร
๓. จากข้อความนี้ ผู้ที่ใช้คำว่า “ พ่อ” หมายถึงใคร
๔. แต่เห็นว่าซึ่งจะเป็นยศเจ้านั้นไม่มีประโยชน์อันใดแก่ตัวนัก หมายความว่า ...
๕. เจ้านายฝ่ายเรามีมาก ข้างฝ่ายเรามีน้อย จากข้อความนี้ ฝ่ายเราหมายถึงใคร
ฝ่ายเขาหมายถึงใคร

คำตอบ

This image shows a full page of primary-ruled paper. It features a series of horizontal dotted lines spaced evenly down the page, designed for handwriting practice. A single solid line runs horizontally across the top of the page, serving as a baseline or margin. The rest of the page is white and contains no other markings or text.

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

แบบฝึกหัดที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับใจความสำคัญจากเรื่อง พระบรมราโชวาท

พระบรมราโชวาท	ใจความสำคัญ
ข้อ 1	
ข้อ 2	
ข้อ 3	
ข้อ 4	

	
ข้อ 5	
ข้อ 6	

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น.....

แบบฝึกหัดที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง พระบรมราโชวาท แล้วสรุปเนื้อหาเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น.....

แบบฝึกหัดที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด

1. รวบรวมคำภาษาอังกฤษที่ปรากฏในเรื่อง พระบรมราโชวาท แล้วนำมาเขียนลงในตาราง

คำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่อง	คำเดิมในภาษาอังกฤษ	ความหมาย

2. เขียนสรุปวิธีการศึกษาค้นคว้า เรื่อง คำภาษาต่างประเทศจากเรื่อง พระบรมราโชวาท

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น.....

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน อย่างดี ตลอดเวลาที่เรียน กล้าซักถามข้อสงสัย รู้จัก ประยุกต์องค์ความรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน ในระดับดี ขาดสมาธิใน การเรียนบ้างในบางเวลา	ไม่สนใจ ไม่ค่อยตั้งใจ เรียน ไม่ใส่ใจและไม่มี สมาธิในการเรียน หรือ มีน้อยมาก
๒. มีความ รับผิดชอบ	ทำงานที่ได้รับมอบหมายทุก อย่างเสร็จเรียบร้อยดี	ตั้งใจทำงาน พยายามทำ ใบงานที่มอบหมายให้ บางส่วน	ไม่ตั้งใจทำงาน ไม่ พยายามทำใบงานที่ มอบหมายให้
๓. นิยมไทยใช้ ของไทย	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นของ ตนเองอย่างมาก ร่วม อนุรักษ์และปกป้องสมบัติ ส่วนรวมเป็นอย่างดี	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นตนเอง ปานกลาง ร่วมอนุรักษ์ และปกป้องสมบัติ ส่วนรวม	แสดงความภาคภูมิใจ ต่อภาษาและท้องถิ่น ตนเองน้อย ไม่ค่อย สนใจร่วมอนุรักษ์และ ปกป้องสมบัติส่วนรวม
๔. ทำงานและ อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มอย่างดี ปฏิบัติตามหน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่มดี	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มบางส่วน ร่วมปฏิบัติงานในกลุ่ม เป็นส่วนใหญ่	ไม่ให้ความร่วมมือใน การทำกิจกรรมกลุ่มกับ เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ไม่ พยายามปฏิบัติตาม หน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่ม
๕. ประหยัดและ อยู่อย่าง พอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน อย่างประหยัดและคุ้มค่าใช้ ของดีราคาถูก	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนอย่างประหยัดและ คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนไม่ค่อยรู้จัก ประหยัดและไม่ค่อย คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์					รวมคะแนนด้านคุณลักษณะ ฯ	ด้านผลงาน		รวม	ผ่าน / ไม่ผ่าน
		รักและชื่นชมในเอกลักษณ์ไทย	มีความซื่อสัตย์สุจริต	มีวินัยในตนเอง	มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง		ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่		
		๒	๒	๒	๒	๒	๑๐	๒๐	๑๐	๔๐	
๑											
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											
ความหมายระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ดี เกณฑ์ระดับคะแนน ๓๕ - ๔๐ = ๓ ๒ หมายถึง พอใช้ ๒๒ - ๓๔ = ๒ ๑ หมายถึง ปรับปรุง ๑๐ - ๒๑ = ๑ เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๒ ขึ้นไป ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน (นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)											

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ ๒

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราโชวาท

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

เรื่อง การออกเสียง

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม.๓ / ๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงเป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญเพราะเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกแลอารมณ์ของผู้ส่งสารไปผู้รับสาร ดังนั้นหากรู้หลักการอ่านและมีทักษะในการอ่านจะทำให้การสื่อสารเกิดสัมฤทธิ์ผล

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สามารถอ่านเรื่อง พระบรมราโชวาท
๒. สามารถอ่านเล่าเรื่องและลำดับเหตุการณ์ที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

- การอ่านพระบรมราโชวาท

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๗. รักความเป็นไทย
๓. มีวินัย	๘. มีจิตสาธารณะ
๔. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	๙. มีความกตัญญู
๕. อยู่อย่างพอเพียง	๑๐. รู้รักสามัคคี

กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับปรัชญาของกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราโชวาทประทานแก่ประชาชนชาวไทย

๒. ครูให้นักเรียน ศึกษาค้นคว้า พระบรมราโชวาทเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงแล้วนำมาอ่านให้เพื่อนในชั้นฟัง

๓. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่ม อ่านเรื่องตามหัวข้อต่อไปนี้

กลุ่ม ๑ พระองค์มีพระราชประสงค์อย่างไร ที่ไม่พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้พระราชโอรสเสด็จไปศึกษาวิชาในประเทศยุโรปอย่างไวยศว่าเป็นเจ้า

กลุ่ม ๒ เพราะเหตุใดพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาของพระราชโอรส

กลุ่ม ๓ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับฐานะของพระมหากษัตริย์ และพระราชวงศ์อย่างไร

กลุ่ม ๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น ทรงมีพระราชปรารภว่าผู้ที่เป็ลูกพระเจ้าแผ่นดินนั้นต้องมีความประพฤติอย่างไร

กลุ่ม ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักในความสำคัญของภาษาไทยเพียงไร มีข้อความตอนใดบ้างที่แสดงถึงความเอาพระทัยใส่ในภาษาของชาติ

๔. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่าน พระบรมราโชวาทที่กลุ่มตนได้รับมอบหมายให้เพื่อนกลุ่มอื่นฟัง

๕. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนและร่วมกันสรุปพฤติกรรมความพอเพียงที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้และการนำกลับไปใช้

๖. นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๓ – ๔ (ท้ายแผน) เสร็จแล้วนำเสนอครูตรวจสอบและประเมินผล

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

๑. บัตรคำ
๒. หนังสือภาษาไทย วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
๓. ใบงาน
๔. แบบฝึกหัดภาษาไทย
๕. แบบทดสอบ
๖. กระดาษแผ่น

กระบวนการวัดผลและประเมินผล

๑.๑ วิธีการ

๑.๑ สังเกต

- พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
- การรายงานของนักเรียน
- การซักถาม และการตอบคำถาม
- การร่วมกิจกรรม
- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๑.๒ ตรวจ

- ตรวจใบงาน
- ตรวจแบบฝึกหัด

๒ เครื่องมือวัดและประเมินผล

- ใบงาน
- แบบทดสอบ
- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

การประเมิน ด้านทักษะ / กระบวนการ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ทักษะการ สรุปเนื้อหา	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความเกือบครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้	สรุปเนื้อหาได้ไม่กระชับ ใจความและไม่ครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้น้อย
การรายงานหน้าชั้น	สามารถพูดรายงานได้ดี พูดเสียงดังฟังชัด ได้สาระ ชัดเจน วางบุคลิกในการพูดได้ดีมาก	สามารถพูดรายงานได้ดี พูดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาที่พูด วางบุคลิกในการพูดได้ดี	สามารถพูดรายงานได้ดี พูดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ค่อยสอดคล้องกับเนื้อหาที่พูด วางบุคลิกในการพูดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงานตามขั้นตอน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถปฏิบัติงานตามขั้นตอนได้
ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการทำใบงาน	มีทักษะสามารถสร้างงานที่สวยงาม และมีความประณีตดี	สามารถสร้างงานที่สวยงามพอใช้ได้ และมีความประณีตในบางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และไม่ประณีต

การประเมิน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ซื่อสัตย์สุจริต	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง ไม่ค่อยพอใจในสิ่งที่ตนมี
มีวินัย	รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนตลอดเวลา	รู้จักควบคุมอารมณ์ บางปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย การแต่งกายไม่ค่อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยน้อย ไม่ค่อยแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
ใฝ่เรียนรู้	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จทันเวลาและถูกต้อง	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นบางครั้ง ทำงานเสร็จทันเวลาเป็นบางครั้ง	ไม่มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ค่อยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จไม่ทันเวลา
อยู่อย่างพอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาถูกและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้ว	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้ไม่หมดแล้วซื้อใหม่
มีจิตสาธารณะ	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ไม่เอาเปรียบ ไม่เห็นแก่ตัวช่วยเหลือหมู่คณะได้เป็นอย่างดี	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมเป็นบางครั้ง ไม่เอาเปรียบไม่เห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ	ไม่ค่อยเสียสละเพื่อส่วนรวม ชอบเอาเปรียบคนอื่น ค่อนข้างเห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ

การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างไร

๓ ห่วง ประเด็น	หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
เวลา	-ครูจัดเวลาได้เหมาะสม เพียงพอต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	-เพื่อให้การดำเนินการสอน เป็นไปอย่างราบรื่น	-ครูใช้เวลาได้คุ้มค่า เหมาะสมไม่ส่งผลกระทบต่อ ตนเองผู้เรียนและเพื่อน ร่วมงาน
อุปกรณ์/สื่อ	-ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ สอดคล้องและเอื้อ ประโยชน์ต่อการจัดการ เรียนการสอน	-เพื่อนักเรียนจะได้ใช้สื่อและ อุปกรณ์ต่างๆให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อการ เรียนรู้	-ครูจัดการเรียนการสอนได้ ถูกต้องตรงตามเนื้อหาไม่ หลงประเด็นในการสอน -ครูจัดการเรียนการสอนได้ ถูกต้องตรงตามเนื้อหาไม่ หลงประเด็นในการสอน
เนื้อหาสาระ	-ครูวางแผนในการจัดการ เนื้อหาที่เหมาะสมกับเวลา ผู้เรียน	-เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการในการเรียนรู้ที่ ครบถ้วน	-ครูจัดการสอนได้ครบถ้วน เหมาะสมกับผู้เรียนทุกคน
ความรู้	ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการออกเสียง รู้หลักจิตวิทยา และรู้ วิธีวัดประเมินผลนักเรียน		
คุณธรรม	ครูมีความขยัน อดทนในการออกแบบการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียน การสอนและมีเมตตาธรรม อดทน 4 ต่อนักเรียนทุกคน		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
- ทำแบบทดสอบได้ถูกต้องตามเกณฑ์และตรงตามเวลาที่กำหนด - ใช้ภาษาได้เหมาะสมไม่ทำให้ตนและผู้อื่นเดือดร้อน	- การเรียนรู้ เรื่องการออกเสียงเป็นทักษะกระบวนการหนึ่งในการใช้ทักษะทางภาษาในการนำเสนอ - งานโดยเสริมทักษะการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	- นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าทางภาษา - นักเรียนมีทักษะกระบวนการด้านภาษาและใช้ภาษาได้เหมาะสม - นักเรียนมีทักษะในการวางแผนในการทำงาน
ความรู้ - นักเรียนมีความรู้ เรื่องการออกเสียง		
คุณธรรม - ขยันในการปฏิบัติงาน มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความรับผิดชอบ ประหยัดในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน มีวินัยและทำงานเสร็จตรงตามเวลากำหนด		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

ด้าน การวัดผล	อยู่อย่างพอเพียง...สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้เรื่องการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณค่า	- มีความรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- มีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- มีความรู้ความเข้าใจด้านภาษา
ทักษะ	- มีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีทักษะกระบวนการในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม
ค่านิยม	- ใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีความรับผิดชอบต่อคำพูดและการกระทำของตน - ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	- สืบสานและอนุรักษ์ภาษา

ความเห็นของผู้บริหาร หรือผู้ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บริหาร/ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

ตำแหน่ง ครู

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดลอกข้อความจากพระบรมราโชวาทที่ตรงกับหลักปรัชญา
ความพอเพียงด้านต่างๆ มาด้านละ ๓ - ๕ บรรทัด

มีความประมาณตน

มีเหตุผล

มีภูมิคุ้มกันที่ดี

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้โดยค้นจากพจนานุกรม

คำศัพท์	ความหมาย
การเก๋การเกี้ยว	
ใจโตมือโต	
บรรดาศักดิ์	
เปียหวัด	
พระคลังข้างที่	
วิชาหนังสือ	
หุ้มแพร	
เงินกลางปี	
รับปฏิญาณ	
นุ่งหางหงส์	
คาดเจียรบาด	
สวมชฎา	
เอสไควร์	
ไอเนสปรินซ์	
นายรองหุ้มแพร	
คุมเหง	
กระทบใจ	
จินตภาพ	
เขม็ดแถม	
สุรุษสุร่าย	

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน อย่างดี ตลอดเวลาที่เรียน กล้าซักถามข้อสงสัย รู้จัก ประยุกต์องค์ความรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน ในระดับดี ขาดสมาธิใน การเรียนบ้างในบางเวลา	ไม่สนใจ ไม่ค่อยตั้งใจ เรียน ไม่ใส่ใจและไม่มี สมาธิในการเรียน หรือ มีน้อยมาก
๒. มีความ รับผิดชอบ	ทำงานที่ได้รับมอบหมายทุก อย่างเสร็จเรียบร้อยดี	ตั้งใจทำงาน พยายามทำ ใบงานที่มอบหมายให้ บางส่วน	ไม่ตั้งใจทำงาน ไม่ พยายามทำใบงานที่ มอบหมายให้
๓. นิยมไทยใช้ ของไทย	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นของ ตนเองอย่างมาก ร่วม อนุรักษ์และปกป้องสมบัติ ส่วนรวมเป็นอย่างดี	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นตนเอง ปานกลาง ร่วมอนุรักษ์ และปกป้องสมบัติ ส่วนรวม	แสดงความภาคภูมิใจ ต่อภาษาและท้องถิ่น ตนเองน้อย ไม่ค่อย สนใจร่วมอนุรักษ์และ ปกป้องสมบัติส่วนรวม
๔. ทำงานและ อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มอย่างดี ปฏิบัติตามหน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่มดี	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มบางส่วน ร่วมปฏิบัติงานในกลุ่ม เป็นส่วนใหญ่	ไม่ให้ความร่วมมือใน การทำกิจกรรมกลุ่มกับ เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ไม่ พยายามปฏิบัติตาม หน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่ม
๕. ประหยัดและ อยู่อย่าง พอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน อย่างประหยัดและคุ้มค่าใช้ ของดีราคาถูก	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนอย่างประหยัดและ คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนไม่ค่อยรู้จัก ประหยัดและไม่ค่อย คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ชุดวรรณคดีวิจักษ์ บทที่ ๓ พระบรมราโชวาท ประกอบแผนที่ ๒ การอ่านออกเสียง

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์					รวมคะแนนด้านคุณลักษณะ ฯ	ด้านผลงาน		รวม	ผ่าน / ไม่ผ่าน
		รักและชื่นชมในเอกลักษณ์ไทย	มีความซื่อสัตย์สุจริต	มีวินัยในตนเอง	มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง		ทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๓	ทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๔		
		๒	๒	๒	๒	๒	๑๐	๑๐	๑๐	๓๐	
๑											
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											

ความหมายระดับคุณภาพ

๓ หมายถึง ดี เกณฑ์ระดับคะแนน ๒๕ - ๓๐ = ๓

๒ หมายถึง พอใช้ ๑๘ - ๒๔ = ๒

๑ หมายถึง ปรับปรุง ๑๐ - ๑๗ = ๑

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๒ ขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ ๓

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราโชวาท

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

เรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหา

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม.๓ / ๕ วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่าน โดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น

สาระสำคัญ

การฟังเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์ หมายถึง การฟังด้วยความเอาใจใส่พิจารณาไตร่ตรอง แยกแยะสารออกเป็นส่วน ๆ อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้เข้าใจเรื่องในหลายแง่หลายมุมโดยแยก ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นออกจากกันแล้วตี - ชม หรือประเมินค่าสิ่งที่ได้ฟังนั้น เพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ฟังแล้วจับประเด็นสำคัญ บอกจุดประสงค์ของเรื่อง จัดลำดับเหตุการณ์ และสรุปเนื้อเรื่องได้
๒. มีมารยาทในการฟัง

สาระการเรียนรู้

- การวิเคราะห์เนื้อหาพระบรมราโชวาท

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ
๙. มีความกตัญญู
๑๐. รู้รักสามัคคี

กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. สอนทบทวนนักเรียนเกี่ยวกับ “ พระบรมราโชวาท ” ว่ามีความหมายอย่างไร มีพระบรมราโชวาทใดที่นักเรียนประทับใจมากที่สุด นักเรียนมีหลักการใดบ้างที่ทำให้การอ่านพระบรมราโชวาทเข้าใจลึกซึ้ง

๒. นักเรียนอ่าน “ พระบรมราโชวาทเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ” จากใบความรู้

นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งออกมานำเสนอ

๓ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่ม วิเคราะห์เนื้อเรื่องตามหัวข้อที่ตนรับผิดชอบไปแล้ว

กลุ่ม ๑ พระองค์มีพระราชประสงค์อย่างไร ที่ไม่พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้พระราชโอรสเสด็จไปศึกษาวิชาในประเทศยุโรปอย่างไวยศว่าเป็นเจ้า

กลุ่ม ๒ เพราะเหตุใดพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาของพระราชโอรส

กลุ่ม ๓ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับฐานะของพระมหากษัตริย์ และพระราชวงศ์อย่างไร

กลุ่ม ๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น ทรงมีพระราชปรารภว่าผู้ที่เป็ลูกพระเจ้าแผ่นดินนั้นต้องมีความประพฤติอย่างไร

กลุ่ม ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักในความสำคัญของภาษาไทยเพียงไร มีข้อความตอนใดบ้างที่แสดงถึงความเอาพระทัยใส่ในภาษาของชาติ

๔. ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอการวิเคราะห์เนื้อหาที่กลุ่มตนได้รับมอบหมายให้เพื่อนกลุ่มอื่นฟัง

๕. นักเรียนทำกิจกรรมตามใบงาน ครูสังเกตพฤติกรรมด้านความพอเพียงของนักเรียน เพื่อการส่งเสริม

๖. นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๕ – ๖ (ท้ายแผน) เสร็จแล้วนำเสนอครูตรวจสอบและประเมินผล

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

- ใบความรู้
- หนังสือวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
- แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
- ใบงาน

กระบวนการวัดผลและประเมินผล

๑ วิธีการ

๑.๑ สังเกต

- พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
- การรายงานของนักเรียน การซักถาม และการตอบคำถาม
- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๑.๒ ตรวจ

- ตรวจใบงาน ตรวจแบบฝึกหัด

๒ เครื่องมือวัดและประเมินผล

- ใบงาน
- แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

การประเมิน ด้านทักษะ / กระบวนการ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ทักษะการ สรุปเนื้อหา	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้ง่าย	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความเกือบครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้	สรุปเนื้อหาได้ไม่กระชับ ใจความและไม่ครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้น้อย
การรายงานหน้าชั้น	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดเสียงดังฟังชัด ได้สาระ ชัดเจน วางบุคลิกในการ พุดได้ดีมาก	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาที่ พุด วางบุคลิกในการพุด ได้ดี	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ ค่อยสอดคล้องกับเนื้อหา ที่พุด วางบุคลิกในการ พุดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงานตาม ขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถปฏิบัติงาน ตามขั้นตอนได้
ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่ สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่ สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของการทำ ใบงาน	มีทักษะสามารถสร้างงาน ที่สวยงาม และมีความ ประณีตดี	สามารถสร้างงานที่ สวยงามพอใช้ได้ และมี ความประณีตในบางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และ ไม่ประณีต

การประเมิน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ซื่อสัตย์สุจริต	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง ไม่ค่อยพอใจในสิ่งที่ตนมี
มีวินัย	รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนตลอดเวลา	รู้จักควบคุมอารมณ์ บางปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย การแต่งกายไม่ค่อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยน้อย ไม่ค่อยแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
ใฝ่เรียนรู้	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จทันเวลาและถูกต้อง	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นบางครั้ง ทำงานเสร็จทันเวลาเป็นบางครั้ง	ไม่มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ค่อยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จไม่ทันเวลา
อยู่อย่างพอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาถูกและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้ไม่หมดแล้วซื้อใหม่
มีจิตสาธารณะ	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ไม่เอาเปรียบ ไม่เห็นแก่ตัวช่วยเหลือหมู่คณะได้เป็นอย่างดี	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมเป็นบางครั้ง ไม่เอาเปรียบไม่เห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ	ไม่ค่อยเสียสละเพื่อส่วนรวม ชอบเอาเปรียบคนอื่น ค่อนข้างเห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ

การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างไร

๓ ห่วง ประเด็น	หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
เวลา	- ครูจัดเวลาได้เหมาะสม เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	- เพื่อให้การดำเนินการสอน เป็นไปอย่างราบรื่น	- ครูใช้เวลาได้คุ้มค่า เหมาะสมไม่ส่งผลกระทบต่อ ตนเอง ผู้เรียนและเพื่อน ร่วมงาน
อุปกรณ์/สื่อ	- ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ สอดคล้องและเอื้อประโยชน์ ต่อการจัดการเรียนการสอน	- เพื่อนักเรียนจะได้ใช้สื่อ และอุปกรณ์ต่างๆให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อการ เรียนรู้	- ครูจัดการเรียนการสอนได้ ถูกต้องตรงตามเนื้อหาไม่ หลงประเด็นในการสอน - ครูจัดการเรียนการสอนได้ ถูกต้องตรงตามเนื้อหาไม่ หลงประเด็นในการสอน
เนื้อหาสาระ	- ครูวางแผนในการจัดการ เนื้อหาที่เหมาะสมกับเวลา ผู้เรียน	- เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการในการเรียนรู้ที่ ครบถ้วน	- ครูจัดการสอนได้ครบถ้วน เหมาะสมกับผู้เรียนทุกคน
ความรู้	ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา รู้หลักจิตวิทยา และรู้วิธีวัดประเมินผลนักเรียน		
คุณธรรม	ครูมีความขยัน อดทนในการออกแบบการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียน การสอนและมีเมตตาธรรม อดทน 4 ต่อนักเรียนทุกคน		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
- ทำแบบทดสอบได้ถูกต้องตามเกณฑ์และตรงตามเวลาที่กำหนด - ใช้ภาษาได้เหมาะสมไม่ทำให้ตนและผู้อื่นเดือดร้อน	- การเรียนรู้ เรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา เป็นทักษะกระบวนการหนึ่งในการใช้ทักษะทางภาษาในการนำเสนองานโดยเสริมทักษะการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	- นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าทางภาษา - นักเรียนมีทักษะกระบวนการด้านภาษาและใช้ภาษาได้เหมาะสม - นักเรียนมีทักษะในการวางแผนในการทำงาน
ความรู้ - นักเรียนมีความรู้ เรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา		
คุณธรรม - ขยันในการปฏิบัติงาน มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความรับผิดชอบ ประหยัดในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน มีวินัยและทำงานเสร็จตรงตามเวลากำหนด		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

ด้าน การวัดผล	อยู่อย่างพอเพียง...สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้เรื่องการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณค่า	- มีความรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- มีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- มีความรู้ความเข้าใจด้านภาษา
ทักษะ	- มีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีทักษะกระบวนการในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- รวมเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม
ค่านิยม	- ใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีความรับผิดชอบต่อคำพูดและการกระทำของตน - ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ใจทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	- สืบสานและอนุรักษ์ภาษา

ความเห็นของผู้บริหาร หรือผู้ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บริหาร/ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

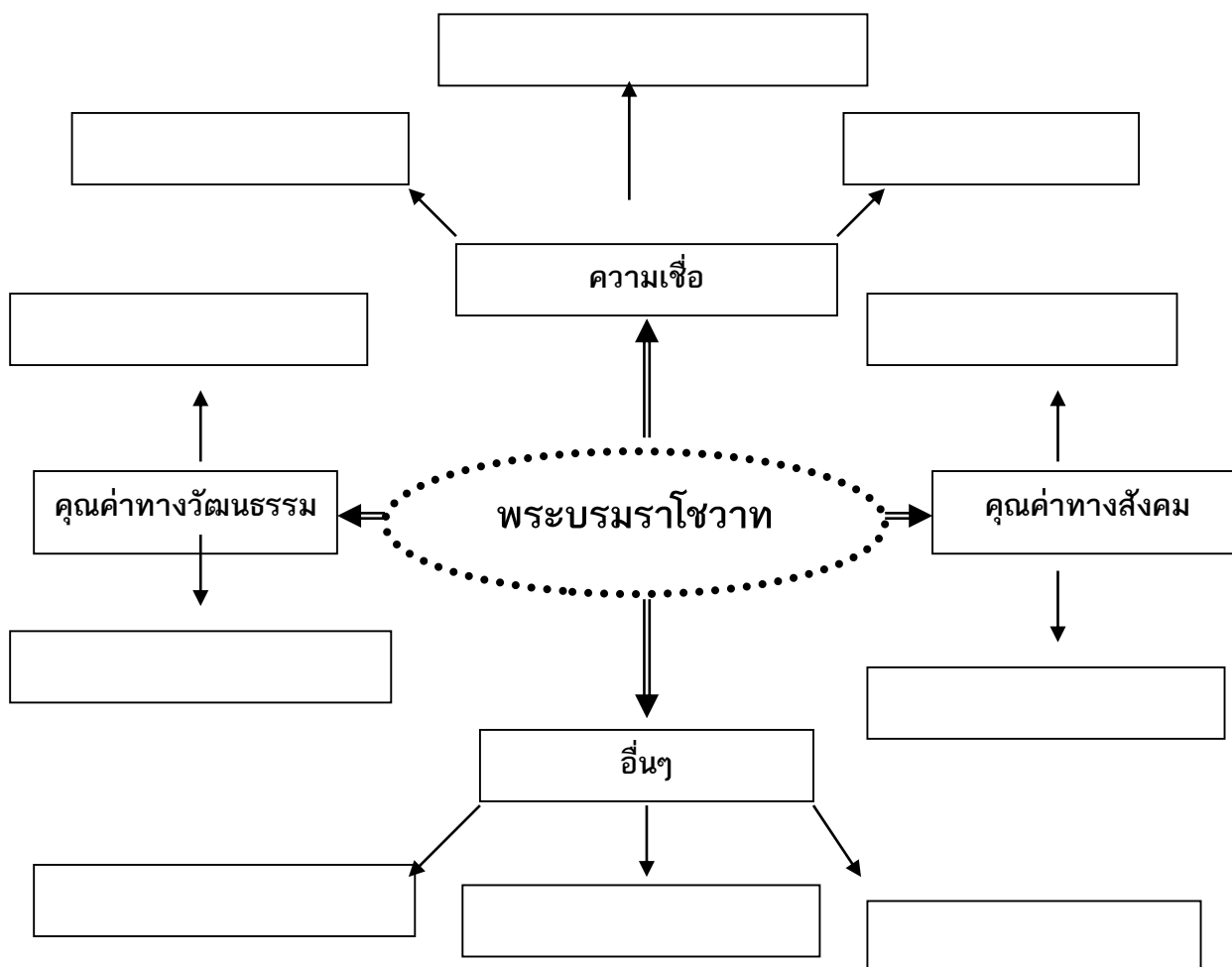
ลงชื่อ..... ผู้สอน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

ตำแหน่ง ครู

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์รายละเอียดที่ได้จากการศึกษา พระบรมราโชวาท
ในแผนภาพความคิดให้สมบูรณ์

ชื่อ.....เลขที่

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำสามัญหรือคำสุภาพ จากคำราชาศัพท์ที่กำหนดให้

ทรงมีพระราชปฏิสันถาร	=	
ทรงปฏิสันถาร	=	
ทรงพระราชนิพนธ์	=	
ทรงนิพนธ์	=	
ทรงลงพระปรมาภิไธย	=	
ทรงลงพระนามาภิไธย	=	
ลงพระนาม	=	
พระราชโอรส	=	
พระโอรส	=	
พระราชทาน	=	
ประทาน	=	
ทอดพระเนตร	=	
ต้องพระราชประสงค์	=	
ต้องพระประสงค์	=	
ทรงพระราชดำริ	=	
ทรงพระดำริ	=	
ทรงพระดำเนิน	=	
เสด็จพระราชดำเนิน	=	
เข้าที่บรรทม, บรรทม	=	
บรรทมตื่น	=	
บรรทมพักผ่อนพระอิริยาบถ	=	

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. มีความสนใจ ใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน อย่างดี ตลอดเวลาที่เรียน กล้าซักถามข้อสงสัย รู้จัก ประยุกต์องค์ความรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน ในระดับดี ขาดสมาธิใน การเรียนบ้างในบางเวลา	ไม่สนใจ ไม่ค่อยตั้งใจ เรียน ไม่ใส่ใจและไม่มี สมาธิในการเรียน หรือ มีน้อยมาก
๒. มีความ รับผิดชอบ	ทำงานที่ได้รับมอบหมายทุก อย่างเสร็จเรียบร้อยดี	ตั้งใจทำงาน พยายามทำ ใบงานที่มอบหมายให้ บางส่วน	ไม่ตั้งใจทำงาน ไม่ พยายามทำใบงานที่ มอบหมายให้
๓. นิยมไทยใช้ ของไทย	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นของ ตนเองอย่างมาก ร่วม อนุรักษ์และปกป้องสมบัติ ส่วนรวมเป็นอย่างดี	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นตนเอง ปานกลาง ร่วมอนุรักษ์ และปกป้องสมบัติ ส่วนรวม	แสดงความภาคภูมิใจ ต่อภาษาและท้องถิ่น ตนเองน้อย ไม่ค่อย สนใจร่วมอนุรักษ์และ ปกป้องสมบัติส่วนรวม
๔. ทำงานและ อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มอย่างดี ปฏิบัติตามหน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่มดี	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มบางส่วน ร่วมปฏิบัติงานในกลุ่ม เป็นส่วนใหญ่	ไม่ให้ความร่วมมือใน การทำกิจกรรมกลุ่มกับ เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ไม่ พยายามปฏิบัติตาม หน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่ม
๕. ประหยัดและ อยู่อย่าง พอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน อย่างประหยัดและคุ้มค่าใช้ ของดีราคาถูก	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนอย่างประหยัดและ คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนไม่ค่อยรู้จัก ประหยัดและไม่ค่อย คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ ๔

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราโชวาท

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็น

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม.๓ / ๕ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจดีขึ้น

สาระสำคัญ

การฟังเชิงวิเคราะห์ วิวิจารณ์ หมายถึง การฟังด้วยความเอาใจใส่พิจารณาไตร่ตรอง แยกแยะสารออกเป็นส่วน ๆ อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้เข้าใจเรื่องในหลายแง่หลายมุมโดยแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นออกจากกัน แล้วตี - ชม หรือประเมินค่าสิ่งที่ได้ฟังนั้น เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
๒. พูดอย่างมีเหตุผล
๓. มีมารยาทในการพูด

สาระการเรียนรู้

- การพูดแสดงความคิดเห็น

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้

๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ
๙. มีความกตัญญู
๑๐. รู้รักสามัคคี

กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง “พระบรมราโชวาท” เพื่อเป็นการทบทวนเนื้อเรื่อง
๒. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง “การพูดอภิปรายกลุ่ม” ให้นักเรียนศึกษาถึงขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดอภิปราย
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจัดการอภิปรายกลุ่มในหัวข้อต่อไปนี้
 - กลุ่ม ๑ พระบรมราโชวาทนี้ อาจนำมาใช้สำหรับคนทั่วไปอย่างไร
 - กลุ่ม ๒ จากพระบรมราโชวาทนี้ เราอาจมองเห็นว่าพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงวางแผนพัฒนาประเทศไว้อย่างไร
 - กลุ่ม ๓ การไปศึกษาต่างประเทศ มีข้อดี และข้อเสียอย่างไรบ้าง
 - กลุ่ม ๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพ่อที่ประเสริฐอย่างไร
 - กลุ่ม ๕ พระบรมราโชวาทเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง นำมาปฏิบัติได้อย่างไรบ้าง
๔. ครูสรุปผลการอภิปรายของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ว่าจัดการอภิปรายได้นื้อหาสาระอย่างไร และการนำพระบรมราโชวาทไปปฏิบัติอย่างไร
๖. นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๗ – ๘ (ท้ายแผน) เสร็จแล้วนำเสนอครูตรวจสอบและประเมินผล

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
๒. แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

กระบวนการวัดผลและประเมินผล

๑ วิธีการ

- ๑.๑ สังเกต
 - พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
 - การรายงานของนักเรียน
 - การซักถาม และการตอบคำถาม

- การร่วมกิจกรรม กระบวนการทำงานกลุ่ม

๑.๒ ตรวจ

- ตรวจใบงาน
- ตรวจแบบฝึกหัด

๒ เครื่องมือวัดและประเมินผล

- ใบงาน
- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

๓ เกณฑ์การวัดและประเมินผล

ถือเกณฑ์การผ่านร้อยละ ๗๐

การประเมิน ด้านทักษะ / กระบวนการ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ทักษะการ สรุปเนื้อหา	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความเกือบครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้	สรุปเนื้อหาได้ไม่กระชับ ใจความและไม่ครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้น้อย
การรายงานหน้าชั้น	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดเสียงดังฟังชัด ได้สาระชัดเจน วางบุคลิกในการพุดได้ดีมาก	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาที่พุด วางบุคลิกในการพุดได้ดี	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ค่อยสอดคล้องกับเนื้อหาที่พุด วางบุคลิกในการพุดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงานตามขั้นตอน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถปฏิบัติงานตามขั้นตอนได้
ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการทำใบงาน	มีทักษะสามารถสร้างงานที่สวยงาม และมีความประณีตดี	สามารถสร้างงานที่สวยงามพอใช้ได้ และมีความประณีตในบางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และไม่ประณีต

การประเมิน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ซื่อสัตย์สุจริต	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง ไม่ค่อยพอใจในสิ่งที่ตนมี
มีวินัย	รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนตลอดเวลา	รู้จักควบคุมอารมณ์ บางปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย การแต่งกายไม่ค่อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยน้อย ไม่ค่อยแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
ใฝ่เรียนรู้	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จทันเวลาและถูกต้อง	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นบางครั้ง ทำงานเสร็จทันเวลาเป็นบางครั้ง	ไม่มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ค่อยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จไม่ทันเวลา
อยู่อย่างพอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาถูกและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้ว	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้ไม่หมดแล้วซื้อใหม่
มีจิตสาธารณะ	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ไม่เอาเปรียบ ไม่เห็นแก่ตัวช่วยเหลือหมู่คณะได้เป็นอย่างดี	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมเป็นบางครั้ง ไม่เอาเปรียบไม่เห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ	ไม่ค่อยเสียสละเพื่อส่วนรวม ชอบเอาเปรียบคนอื่น ค่อนข้างเห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ

การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างไร

๓ หัว ประเด็น	หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีใน ตัว
เวลา	- ครูจัดเวลาได้เหมาะสม เพียงพอต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	- เพื่อให้การดำเนินการสอน เป็นไปอย่างราบรื่น	- ครูใช้เวลาได้คุ้มค่า เหมาะสมไม่ส่งผลกระทบต่อ ตนเองผู้เรียนและเพื่อน ร่วมงาน
อุปกรณ์/สื่อ	- ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ สอดคล้องและเอื้อ ประโยชน์ต่อการจัดการ เรียนการสอน	- เพื่อนักเรียนจะได้ใช้สื่อและ อุปกรณ์ต่างๆให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการเรียนรู้	- ครูจัดการเรียนการสอน ได้ถูกต้องตรงตามเนื้อหา ไม่หลงประเด็นในการสอน
เนื้อหาสาระ	- ครูวางแผนในการจัดการ เนื้อหาที่เหมาะสมกับเวลา ผู้เรียน	- เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการในการเรียนรู้ที่ ครบถ้วน	- ครูจัดการสอนได้ ครบถ้วนเหมาะสมกับ ผู้เรียนทุกคน
ความรู้	ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการพูดแสดงความคิดเห็น รู้หลักจิตวิทยา และรู้วิธีวัดประเมินผลนักเรียน		
คุณธรรม	ครูมีความขยัน อดทนในการออกแบบการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียน การสอนและมีเมตตาธรรม อดติ 4 ต่อนักเรียนทุกคน		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
- ทำแบบทดสอบได้ถูกต้องตามเกณฑ์และตรงตามเวลาที่กำหนด - ใช้ภาษาได้เหมาะสมไม่ทำให้ตนและผู้อื่นเดือดร้อน	- การเรียนรู้ เรื่องการพูดแสดงความคิดเห็นเป็นทักษะกระบวนการหนึ่งในการใช้ทักษะทางภาษาในการนำเสนองานโดยเสริมทักษะการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	- นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าทางภาษา - นักเรียนมีทักษะกระบวนการด้านภาษาและใช้ภาษาได้เหมาะสม - นักเรียนมีทักษะในการวางแผนในการทำงาน
ความรู้ - นักเรียนมีความรู้ เรื่องการพูดแสดงความคิดเห็น		
คุณธรรม - ขยันในการปฏิบัติงาน มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความรับผิดชอบ ประหยัดในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน มีวินัยและทำงานเสร็จตรงตามเวลากำหนด		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

ด้าน การวัดผล	อยู่อย่างพอเพียง...สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้เรื่องการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณค่า	- มีความรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- มีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- มีความรู้ความเข้าใจด้านภาษา
ทักษะ	- มีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีทักษะกระบวนการในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม
ค่านิยม	- ใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีความรับผิดชอบต่อคำพูดและการกระทำของตน - ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	- สืบสานและอนุรักษ์ภาษา

ความเห็นของผู้บริหาร หรือผู้ได้รับมอบหมาย

.....

 ” ” ” ” ”

ลงชื่อ..... ผู้บริหาร/ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

ตำแหน่ง ครู

ใบความรู้

เรื่อง “การอภิปรายกลุ่ม”

ความหมายของคำว่า “การอภิปราย”

คำว่า “อภิปราย” พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ (๒๕๔๖, หน้า ๑๓๓๒) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “อภิปราย ก. พูดชี้แจงแสดงความคิดเห็น” ส่วนอาจารย์ ผอบ โปะชะกฤษณะ (อังกใน ฉัตรวรรณ ตันนะรัตน์, หน้า ๔๖๑) ได้ให้ความหมายของการอภิปรายไว้ว่า “คือการที่บุคคลกลุ่มหนึ่งมีเจตนาจะพิจารณา เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ปรีกษาหารือกันออกความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาที่มีอยู่ หรือ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ความเห็น ถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้รับให้ได้ทราบ ในที่สุดก็มีการตัดสินใจ”

จุดประสงค์ของการอภิปราย

การอภิปรายมีจุดประสงค์ดังนี้

- เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกัน และกันอย่างมีเหตุผล แล้วรวบรวม ความรู้ ความคิดเห็นเป็นข้อสรุปนำไปปฏิบัติหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ
- เพื่อเป็นการฝึกให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยใช้หลักความคิดแบบ ประชาธิปไตย

องค์ประกอบของการอภิปรายกลุ่ม

องค์ประกอบที่สำคัญของการอภิปรายกลุ่มมีดังนี้

- ประธานกลุ่ม
- สมาชิกในกลุ่ม
- เลขานุการกลุ่ม
- เรื่องที่จะอภิปราย
- สถานที่จัดอภิปราย

หน้าที่ของประธานกลุ่ม สมาชิกในกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม

๑ ประธานกลุ่ม มีหน้าที่ดังนี้

- ชี้ให้สมาชิกในกลุ่มได้พูดแสดงความคิดเห็น
- ควบคุมสมาชิกให้พูดให้ตรงประเด็น
- ควบคุมเวลาในการพูดของสมาชิก
- สรุปสาระในการพูดของสมาชิกแต่ละคนพร้อมสรุปสาระทั้งหมดของกลุ่ม เพื่อ

นำเสนอต่อที่ประชุมทั้งหมดต่อไป

๒ สมาชิกในกลุ่ม มีหน้าที่ดังนี้

- เตรียมความรู้ที่จะนำมาพูดอภิปราย
 - พูดเมื่อประธานอนุญาตให้พูด
๓. เลขานุการกลุ่ม มีหน้าที่ดังนี้
- เตรียมจัดสถานที่ที่จะใช้ดำเนินการอภิปราย
 - จัดบันทึกสาระในการอภิปรายของสมาชิก และสรุปผลการอภิปรายของกลุ่ม

ขั้นตอนในการจัดการอภิปรายกลุ่ม

ในการจัดการอภิปรายกลุ่มนั้น มีขั้นตอนในการปฏิบัติดังนี้

- ประธานกลุ่มเกริ่นนำถึงหัวข้อที่จะอภิปราย พร้อมกำหนดขอบเขตในการพูดแสดง

ความคิดเห็น

- ชี้ให้สมาชิกในกลุ่มพูดแสดงความคิดเห็น
- ประธานสรุปสาระที่สมาชิกแต่ละคนพูด
- สรุปสาระทั้งหมดที่ได้จากการอภิปรายของสมาชิกในกลุ่ม
- กล่าวปิดการอภิปรายของกลุ่ม

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๗

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์คุณค่าของบทเรียนเรื่อง “ พระบรมราโชวาท ”

ตามหัวข้อต่อไปนี้

คุณค่าด้านสังคม

.....

คุณค่าด้านอารมณ์

.....

.....

คุณค่าด้านสติปัญญา

.....

.....

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๘

[illegible]

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน อย่างดี ตลอดเวลาที่เรียน กล้าซักถามข้อสงสัย รู้จัก ประยุกต์องค์ความรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน ในระดับดี ขาดสมาธิใน การเรียนบ้างในบางเวลา	ไม่สนใจ ไม่ค่อยตั้งใจ เรียน ไม่ใส่ใจและไม่มี สมาธิในการเรียน หรือ มีน้อยมาก
๒. มีความ รับผิดชอบ	ทำงานที่ได้รับมอบหมายทุก อย่างเสร็จเรียบร้อยดี	ตั้งใจทำงาน พยายามทำ ใบงานที่มอบหมายให้ บางส่วน	ไม่ตั้งใจทำงาน ไม่ พยายามทำใบงานที่ มอบหมายให้
๓. นิยมไทยใช้ ของไทย	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นของ ตนเองอย่างมาก ร่วม อนุรักษ์และปกป้องสมบัติ ส่วนรวมเป็นอย่างดี	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นตนเอง ปานกลาง ร่วมอนุรักษ์ และปกป้องสมบัติ ส่วนรวม	แสดงความภาคภูมิใจ ต่อภาษาและท้องถิ่น ตนเองน้อย ไม่ค่อย สนใจร่วมอนุรักษ์และ ปกป้องสมบัติส่วนรวม
๔. ทำงานและ อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มอย่างดี ปฏิบัติตามหน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่มดี	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มบางส่วน ร่วมปฏิบัติงานในกลุ่ม เป็นส่วนใหญ่	ไม่ให้ความร่วมมือใน การทำกิจกรรมกลุ่มกับ เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ไม่ พยายามปฏิบัติตาม หน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่ม
๕. ประหยัดและ อยู่อย่าง พอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน อย่างประหยัดและคุ้มค่าใช้ ของดีราคาถูก	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนอย่างประหยัดและ คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนไม่ค่อยรู้จัก ประหยัดและไม่ค่อย คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ชุดวรรณคดีวิจักษ์ บทที่ ๓ พระบรมราโชวาท ประกอบแผนที่ ๔ การแสดงความคิดเห็น

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์						ด้านผลงาน		รวม	ผ่าน / ไม่ผ่าน
		รักและชื่นชมในเอกลักษณ์ไทย	มีความซื่อสัตย์สุจริต	มีวินัยในตนเอง	มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง		รวมคะแนนด้านคุณลักษณะ ฯ	ทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๗		
		๒	๒	๒	๒	๒	๑๐	๑๐	๑๐	๓๐	
๑											
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											

ความหมายระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ดี เกณฑ์ระดับคะแนน ๒๕ - ๓๐ = ๓

๒ หมายถึง พอใช้ ๑๘ - ๒๔ = ๒

๑ หมายถึง ปรับปรุง ๑๐ - ๑๗

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๒ ขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ ๕

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราโชวาท

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

เรื่อง ภาษาการประพันธ์

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม.๓ / ๕ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่าน โดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น

สาระสำคัญ

การประพันธ์มีการใช้ภาษามากมาย อาจเป็นภาษาที่เลียนเสียงจากธรรมชาติ เสียงของการเคลื่อนไหว หรือการทวารรคเลนเสียงพยัญชนะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

- พิจารณาภาษาที่ใช้ในการประพันธ์ ในเรื่องพระบรมราโชวาทได้

สาระการเรียนรู้

- การพิจารณาภาษาที่ใช้ในการประพันธ์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ
๙. มีความกตัญญู

๑๐. รู้รักสามัคคี

กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. ครูนำพระบรมราโชวาท ตอนหนึ่งมาเขียนบนกระดานดำ ให้นักเรียนอ่าน “... เงินทองที่จะใช้สอยในค่ากินอยู่ นุ่งห่ม หรือใช้สอยเบ็ดเสร็จทั้งปวง จงเขม็ดแถมใช้เพียงพอที่อนุญาตให้ใช้ อย่าทำใจโตมือโตส่ายส่าย...”

๒. สนทนากับนักเรียนเรื่องการพิจารณาภาษาการประพันธ์ เช่น ในพระบรมราโชวาท มีคำว่า “ใจโตมือโต” น่าจะหมายถึง ใจใหญ่ใจโตและมือเดิบ ซึ่งหมายถึง มีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เกินฐานะ และใช้จ่ายมากเกินไป ความจำเป็น และคำว่า “ เศรษฐกิจพอเพียง “ หมายถึงอะไร

๓. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่ม ทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

กลุ่ม ๑ หาข้อความในพระบรมราโชวาทที่ใช้ในภาษาง่าย ๆ กระชับไม่เยิ่นเย้อ

กลุ่ม ๒ หาเทศนาโวหาร (โวหารที่เป็นคำสอน) ที่ประทับใจ

กลุ่ม ๓ หาอุปมาโวหาร (โวหารเปรียบเทียบ) ที่ประทับใจ

กลุ่ม ๔ หาคำกลุ่มคำในพระบรมราโชวาทที่ใช้ต่างไป จากในปัจจุบัน

กลุ่ม ๕ หาพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ

พอเพียง

๔. เมื่อหาได้แล้วให้ส่งตัวแทนนำมาเสนอให้เพื่อน ๆ กลุ่มอื่นฟังเสร็จแล้วส่งรายงานให้ครูตรวจ

๕. ครูสรุปผลการทำกิจกรรมของนักเรียนแต่ละกลุ่มและพฤติกรรมด้านความพอเพียง

๖. นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๗ – ๘ (ท้ายแผน) เสร็จแล้วนำเสนอส่งครูตรวจสอบและประเมินผล

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

- หนังสือวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
- แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
- ใบงาน

กระบวนการวัดผลและประเมินผล

๑ วิธีการ

๑.๑ สังเกต

- พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
- การรายงานของนักเรียน
- การซักถาม และการตอบคำถาม

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๑.๒ ตรวจ

- ตรวจใบงาน
- ตรวจแบบฝึกหัด

๒ เครื่องมือวัดและประเมินผล

- ใบงาน
- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

๓ เกณฑ์การวัดและประเมินผล

ถือเกณฑ์การผ่านร้อยละ ๗๐

การประเมิน ด้านทักษะ / กระบวนการ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ทักษะการ สรุปเนื้อหา	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความเกือบครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้	สรุปเนื้อหาได้ไม่กระชับ ใจความและไม่ครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้น้อย
การรายงานหน้าชั้น	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดเสียงดังฟังชัด ได้สาระ ชัดเจน วางบุคลิกในการพุดได้ดีมาก	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาที่พุด วางบุคลิกในการพุดได้ดี	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ ค่อยสอดคล้องกับเนื้อหาที่พุด วางบุคลิกในการพุดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงานตามขั้นตอน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถปฏิบัติงานตามขั้นตอนได้
ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการทำใบงาน	มีทักษะสามารถสร้างงานที่สวยงาม และมีความประณีตดี	สามารถสร้างงานที่สวยงามพอใช้ได้ และมีความประณีตในบางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และไม่ประณีต

การประเมิน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ซื่อสัตย์สุจริต	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง ไม่ค่อยพอใจในสิ่งที่ตนมี
มีวินัย	รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนตลอดเวลา	รู้จักควบคุมอารมณ์ บางปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย การแต่งกายไม่ค่อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยน้อย ไม่ค่อยแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
ใฝ่เรียนรู้	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จทันเวลาและถูกต้อง	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองเป็นบางครั้ง ทำงานเสร็จทันเวลาเป็นบางครั้ง	ไม่มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ค่อยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จไม่ทันเวลา
อยู่อย่างพอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาถูกและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้ไม่หมดแล้วซื้อใหม่
มีจิตสาธารณะ	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ไม่เอาเปรียบ ไม่เห็นแก่ตัวช่วยเหลือหมู่คณะได้เป็นอย่างดี	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมเป็นบางครั้ง ไม่เอาเปรียบไม่เห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ	ไม่ค่อยเสียสละเพื่อส่วนรวม ชอบเอาเปรียบคนอื่น ค่อนข้างเห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ

การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างไร

๓ หัว ประเด็น	หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีใน ตัว
เวลา	- ครูจัดเวลาได้เหมาะสม เพียงพอต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	- เพื่อให้การดำเนินการสอน เป็นไปอย่างราบรื่น	- ครูใช้เวลาได้คุ้มค่า เหมาะสมไม่ส่งผลกระทบต่อ ตนเองผู้เรียนและเพื่อน ร่วมงาน
อุปกรณ์/สื่อ	- ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ สอดคล้องและเอื้อ ประโยชน์ต่อการจัดการ เรียนการสอน	- เพื่อนักเรียนจะได้ใช้สื่อและ อุปกรณ์ต่างๆให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการเรียนรู้	- ครูจัดการเรียนการสอน ได้ถูกต้องตรงตามเนื้อหา ไม่หลงประเด็นในการสอน
เนื้อหาสาระ	- ครูวางแผนในการจัดการ เนื้อหาที่เหมาะสมกับเวลา ผู้เรียน	- เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการในการเรียนรู้ที่ ครบถ้วน	- ครูจัดการสอนได้ ครบถ้วนเหมาะสมกับ ผู้เรียนทุกคน
ความรู้	ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภาษาการประพันธ์ รู้หลักจิตวิทยา และรู้วิธีวัดประเมินผลนักเรียน		
คุณธรรม	ครูมีความขยัน อดทนในการออกแบบการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียน การสอนและมีเมตตาธรรม อดติ 4 ต่อนักเรียนทุกคน		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
- ทำแบบทดสอบได้ถูกต้องตามเกณฑ์และตรงตามเวลาที่กำหนด - ใช้ภาษาได้เหมาะสมไม่ทำให้ตนและผู้อื่นเดือดร้อน	- การเรียนรู้ เรื่องภาษาการประพันธ์เป็นทักษะกระบวนการหนึ่งในการใช้ทักษะทางภาษาในการนำเสนองานโดยเสริมทักษะการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	- นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าทางภาษา - นักเรียนมีทักษะกระบวนการด้านภาษาและใช้ภาษาได้เหมาะสม - นักเรียนมีทักษะในการวางแผนในการทำงาน
ความรู้ - นักเรียนมีความรู้ เรื่องภาษาการประพันธ์		
คุณธรรม - ขยันในการปฏิบัติงาน มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความรับผิดชอบ ประหยัดในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน มีวินัยและทำงานเสร็จตรงตามเวลากำหนด		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

ด้าน การวัดผล	อยู่อย่างพอเพียง...สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้เรื่องการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณค่า	- มีความรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- มีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- มีความรู้ความเข้าใจด้านภาษา
ทักษะ	- มีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีทักษะกระบวนการในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม
ค่านิยม	- ใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีความรับผิดชอบต่อคำพูดและการกระทำของตน - ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	- สืบสานและอนุรักษ์ภาษา

ความเห็นของผู้บริหาร หรือผู้ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บริหาร/ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

ตำแหน่ง ครู

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๐

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดลอกข้อความใน “ พระบรมราโชวาท ที่ตรงกับลักษณะ
ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ อย่างละ ๒ บรรทัด

การใช้พรณนาโวหารตรง

.....
.....

การใช้สำนวนทำให้เกิดความประทับใจ

.....
.....

การเล่นเสียงพยัญชนะที่กลมกลืน

.....
.....

การใช้อุปมาโวหาร

.....
.....

การบรรยายให้เกิดภาพพจน์

.....
.....

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน อย่างดี ตลอดเวลาที่เรียน กล้าซักถามข้อสงสัย รู้จัก ประยุกต์องค์ความรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน ในระดับดี ขาดสมาธิใน การเรียนบ้างในบางเวลา	ไม่สนใจ ไม่ค่อยตั้งใจ เรียน ไม่ใส่ใจและไม่มี สมาธิในการเรียน หรือ มีน้อยมาก
๒. มีความ รับผิดชอบ	ทำงานที่ได้รับมอบหมายทุก อย่างเสร็จเรียบร้อยดี	ตั้งใจทำงาน พยายามทำ ใบงานที่มอบหมายให้ บางส่วน	ไม่ตั้งใจทำงาน ไม่ พยายามทำใบงานที่ มอบหมายให้
๓. นิยมไทยใช้ ของไทย	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นของ ตนเองอย่างมาก ร่วม อนุรักษ์และปกป้องสมบัติ ส่วนรวมเป็นอย่างดี	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นตนเอง ปานกลาง ร่วมอนุรักษ์ และปกป้องสมบัติ ส่วนรวม	แสดงความภาคภูมิใจ ต่อภาษาและท้องถิ่น ตนเองน้อย ไม่ค่อย สนใจร่วมอนุรักษ์และ ปกป้องสมบัติส่วนรวม
๔. ทำงานและ อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มอย่างดี ปฏิบัติตามหน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่มดี	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มบางส่วน ร่วมปฏิบัติงานในกลุ่ม เป็นส่วนใหญ่	ไม่ให้ความร่วมมือใน การทำกิจกรรมกลุ่มกับ เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ไม่ พยายามปฏิบัติตาม หน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่ม
๕. ประหยัดและ อยู่อย่าง พอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน อย่างประหยัดและคุ้มค่าใช้ ของดีราคาถูก	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนอย่างประหยัดและ คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนไม่ค่อยรู้จัก ประหยัดและไม่ค่อย คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ชุดวรรณคดีวิจักษ์ บทที่ ๓ พระบรมราโชวาท ประกอบแผนที่ ๕ ภาษาการประพันธ์

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์					รวมคะแนนด้านคุณลักษณะฯ	ด้านผลงาน		รวม	ผ่าน / ไม่ผ่าน
		รักและชื่นชมในเอกลักษณ์ไทย	มีความซื่อสัตย์สุจริต	มีวินัยในตนเอง	มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง		๙	๑๐		
		๒	๒	๒	๒	๒		๑๐	๑๐		
๑											
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											

ความหมายระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ดี เกณฑ์ระดับคะแนน ๒๕ - ๓๐ = ๓

๒ หมายถึง พอใช้ ๑๘ - ๒๔ = ๒

๑ หมายถึง ปรับปรุง ๑๐ - ๑๗ = ๑

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๒ ขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ ๖

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราโชวาท

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

เรื่อง การนำไปใช้

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม.๓ / ๕ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่าน โดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น

สาระสำคัญ

พระบรมราโชวาท เป็นพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เรควรน้อมนำมาศึกษาและปฏิบัติ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

- สามารถนำพระบรมราโชวาทไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

- การนำพระบรมราโชวาทไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

๙. มีความกตัญญู

๑๐. รู้รักสามัคคี

กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. ครูนำพระบรมราโชวาท ตอนหนึ่งมาเขียนบนกระดานดำ ให้นักเรียนอ่าน แล้วสนทนากับนักเรียนเรื่องการนำพระบรมราโชวาทไปใช้ในชีวิต

๒. ครูให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาว่า ในพระบรมราโชวาทที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่นั้นมีสิ่งใดบ้างที่นักเรียนน้อมนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในหัวข้อต่อไปนี้

- พอเพียงด้านตนเอง
- พอเพียงด้านสังคม
- พอเพียงด้านทรัพยากร
- พอเพียงด้านภูมิปัญญา
- พอเพียงด้านเศรษฐกิจ

โดยให้นักเรียนช่วยกันพูดสรุปที่ละหัวข้อ แล้วครูเขียนสรุปไว้บนกระดานดำ

๓. ให้นักเรียนทุกคน จดบันทึก ทำรายงาน ส่งให้ครูตรวจ

๔. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบ เรื่องพระบรมราโชวาท เสร็จแล้วส่งกระดาษคำตอบให้ ครูตรวจ

๕. นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๑๑ – ๑๒ (ท้ายแผน) เสร็จแล้วนำเสนอส่งครูตรวจสอบและประเมินผล

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

- หนังสือวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
- แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
- ใบงาน
- แบบทดสอบ

กระบวนการวัดผลและประเมินผล

๑ วิธีการ

๑.๑ สังเกต

- พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
- การรายงานของนักเรียน
- การซักถาม และการตอบคำถาม

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๑.๒ ตรวจ

- ตรวจใบงาน
- ตรวจแบบฝึกหัด

๒ เครื่องมือวัดและประเมินผล

- ใบงาน
- แบบทดสอบ
- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

๓ เกณฑ์การวัดและประเมินผล

ถือเกณฑ์การผ่านร้อยละ ๗๐

การประเมิน ด้านทักษะ / กระบวนการ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ทักษะการ สรุปเนื้อหา	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้ง่าย	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความเกือบครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้	สรุปเนื้อหาได้ไม่กระชับ ใจความและไม่ครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้น้อย
การรายงานหน้าชั้น	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดเสียงดังฟังชัด ได้สาระ ชัดเจน วางบุคลิกในการ พุดได้ดีมาก	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาที่ พุด วางบุคลิกในการพุด ได้ดี	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ ค่อยสอดคล้องกับเนื้อหา ที่พุด วางบุคลิกในการ พุดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงานตาม ขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถปฏิบัติงาน ตามขั้นตอนได้
ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่ สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่ สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของการทำ ใบงาน	มีทักษะสามารถสร้างงาน ที่สวยงาม และมีความ ประณีตดี	สามารถสร้างงานที่ สวยงามพอใช้ได้ และมี ความประณีตในบางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และ ไม่ประณีต

การประเมิน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ซื่อสัตย์สุจริต	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง ไม่ค่อยพอใจในสิ่งที่ตนมี
มีวินัย	รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนตลอดเวลา	รู้จักควบคุมอารมณ์ บางปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย การแต่งกายไม่ค่อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยน้อย ไม่ค่อยแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
ใฝ่เรียนรู้	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จทันเวลาและถูกต้อง	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองเป็นบางครั้ง ทำงานเสร็จทันเวลาเป็นบางครั้ง	ไม่มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ค่อยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จไม่ทันเวลา
อยู่อย่างพอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาถูกและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้ไม่หมดแล้วซื้อใหม่
มีจิตสาธารณะ	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ไม่เอาเปรียบ ไม่เห็นแก่ตัวช่วยเหลือหมู่คณะได้เป็นอย่างดี	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมเป็นบางครั้ง ไม่เอาเปรียบไม่เห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ	ไม่ค่อยเสียสละเพื่อส่วนรวม ชอบเอาเปรียบคนอื่น ค่อนข้างเห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ

การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างไร

๓ หัว ประเด็น	หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในตัว
เวลา	- ครูจัดเวลาได้เหมาะสม เพียงพอต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	- เพื่อให้การดำเนินการสอน เป็นไปอย่างราบรื่น	- ครูใช้เวลาได้คุ้มค่า เหมาะสมไม่ส่งผลกระทบต่อ ตนเองผู้เรียนและเพื่อน ร่วมงาน
อุปกรณ์/สื่อ	- ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ สอดคล้องและเอื้อ ประโยชน์ต่อการจัดการ เรียนการสอน	- เพื่อนักเรียนจะได้ใช้สื่อและ อุปกรณ์ต่างๆให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการเรียนรู้	- ครูจัดการเรียนการสอน ได้ถูกต้องตรงตามเนื้อหา ไม่หลงประเด็นในการสอน
เนื้อหาสาระ	- ครูวางแผนในการจัดการ เนื้อหาที่เหมาะสมกับเวลา ผู้เรียน	- เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการในการเรียนรู้ที่ ครบถ้วน	- ครูจัดการสอนได้ ครบถ้วนเหมาะสมกับ ผู้เรียนทุกคน
ความรู้	ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการนำไปใช้ รู้หลักจิตวิทยา และรู้วิธีวัดประเมินผลนักเรียน		
คุณธรรม	ครูมีความขยัน อดทนในการออกแบบการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียน การสอนและมีเมตตาธรรม อดติ 4 ต่อนักเรียนทุกคน		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
- ทำแบบทดสอบได้ถูกต้องตามเกณฑ์และตรงตามเวลาที่กำหนด - ใช้ภาษาได้เหมาะสมไม่ทำให้ตนและผู้อื่นเดือดร้อน	- การเรียนรู้ เรื่องการนำไปใช้ เป็นทักษะกระบวนการหนึ่งในการใช้ทักษะทางภาษาในการนำเสนอ งานโดยเสริมทักษะการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	- นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าทางภาษา - นักเรียนมีทักษะกระบวนการด้านภาษาและใช้ภาษาได้เหมาะสม - นักเรียนมีทักษะในการวางแผนในการทำงาน
ความรู้ - นักเรียนมีความรู้ เรื่องการนำไปใช้		
คุณธรรม - ขยันในการปฏิบัติงาน มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความรับผิดชอบ ประหยัดในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน มีวินัยและทำงานเสร็จตรงตามเวลากำหนด		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

ด้าน การวัดผล	อยู่อย่างพอเพียง...สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้เรื่องการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณค่า	- มีความรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- มีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- มีความรู้ความเข้าใจด้านภาษา
ทักษะ	- มีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีทักษะกระบวนการในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม
ค่านิยม	- ใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีความรับผิดชอบต่อคำพูดและการกระทำของตนเอง - ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	- สืบสานและอนุรักษ์ภาษา

ความเห็นของผู้บริหาร หรือผู้ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ..... ผู้บริหาร/ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

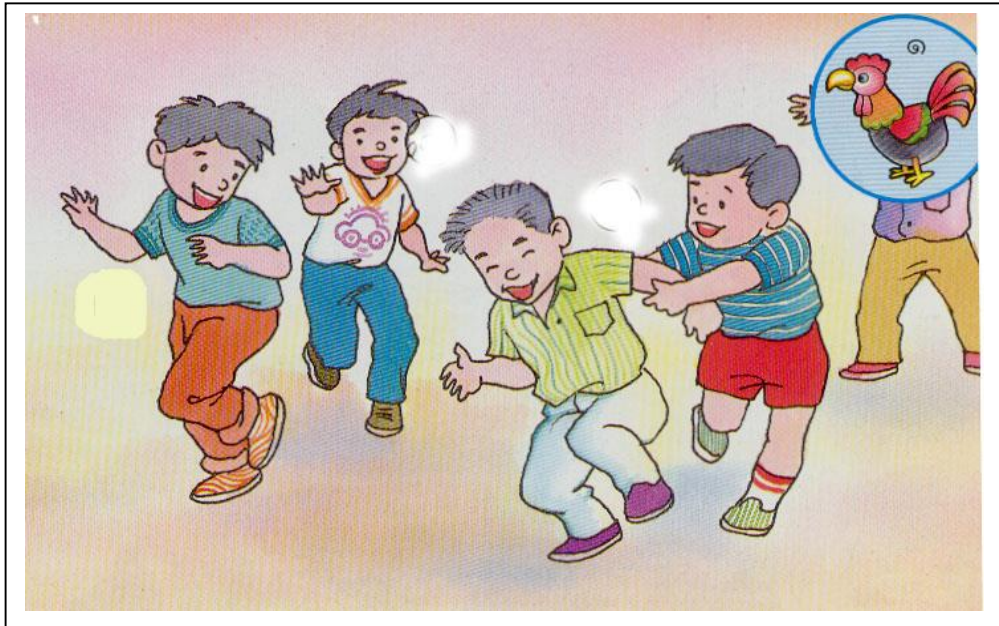
ลงชื่อ..... ผู้สอน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

ตำแหน่ง ครู

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ให้นักเรียนอภิปรายกันในชั้นว่า
ภาพนี้ ผู้เขียนเจตนาสื่อความคิดอะไร ใครบ้างที่มีพฤติกรรมเหมือน
ชายในภาพนี้ นักเรียนมีเหตุผลอะไร

ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอบคำถาม

๑. ชายในภาพกำลังทำอะไร

.....

๒. ภาพนี้สื่อความคิดอย่างไร

.....

๓. ในสังคมไทยบุคคลกลุ่มใดที่มีพฤติกรรมเช่นนี้

.....

๔. พฤติกรรมเช่นบุคคลในภาพมีอันตรายต่อสังคมหรือไม่ จงให้เหตุผล

.....

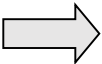
๕. เราควรสนับสนุนหรือป้องกันพฤติกรรมของคนเช่นในภาพนี้ เพราะอะไร

.....

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาคำที่มาจากต่างประเทศ จากเรื่อง พระบรมราโชวาท
แล้วบอกความหมายของคำเหล่านั้น

๑.			
๒.			
๓.			
๔.			
๕.			
๖.			
๗.			
๘.			
๙.			
๑๐.			

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน อย่างดี ตลอดเวลาที่เรียน กล้าซักถามข้อสงสัย รู้จัก ประยุกต์องค์ความรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน ในระดับดี ขาดสมาธิใน การเรียนบ้างในบางเวลา	ไม่สนใจ ไม่ค่อยตั้งใจ เรียน ไม่ใส่ใจและไม่มี สมาธิในการเรียน หรือ มีน้อยมาก
๒. มีความ รับผิดชอบ	ทำงานที่ได้รับมอบหมายทุก อย่างเสร็จเรียบร้อยดี	ตั้งใจทำงาน พยายามทำ ใบงานที่มอบหมายให้ บางส่วน	ไม่ตั้งใจทำงาน ไม่ พยายามทำใบงานที่ มอบหมายให้
๓. นิยมไทยใช้ ของไทย	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นของ ตนเองอย่างมาก ร่วม อนุรักษ์และปกป้องสมบัติ ส่วนรวมเป็นอย่างดี	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นตนเอง ปานกลาง ร่วมอนุรักษ์ และปกป้องสมบัติ ส่วนรวม	แสดงความภาคภูมิใจ ต่อภาษาและท้องถิ่น ตนเองน้อย ไม่ค่อย สนใจร่วมอนุรักษ์และ ปกป้องสมบัติส่วนรวม
๔. ทำงานและ อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มอย่างดี ปฏิบัติตามหน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่มดี	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มบางส่วน ร่วมปฏิบัติงานในกลุ่ม เป็นส่วนใหญ่	ไม่ให้ความร่วมมือใน การทำกิจกรรมกลุ่มกับ เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ไม่ พยายามปฏิบัติตาม หน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่ม
๕. ประหยัดและ อยู่อย่าง พอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน อย่างประหยัดและคุ้มค่าใช้ ของดีราคาถูก	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนอย่างประหยัดและ คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนไม่ค่อยรู้จัก ประหยัดและไม่ค่อย คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์					รวมคะแนนด้านคุณลักษณะ ฯ	ด้านผลงาน		รวม	ผ่าน / ไม่ผ่าน
		รักและชื่นชมในเอกลักษณ์ไทย	มีความซื่อสัตย์สุจริต	มีวินัยในตนเอง	มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง		ทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๑๑	ทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๑๒		
๑		๒	๒	๒	๒	๒	๑๐	๑๐	๑๐	๓๐	
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											

ความหมายระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ดี เกณฑ์ระดับคะแนน ๒๕ - ๓๐ = ๓

๒ หมายถึง พอใช้ ๑๘ - ๒๔ = ๒

๑ หมายถึง ปรับปรุง ๑๐ - ๑๗ = ๑

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๒ ขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ ๗

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราชาบาท

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

เรื่อง คำซ้ำในภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๔.๑ ม.๓ / ๕ อธิบายความหมายคำศัพท์ทางวิชาการและวิชา

สาระสำคัญ

คำซ้อน เป็นคำที่เกิดจากการเอาคำมูลที่มีความหมายคล้ายกัน มาเรียงซ้อนกันทำให้ความหมายชัดเจนขึ้น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายของคำซ้ำได้
๒. บอกได้ว่าเป็นคำซ้ำประเภทใด

สาระการเรียนรู้

- คำซ้อน คำซ้ำในภาษาไทย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ
๙. มีความกตัญญู

๑๐. รู้รักสามัคคี

กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. ครูเขียนคำต่อไปนี้บนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนหาคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันมา เขียนต่อท้ายคำ เล็ก..(น้อย), ใหญ่ (โต), บ้าน... (เรือน)

๒. ครูเขียนเครื่องหมาย ๆ (ไม่ยอม) บนกระดานดำ แล้วถามนักเรียนว่า เรียกว่า เครื่องหมายอะไร ใช้อย่างไร

๓. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง “คำซ้อนและคำซ้ำ” ให้นักเรียนศึกษา พร้อมครูอธิบาย ประกอบ

๔. ครูให้นักเรียนหาคำซ้ำ คำซ้อนในภาษาไทย โดยให้แต่ละกลุ่มสรุปเป็นรายงาน เมื่อนำเสนอหน้าชั้นเสร็จแล้วให้ส่งครู

๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงคำซ้อน คำซ้ำในภาษาไทย และสรุปเกี่ยวพฤติกรรมความพอเพียง อันเป็นคุณธรรมที่จะทำให้นักเรียนมีความสุขในชีวิต

๖. นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๑๓ – ๑๔ (ท้ายแผน) เสร็จแล้วนำส่งครูตรวจสอบและประเมินผล

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

- ใบความรู้
- หนังสือวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
- แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
- ใบงาน

กระบวนการวัดผลและประเมินผล

๑ วิธีการ

๑.๑ สังเกต

- พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
- การรายงานของนักเรียน
- การซักถาม และการตอบคำถาม
- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๑.๒ ตรวจ

- ตรวจใบงาน
- ตรวจแบบฝึกหัด

๒ เครื่องมือวัดและประเมินผล

- ใบงาน

- แบบทดสอบ
- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

๓ เกณฑ์การวัดและประเมินผล

ถือเกณฑ์การผ่านร้อยละ ๗๐

การประเมิน ด้านทักษะ / กระบวนการ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ทักษะการ สรุปเนื้อหา	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้ง่าย	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความเกือบครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้	สรุปเนื้อหาได้ไม่กระชับ ใจความและไม่ครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้น้อย
การรายงานหน้าชั้น	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดเสียงดังฟังชัด ได้สาระ ชัดเจน วางบุคลิกในการ พุดได้ดีมาก	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาที่ พุด วางบุคลิกในการพุด ได้ดี	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ ค่อยสอดคล้องกับเนื้อหา ที่พุด วางบุคลิกในการ พุดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงานตาม ขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถปฏิบัติงาน ตามขั้นตอนได้
ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่ สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่ สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของการทำ ใบงาน	มีทักษะสามารถสร้างงาน ที่สวยงาม และมีความ ประณีตดี	สามารถสร้างงานที่ สวยงามพอใช้ได้ และมี ความประณีตในบางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และ ไม่ประณีต

การประเมิน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ซื่อสัตย์สุจริต	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง ไม่ค่อยพอใจในสิ่งที่ตนมี
มีวินัย	รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนตลอดเวลา	รู้จักควบคุมอารมณ์ บางปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย การแต่งกายไม่ค่อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยน้อย ไม่ค่อยแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
ใฝ่เรียนรู้	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จทันเวลาและถูกต้อง	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นบางครั้ง ทำงานเสร็จทันเวลาเป็นบางครั้ง	ไม่มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ค่อยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จไม่ทันเวลา
อยู่อย่างพอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาถูกและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้ไม่หมดแล้วซื้อใหม่
มีจิตสาธารณะ	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ไม่เอาเปรียบ ไม่เห็นแก่ตัวช่วยเหลือหมู่คณะได้เป็นอย่างดี	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมเป็นบางครั้ง ไม่เอาเปรียบไม่เห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ	ไม่ค่อยเสียสละเพื่อส่วนรวม ชอบเอาเปรียบคนอื่น ค่อนข้างเห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ

การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างไร

๓ หัว ประเด็น	หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในตัว
เวลา	- ครูจัดเวลาได้เหมาะสม เพียงพอต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	- เพื่อให้การดำเนินการสอน เป็นไปอย่างราบรื่น	- ครูใช้เวลาได้คุ้มค่า เหมาะสมไม่ส่งผลกระทบต่อ ตนเองผู้เรียนและเพื่อน ร่วมงาน
อุปกรณ์/สื่อ	- ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ สอดคล้องและเอื้อ ประโยชน์ต่อการจัดการ เรียนการสอน	- เพื่อนักเรียนจะได้ใช้สื่อและ อุปกรณ์ต่างๆให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการเรียนรู้	- ครูจัดการเรียนการสอน ได้ถูกต้องตรงตามเนื้อหา ไม่หลงประเด็นในการสอน
เนื้อหาสาระ	- ครูวางแผนในการจัดการ เนื้อหาที่เหมาะสมกับเวลา ผู้เรียน	- เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการในการเรียนรู้ที่ ครบถ้วน	- ครูจัดการสอนได้ ครบถ้วนเหมาะสมกับ ผู้เรียนทุกคน
ความรู้	ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องคำซ้ำในภาษาไทย รู้หลักจิตวิทยา และรู้วิธีวัดประเมินผลนักเรียน		
คุณธรรม	ครูมีความขยัน อดทนในการออกแบบการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียน การสอนและมีเมตตาธรรม อดติ 4 ต่อนักเรียนทุกคน		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
- ทำแบบทดสอบได้ถูกต้องตามเกณฑ์และตรงตามเวลาที่กำหนด - ใช้ภาษาได้เหมาะสมไม่ทำให้ตนและผู้อื่นเดือดร้อน	- การเรียนรู้ เรื่องคำซ้ำในภาษาไทยเป็นทักษะกระบวนการหนึ่งในการใช้ทักษะทางภาษาในการนำเสนองานโดยเสริมทักษะการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	- นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าทางภาษา - นักเรียนมีทักษะกระบวนการด้านภาษาและใช้ภาษาได้เหมาะสม - นักเรียนมีทักษะในการวางแผนในการทำงาน
ความรู้ - นักเรียนมีความรู้ เรื่องคำซ้ำในภาษาไทย		
คุณธรรม - ขยันในการปฏิบัติงาน มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความรับผิดชอบ ประหยัดในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน มีวินัยและทำงานเสร็จตรงตามเวลากำหนด		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

ด้าน การวัดผล	อยู่อย่างพอเพียง...สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้เรื่องการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณค่า	- มีความรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- มีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- มีความรู้ความเข้าใจด้านภาษา
ทักษะ	- มีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีทักษะกระบวนการในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม
ค่านิยม	- ใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีความรับผิดชอบต่อคำพูดและการกระทำของตน - ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	- สืบสานและอนุรักษ์ภาษา

ความเห็นของผู้บริหาร หรือผู้ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บริหาร/ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

ตำแหน่ง ครู

ใบความรู้ เรื่อง คำซ้อนและคำซ้ำ

ความหมายของคำซ้อน

คำซ้อน คือ คำที่เกิดจากการเอาคำมูลที่มีความหมายเหมือนกัน หรือคล้ายคลึงกัน เป็นคำประเภทเดียวกัน ตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป มาเรียงซ้อนกันเพื่อให้ได้ความหมายชัดเจนขึ้น เช่น เสื่อสาต อ้วนพี ใหญ่โต คำซ้อนนี้บางทีเรียกว่า คำไวพจน์ผสม (synonymous compound)

สาเหตุการเกิดและประโยชน์ของคำซ้อน

๑. คำไทย คำเดียวกันนี้อาจมีความหมายได้หลายอย่าง หากพูดเพียงคำเดียวอาจทำให้เข้าใจความหมายผิดพลาดไป จึงต้องซ้อนคำเพื่อบอกความหมายให้ชัดเจน เช่น

ตา (อวัยวะ)	ใช้ซ้อนกับ	นัยน์	เป็น	นัยน์ตา
ขับ (ไล่)	ใช้ซ้อนกับ	ไล่	เป็น	ขับไล่
ขับ (ร้องเพลง)	ใช้ซ้อนกับ	กล่อม	เป็น	ขับกล่อม
ขัด (ทำให้สะอาด)	ใช้ซ้อนกับ	ถู	เป็น	ขัดถู
ขัด (ไม่สะดวก)	ใช้ซ้อนกับ	ขวาง	เป็น	ขัดขวาง

๒. คำไทยมีพ้องเสียงมาก ถ้าพูดเพียงคำเดียวก็ยากที่จะเข้าใจความหมายได้ จึงต้องใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน หรือคล้ายคลึงเป็นประเภทเดียวกันมาซ้อนไว้ เพื่อบอกความหมายให้ชัดเจน เช่น

ค่า	ใช้ซ้อนกับ	งวด	เป็น	ค่างวด
ฆ่า	ใช้ซ้อนกับ	ฟัน	เป็น	ฆ่าฟัน
ข้า	ใช้ซ้อนกับ	ทาส	เป็น	ข้าทาส
มัน	ใช้ซ้อนกับ	คง	เป็น	มันคง
หมั่น	ใช้ซ้อนกับ	หมาย	เป็น	หมั่นหมาย

๓. ภาษาไทยเป็นภาษามิวรรณยุกต์ คำไทยที่มีสระและพยัญชนะเดียวกัน มีเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน เพียงเล็กน้อย ความหมายของคำก็จะแตกต่างกันไปด้วย ถ้าฟังผิดเพี้ยนไป หรือฟังไม่ถนัด ก็จะทำให้เข้าใจความหมายผิดพลาดได้ ดังนั้น จึงต้องมีการซ้อนคำขึ้น เพื่อกำกับความหมายให้ชัดเจน เช่น

เสื่อ	ใช้ซ้อนกับ	สาบ	เป็น	เสื่อสาบ
เสื่อ	ใช้ซ้อนกับ	สาต	เป็น	เสื่อสาต
เสื่อ	ใช้ซ้อนกับ	ผ้า	เป็น	เสื่อผ้า
ถ้อย	ใช้ซ้อนกับ	คำ	เป็น	ถ้อยคำ
ค่า	ใช้ซ้อนกับ	คั้น	เป็น	ค่าคั้น

๔. คำไทยส่วนมากเป็นคำพยางค์เดียว เวลาพูดอาจฟังไม่ทัน หรือฟังไม่ถนัด ก็จะทำให้เข้าใจความหมายผิดพลาดได้ เราจึงซ้อนคำเพื่อบอกความหมายได้ชัดเจน เช่น

ปัต	ใช้ซ้อนกับ	กวาด	เป็น	ปัตกวาด
-----	------------	------	------	---------

ขัด	ใช้ซ้อนกับ ขวาง	เป็น ขัดขวาง
เช็ค	ใช้ซ้อนกับ ญ	เป็น เช็คญ
อบ	ใช้ซ้อนกับ รม	เป็น อบรม
คับ	ใช้ซ้อนกับ แค	เป็น คับแคบ

อนึ่ง บางครั้งเรานำภาษาถิ่นมาซ้อนไว้ และภาษาถิ่นบางคำเริ่มเลือนหายไปจนเข้าใจได้ว่า คำที่เอามาซ้อนนั้นเป็นอุทานสร้อยบท เพราะไม่เข้าความหมายทั้ง ๆ ที่ภาษาถิ่นนั้นยังเป็นภาษาที่มีใช้อยู่ เช่น

เปื้อน	ใช้ซ้อนกับ แปด (ถิ่นอีสานหมายถึงเปื้อน เป็น แปดเปื้อน)
คอย	ใช้ซ้อนกับ ท่า (ถิ่นใต้หมายถึงคอย) เป็น คอยท่า

๕. ภาษาไทยเรามีคำที่มาจากภาษาต่างประเทศปะปนอยู่มาก เช่น คำบาลีสันสกฤต ภาษาเขมร เป็นต้น ระยะแรก ๆ ก็ยังไม่เป็นที่เข้าใจความหมายของคำกันอย่างแพร่หลาย จึงต้องนำคำไทยที่มีความหมายเหมือนกัน หรือคล้ายคลึงเป็นประเภทเดียวกันมาเรียงซ้อนไว้เพื่อขยายความหมายให้ชัดเจน เช่น

ทรัพย์	ใช้ซ้อนกับ สิน	เป็น ทรัพย์สิน
ซาก	ใช้ซ้อนกับ ศพ	เป็น ซากศพ
เขียว	ใช้ซ้อนกับ ขจี	เป็น เขียวขจี
รูป	ใช้ซ้อนกับ ร่าง	เป็น รูปร่าง

ลักษณะของคำซ้อนในภาษาไทย

คำซ้อนในระยะแรก ๆ คงเป็นเพียงคำไทยซ้อนกับคำไทย ซึ่งอาจเป็นคำไทยกลางซ้อนกับคำไทยกลาง หรือคำไทยกลางซ้อนกับคำไทยถิ่น ต่อมาเมื่อเรารับคำภาษาต่างประเทศมาใช้ เราก็ใช้คำไทยซ้อนกับคำต่างประเทศ โดยใช้คำไทยเรียงไว้ข้างหน้าบ้าน ข้างหลังบ้าน หรือใช้คำต่างประเทศซ้อนกันเองก็มี ดังนั้น คำซ้อนจึงมีหลายลักษณะ ดังนี้

๑. คำไทยกลางซ้อนกับคำไทยกลาง เช่น

หัวหู	แข่งขวา	เก๋เขิน	แก๋ไข
ใหญ่โต	หน้าตา	บ้านเรือน	ดินฟ้า
เปิดไก่อ	โต้แย้ง	ทักท้วง	ซุกซุม

๒. คำไทยกลางซ้อนกับคำไทยถิ่น เช่น

พัควี	-	วี	ภาษาถิ่นใต้	หมายถึง	พัค
เสื่อสาด	-	สาด	ภาษาถิ่นใต้	หมายถึง	เสื่อ
อ้วนพี	-	พี	ภาษาถิ่นใต้	หมายถึง	อ้วน
เข็ดหลาบ	-	หลาบ	ภาษาถิ่นใต้	หมายถึง	เข็ด
เต็บโต	-	เต็บ	ภาษาถิ่นใต้	หมายถึง	โต
อิดโรย	-	อิด	ภาษาถิ่นเหนือ	หมายถึง	เหนื่อย

ละ ^{ตั้ง}	-	ละ	ภาษาถิ่นเหนือ	หมายถึง	ตั้ง
เก็บ ^{หอม}	-	หอม	ภาษาถิ่นอีสาน	หมายถึง	หอม
บาด ^{แผล}	-	บาด	ภาษาถิ่นอีสาน	หมายถึง	แผล
ยุ่ง ^{ยาก}	-	ละ	ภาษาถิ่นอีสาน	หมายถึง	ยุ่ง
มาก ^{หลาย}	-	หลาย	ภาษาถิ่นอีสาน	หมายถึง	มาก

๓. คำไทยกลางซ้อนกับคำต่างประเทศ เช่น

ข้า ^{ทาส}	-	ทาส	ภาษาบาลี - สันสกฤต
จิต ^{ใจ}	-	จิต	ภาษาบาลี
ทร ^{ัพย์} สิน	-	ทร ^{ัพย์}	ภาษาสันสกฤต
โง ^{เผลา}	-	เผลา	ภาษาเขมร
แบบ ^{แปลน}	-	แปลน	ภาษาอังกฤษ - plan

๔. คำต่างประเทศซ้อนกับคำต่างประเทศ เช่น

สร ^ง สนาน	-	สร ^ง	ภาษาเขมร
		สน ^{าม}	ภาษาสันสกฤต
ทร ^{ัพย์} สม ^{บัติ}	-	ทร ^{ัพย์}	ภาษาสันสกฤต
		สม ^{บัติ}	ภาษาบาลี
เหตุ ^{การณ}	-	เหตุ, การ ^ณ	ภาษาบาลี
รูป ^{ทรง}	-	รูป	ภาษาบาลี
		ทร ^ง	ภาษาเขมร
อิ ^{ทธิ} ฤ ^{ทธิ}	-	อิ ^{ทธิ}	ภาษาบาลี
		ฤ ^{ทธิ}	ภาษาสันสกฤต
เลอ ^{เลิศ}	-	เลอ, เลิ ^ศ	ภาษาเขมร
เฉลิม ^{ฉลอง}	-	เฉลิม, ฉล ^{อง}	ภาษาเขมร

๕. คำซ้อนที่ซ้อนทับกัน ๒ คู่ จะปรากฏในลักษณะดังนี้

ก. มีสัมผัสที่คู่กลาง เช่น

อุป ^{ถัมภ์} คำ ^{ชู}	ลัม ^{หาย} ตาย ^{จาก}	ไฟ ^{ไหม้} ไต้ ^{แล่น}	ยาก ^{เย็น} เชิ ^ญ ใจ
เจ็บ ^{ไข้} ได้ ^{ป่วย}	ยัม ^{แยม} แจ่ม ^{ใส}	เจ็บ ^{ท้อง} ข้อง ^{ใจ}	ซื่อ ^{ง่าย} ขาย ^{คลอง}
วัด ^{วา} อาร ^{าม}	ถั่ว ^{โย} โธ ^{โสม}	บ้าน ^{ช่อง} ห้อง ^{หอ}	เล็ ^ง ดู ^{ปุ} เสื่อ
เก็บ ^{หอม} รอม ^{ริบ}	ลูก ^{ท่าน} หลาน ^{เธอ}	เจ้า ^{ขุน} มูล ^{นาย}	ติด ^{สอย} ห้อย ^{ตาม}
จับ ^{มือ} ถือ ^{แขน}	แล ^{ปลิ้น} ปลิ้น ^{ตา}	ว่า ^{นอน} สอน ^{ง่าย}	กำ ^{เริบ} เสิบ ^{สาน}
กิน ^{เหล้า} เมา ^{ยา}	ชี้ ^{หัด} ตด ^{หาย}	ชน ^{นม} นม ^{เนย}	ปู้ ^{ย่า} ตาย ^{าย}

ข. มีพยางค์นำหน้าซ้ำกัน เช่น

ปากเปิกปากแฉะ	ชั่วครูชั่วยาม	ถึงพริกถึงขิง	อาบนํ้าอาบท่า
กินข้าวกินปลา	น้ำหูนํ้าตา	เป็นพื้นเป็นไฟ	ผีเข้าผีออก
คุ่มดีคุ่มร้าย	มีชื่อมีเสียง	มีดีมีร้าย	พอดีพอร้าย
ความคิดความอ่าน	หนักอกหนักใจ	ไม่มากไม่น้อย	ไม่ได้ไม่เสีย

ลักษณะของคำซ้อน ดังกล่าวที่มานี้ จะสังเกตเห็นว่า

๑. ถ้าคำนำหน้ามีพยางค์เดียว คำที่นำมาซ้อนจะใช้คำพยางค์เดียว ถ้าคำหน้า ๒ พยางค์ คำที่นำมาซ้อนจะใช้คำ ๒ พยางค์ด้วย ทั้งนี้เพื่อการถ่วงดุลทางเสียง

๒. คำที่นำมาซ้อนกันมักเป็นคำประเภทเดียวกันทั้งนั้น เพราะช่วยขยายความหมายให้ชัดเจนขึ้นตามตัวอย่าง

คำนาม – คำนาม	เช่น	แข่งขาน	มํ้าลา	บ้านเรือน	เรือดไร
คำกริยา – คำกริยา	เช่น	ดูดดื่ม	เหลียวแล	ร้องรำ	กตชี่
คำวิเศษณ์ – คำวิเศษณ์	เช่น	ข่มขื่น	ชื่อตรง	ใหญ่โต	เร็วไว

ลักษณะของความหมายที่เกิดจากคำซ้อน

เมื่อนำคำมาซ้อนกันแล้ว จะเกิดความหมายขึ้นในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

๑. ความหมายคงเดิม คือ ความหมายก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลง เช่น ซากศพ อ้วนพี โตแย้ง

สูญหาย

๒. ความหมายกว้างออก คือ ความหมายจะกว้างกว่าความหมายในคำเดิม เช่น

ดับได้ไล่ฝูง หมายถึง อวัยวะภายในอะไรก็ได้ ไม่ได้หมายความว่าอวัยวะ ๔ อย่างนี้

เท่านั้น

ไฟไหม้ไต้ลน หมายถึง ร้อนกร้อนใจ

หมูเห็ดเป็ดไก่ หมายถึง อาหารหลายชนิด

ถั่วโยโอะซาม หมายถึง ภาษาที่ใช้ในครัว

ปู่ย่าตายาย หมายถึง บรรพบุรุษ

ขนมมนมเนย หมายถึง อาหารประเภทของหวาน

๓. ความหมายย้ายที่ คือ ความหมายจะเป็นอย่างอื่นซึ่งไม่ตรงกับความหมายของคำเดิม เช่น

ข่มขื่น หมายถึง ความรู้สึกเป็นทุกข์ มิได้หมายถึงรสขม และขื่น

เหลียวแล หมายถึง การเอาใจใส่เป็นธุระ

เดือดร้อน หมายถึง ความลำบากใจ

เบิกบาน หมายถึง ความรู้สึกร่าเริงแจ่มใส

ดูดดื่ม หมายถึง ความซาบซึ้ง

๔. ความหมายอยู่ที่คำหน้า เช่น

เป็นลมเป็นแล้ง	ชั้นหมากรากพลู	ได้ถุนร่นช่อง
อายุอานาม	ความคิดความอ่าน	มีชื่อมีเสียง
ใจคอ (ไม่ค่อยจะดี)	หัวหู (ยุ่งเหยิง)	มีดีมีร้าย

๕. ความหมายอยู่ที่คำหลัง เช่น

เสียอกเสียใจ	ตืออกดีใจ	ว่านอนสอนง่าย
ตั้งเนื้อตั้งตัว	เครื่องมือเครื่องมือ	หูดตา (มีดมั่ว)

๖. ความหมายอยู่ที่คำต้น และคำท้าย เช่น

ผลหมากรากไม้	อดตาหลับขับตานอน	ตกไรไต่ยาก
ติดสอยห้อยตาม	เคราะห์หามยามร้าย	ชอบมาพากล

๗. ได้ความหมายทั้งสองคำ เช่น

ดินฟ้าอากาศ	เอบบางร่างน้อย	ยศถาบรรดาศักดิ์
อำนาจวาสนา	บุญญาบารมี	ปู้ย่าตายาย

๘. ความหมายของคำคู่หน้ากับคู่หลังตรงกันข้าม เช่น

หน้าไหว้หลังหลอก	ปากหวานกันเปรี้ยว	หน้าเนื้อใจเสือ
หน้าขึ้นอกตรม	ปากปราศรัยน้ำใจเชือดคอ	ไม่มากไม่น้อย

๑. คำ ๆ เดียวกัน เมื่อนำคำต่างกันมาซ้อน จะทำให้ได้ความหมายต่าง ๆ กันออกไป เช่น

แน่น	-	แน่นหนา	แน่นแฟ้น
กิด	-	กิดกัน	กิดขวาง
หลอก	-	หลอกลวง	หลอกล่อ หลอกหลอน
คม	-	คมคาย	คมขำ คมสัน
แอบ	-	แอบแง	แอบอ้าง แอบแฝง
ขัด	-	ขัดสน	ขัดข้อง ขัดขึ้น ขัดขวาง ขัดยอก

มีคำซ้อนอยู่อีกชนิดหนึ่งที่เกิดจากการเอาคำมาซ้อนกัน เพื่อประโยชน์ทางการออกเสียงคำที่นำมาซ้อนกันนั้นจะเป็นคำที่มีความหมายหรือไม่มีความหมายก็ได้ โดยมากจะเป็นคำที่มีพยัญชนะต้น และตัวสะกดตัวเดียวกัน แต่ใช้เสียงสระต่างกัน สระที่ต่างกันนี้จะป็นสระที่ออกเสียงคู่กันได้สะดวก เช่น งอแง อึกอึก โซเซ เป็นต้น คำซ้อนดังกล่าวนี้เราเรียกว่า “คำซ้อนเพื่อเสียง”

ลักษณะของคำซ้อนเพื่อเสียง

คำซ้อนเพื่อเสียงหลายลักษณะดังนี้

๑. คำที่ซ้อนกันเพื่อไม่ให้เสียงคอนกัน ซึ่งได้แก่ลักษณะดังต่อไปนี้

ก. คำ ๒ คำ ที่ซ้อนกัน คำแรกมีพยางค์มากกว่าคำหลัง ทำให้เสียงคอนกัน จึงเอาพยางค์แรกนของคำหน้ามาเติมลงหน้าคำที่มีพยางค์น้อยกว่า เพื่อถ่วงดุลทางเสียงให้เท่ากัน ทำให้ออกเสียงได้สะดวก และรื่นหูขึ้น เช่น

ขโมยโจร	เป็น	ขโมยขโจร	จมูกปาก	เป็น	จมูกจปาก
โกหกโกไห้	เป็น	โกหกโกไห้	สะกิดเกา	เป็น	สะกิดสะเกา
พยศเกียรติ	เป็น	พยศเกียรติ			

ข. คำ ๒ คำ ที่ซ้อนกัน โดยเฉพาะคำหน้าที่มีตัวสะกดในแม่ กน เราออกเสียงตัวสะกดของคำหน้าเหมือนคำสมาสไป เช่น ดูกติก เป็นดูกกะติก ซึ่งทำให้เสียงคอนกัน จึงเติมพยางค์ กะ หรือ กระ ลงข้างหน้าคำ เพื่อถ่วงดุลทางเสียงให้เท่ากัน ทำให้ออกเสียงได้สะดวก เช่น

ดูกติก	ออกเสียงเป็น	ดูกกะติก	เป็น	กระดูกกระติก
โดกเดก	ออกเสียงเป็น	โดกกะเดก	เป็น	กระโดกกระเดก
จุกจิก	ออกเสียงเป็น	จุกกะจิก	เป็น	กระจุกกระจิก
เสือกสน	ออกเสียงเป็น	เสือกกะสน	เป็น	กระเสือกกระสน
โตกตาก	ออกเสียงเป็น	โตกกะตาก	เป็น	กระโตกกระตาก
ปลกเปลี้ย	ออกเสียงเป็น	ปลกกะเปลี้ย	เป็น	กระปรกกระเปลี้ย

ค. คำ ๒ คำ ที่ซ้อนกัน คำหน้าไม่มีตัวสะกดในแม่ กก แต่เราเติมเสียง กะ หรือ กระ ลงหน้าคำหน้า และหน้าคำหลัง ทำให้ออกเสียงได้สะดวกและรูปคำสละสลวยขึ้น เช่น

รุ่งรัง	เป็น	กะรุ่งกะรัง	เลอล่า	เป็น	กะเลอละล่า
ขุ่มชวย	เป็น	กระขุ่มกระชวย	จุ่มจิม	เป็น	กระจุ่มกระจิม
ฉับเฉง	เป็น	กระฉับกระเฉง			

๒. คำซ้อนเพื่อเสียงที่เกิดขึ้นเพราะการยัดเสียงจากพยางค์เดียวออกเป็น ๒ พยางค์ คำหลังนี้เกิดขึ้นในพยัญชนะตัวเดียวกับคำหน้า ส่วนสระจะเป็นสระอะไรก็ได้แล้วแต่เสียงจะหลุดปากออกไป คำหลังนี้อาจจะมีความหมายอยู่ในภาษาถิ่น หรือไม่มีความหมายเลยก็ได้ เช่น

พูด	เป็น	พูดเพ็ด
แว่น	เป็น	แว่นเว็น
กิน	เป็น	กินแก้น
ซื้อ	เป็น	ซื้อซ้อ (ซ้อ - ภาษาถิ่นใต้ หมายถึง ซื้อ)
กวาด	เป็น	กวาดแกวัด (แกวัด - ภาษาถิ่นไทยขาว หมายถึง กวาด)

๓. คำที่ซ้อนเพื่อเสียงที่เกิดจากสระออกเสียงคู่กัน เพราะใช้สระในระดับของลิ้นหรือส่วนของลิ้นเดียวกัน ทำให้ได้คำคู่ ๒ พยางค์ ที่ออกเสียงได้สะดวกรื่นหูและรูปคำสละสลวยขึ้น ดังนี้

ภาพแสดงระดับ และส่วนของลิ้นในการออกเสียงสระ

ลิ้นระดับสูง
ลิ้นระดับกลาง
ลิ้นระดับต่ำ

ลิ้นส่วนหน้า	ลิ้นส่วนกลาง	ลิ้นส่วนหลัง
อิ อี	อี อือ	อุ อุ
เอะ เอ	เออะ เออ	โอะ โอ
แอะ แอ	อะ อา	เอาะ ออ

ก. สระในระดับของลิ้นเดียวกันออกเสียงคู่กันมักจะออกเสียงสระหลังก่อนแล้วจึงออกเสียงสระหน้า
เช่น สระหลัง สระหน้า

สระหลัง สระหน้า
อุ อุ อิ อี - จู จี้ อู อี้ สุ สี บู้ บี้ คู้ คี สูง สูง ยุ่ง ยิง ตุง ตึง
หนุง หนิง ชุบ ชิบ จุบ จิบ จุ่ม จิม นุ่ม นิม กรุ่ม กริม หยุ่ม หยิม
โอะ โอ เอะ เอ - โม่ม่ โซเซ โอเอ โยเย โยเย โผเผ โต๊ะ โต๊ะ
โด่โด่ โต่งเต่ง โย่งเย่ง โกกเกก โยยกเยก โง่งเงง โอนเอน
เอาะ ออ แอะ แอ - อ้อแอ้ ร่อแร่ ป้อแป้ ยอแย
ท้อแท้ งอแง จ้อจ๊ก ลอกแลก วอกแวก เกาะแคะ เหลาะแหละ
เตาะแตะ เปาะแปะ ออดแอด งอดแงด งอมแงม มอมแมม หรีอมแหรีม ยอมแยบ

ข. สระในส่วนของลิ้นเดียวกันออกเสียงคู่กัน แต่เสียงตัวสะกดผิดกัน เช่น

อะ อา - กลับกลาย ยักย้าย ทักทาย ถากถาง อับอาย
จับจ่าย

อุ อุ - ปุกปู หลุดลุ่ย ทุดตุย ขลุกขลุ่ย
อุ อุ - บุบู้ ระบุู้ คุดคู อดอู้ ตู้ตู่
โอะ โอ - โกงโก้ โยงโย
ออ ออ - ต็อกตอย หย็อกหยอย ซอมซ่อ
อิ อี - ตัดตี มิดหมี่ ดิบดี ธิบหรี
เออ เออ - เลิกเล่อ เย็นเยื่อ เกิดเทิง
อี อะ - อี้อัก ทักทัก
อือ อา - ฮือฮา หวือหา

บางครั้งจะพบคำซ้อนเพื่อเสียงสระต่างส่วนต่างระดับของลิ้นกันก็มี เช่น
กริดกราย เป็นต้น

ลักษณะความหมายของคำซ้อนเพื่อเสียง

- คำซ้อนเพื่อเสียงที่มีความหมายทั้งสองคำ เช่น โซเซ คู้คี้ นุ่มน่ม
- คำซ้อนเพื่อเสียงที่มีความหมายอยู่ที่คำใดคำหนึ่งเพียงคำเดียว เช่น
ท้อแท้ เพลิดเพลิน กินแก้น

๓. คำซ้อนเพื่อเสียงที่มีความหมายร่วมกัน ถ้าแยกคำจะไม่มีความหมายทั้ง

๒ คำ เช่น หลุกหลิก จุ่มจุ่ม หยุมหยิม

คำซ้ำ

คำซ้ำ คือ คำที่เกิดจากการซ้ำเสียงคำเดียวกันตั้งแต่ ๒ หน ขึ้นไป เพื่อทำให้เกิดคำใหม่ได้ความหมายใหม่ เช่น ดำ ๆ หวาน ๆ คอยคอยคอย

ชนิดของคำไทยที่เอามาซ้ำกัน ในภาษาไทยเราสามารถเอาคำทุกชนิดมาซ้ำได้ ดังนี้

๑. ซ้ำคำนาม เช่น พี่ ๆ น้อง ๆ เด็ก ๆ
๒. ซ้ำคำสรรพนาม เช่น เขา ๆ เรา ๆ คุณ ๆ
๓. ซ้ำคำวิเศษณ์ เช่น เร็ว ๆ ไว ๆ ซ้ำ ๆ
๔. ซ้ำคำกริยา เช่น นั่ง ๆ นอน ๆ เดิน ๆ
๕. ซ้ำคำบุรพบท เช่น ไกล ๆ ไกล ๆ เหนือ ๆ
๖. ซ้ำคำสันธาน เช่น ทั้ง ๆ ที่ เหมือน ๆ ราว ๆ กับ
๗. ซ้ำคำอุทาน เช่น โฮ ๆ กร๊ด ๆ อู๋ ๆ

ชนิดของการซ้ำคำในภาษาไทย

๑. ซ้ำคำเดียวกัน ๒ หน ระดับเสียงวรรณยุกต์คงเดิม เช่น เร็ว ๆ หนุ่ม ๆ หนัก ๆ เบา ๆ
๒. ซ้ำคำเดียวกัน ๒ หน โดยเน้นระดับเสียงวรรณยุกต์ที่คำหน้า เช่น วาน หวาน หนัก หนัก จินจัน อร่อยอร่อย
๓. ซ้ำคำเดียวกัน ๓ หน โดยเน้นระดับเสียงวรรณยุกต์ที่พยางค์หลังของคำหน้า จืดจืดจืด สวยช่วยสวย
๔. ซ้ำคำประสม ๒ พยางค์ ๒ หน โดยเน้นระดับเสียงวรรณยุกต์ที่พยางค์หลังของคำหน้า เช่น เจ็บใจเจ็บใจ ดีใจดีใจ ยินดียินดี
๕. ซ้ำคำเดียวกัน ๒ หน ระดับเสียงวรรณยุกต์คงเดิมแต่การกร่อนเสียงขึ้นอย่างทีบ่าลี เรียกว่า อัฟฟาส และสันสกฤต เรียกว่า อัยยาส เช่น ลีว ๆ เป็นละลีว ครีน ๆ เป็น คระครีน ซึ่งโดยมากใช้คำประพันธ์

ลักษณะความหมายของคำซ้ำ

๑. บอกความหมายเป็นพหูพจน์ มักเป็นคำนาม และสรรพนาม เช่น เด็ก ๆ กำลังร้องเพลง พี่ ๆ โรงเรียน หนุ่ม ๆ กำลังเล่นฟุตบอล
๒. บอกความหมายเป็นเอกพจน์ แยกจำนวนออกเป็นส่วน ๆ มักเป็นคำลักษณนาม เช่น ล้างชามให้สะอาดเป็นใบ ๆ อ่านหนังสือเป็นเรื่อง ๆ ไสกบไม่เป็นแผ่น ๆ

๓. เน้นความหมายของคำเดิม มักเป็นคำวิเศษณ์ เช่น

พูดดัง ๆ ฟังดี ๆ นิ่งนิ่ง ๆ

ถ้าต้องการเน้นให้เป็นจริงเป็นจังอย่างมั่นใจมากขึ้น เราก็เน้นระดับเสียง
วรรณยุกต์ที่คำหน้า เช่น

เสียงดัง^๕ดัง พูดดี^๕ดี ตัวดำ^๕ดำ

๔. ลดความหมายของคำเดิม มักเป็นคำวิเศษณ์บอกสี เช่น

เสื้อสีแดง ๆ กางเกงสีดำ ๆ บ้านสีขาว ๆ

๕. บอกความหมายโดยประมาณทั้งที่เกี่ยวกับเวลา และสถานที่ ดังนี้

ก. บอกเวลาโดยประมาณ เช่น สมศรีชอบเดินเล่นเวลาเย็น ๆ

เขาตื่นเช้า ๆ เสมอ

น้ำค้างจะลงหนักเวลาตึก ๆ

ข. บอกสถานที่โดยประมาณ เช่น มีร้านหนังสือแถว ๆ สีแยก

รถคว่ำกลาง ๆ สะพาน

ต้นประดู่ใหญ่อยู่ใกล้ ๆ โรงเรียน

๖. บอกความหมายสลับกับ เช่น เขาเดินเข้า ๆ ออก ๆ อยู่ตั้งนานแล้ว

ฉับพลัน ๆ ตื่น ๆ ตลอดคืน

๗. บอกความหมายเป็นสำนวน เช่น งาม ๆ ปลา ๆ (ไม่รู้จริง, รู้นิดหน่อย)

ดี ๆ ชั่ว ๆ (ดีร้าย)

ไป ๆ มา ๆ (ในที่สุด)

ถู ๆ ไถ ๆ (แก้อัดขัดข้องพอให้ลุล่วงไปได้)

๘. บอกความหมายแสดงการเปรียบเทียบขั้นปกติ ขั้นกว่า และขั้นสุด เช่น

ขั้นปกติ	ขั้นกว่า	ขั้นสุด
เขย ๆ	เขย	เขยเขย
หลวม ๆ	หลวม	ลวมหลวม
เบา ๆ	เบา	เบาเบา

การสร้างคำแบบคำประสม คำซ้อนและคำซ้ำ นี่เป็นวิธีการสร้างคำที่เป็น
ระเบียบวิธีของภาษาไทยของเราเอง แต่การสร้างคำใหม่ในภาษาไทยไม่ได้เพียง ๔ วิธีเท่านั้น เรายังมี
วิธีการสร้างคำใหม่ ๆ ขึ้นใช้ในภาษาไทยด้วยวิธีการ
อื่น ๆ อีก

(คัดจากหนังสือหลักภาษาและการใช้ภาษา ประสิทธิ์ กาพย์กลอนและคณะ สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช พ.ศ.

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาการซ่อนคำต่อไปนี้แล้วบอกว่าซ่อนคำแล้วทำให้
ความหมายของคำนั้นเป็นอย่างไร โดยเลือกใช้คำตอบที่กำหนดให้

๑. ความหมายเหมือนเดิม	๒. ความหมายแคบลง
๓. ความหมายกว้างกว่าเดิม	๔. ความหมายเปลี่ยนจากเดิม
๕. ความหมายไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับการบริบท	

ที่	การซ่อนคำ	ความหมาย
๑	ทรัพย์สิน	
๒	จิตใจ	
๓	ขัดถู	
๔	ดูดีมี	
๕	ชั่วดี	
๖	อ่อนหวาน	
๗	ขาวปลา	
๘	หยอกล้อ	
๙	บีบคั้น	
๑๐	ก่อสร้าง	

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำที่มีความหมายเหมือนกันและนิยมนำมาซ้อนคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ตัวอย่าง ชื่อ = ชื่อตรง

๑.	เลือก	=	
๒.	อ่อน	=	
๓.	ศึก	=	
๔.	คัด	=	
๕.	ขวาก	=	
๖.	ตัด	=	
๗.	เปียด	=	
๘.	อุด	=	
๙.	สร้าง	=	
๑๐.	ช่อง	=	

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน อย่างดี ตลอดเวลาที่เรียน กล้าซักถามข้อสงสัย รู้จัก ประยุกต์องค์ความรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน ในระดับดี ขาดสมาธิใน การเรียนบ้างในบางเวลา	ไม่สนใจ ไม่ค่อยตั้งใจ เรียน ไม่ใส่ใจและไม่มี สมาธิในการเรียน หรือ มีน้อยมาก
๒. มีความ รับผิดชอบ	ทำงานที่ได้รับมอบหมายทุก อย่างเสร็จเรียบร้อยดี	ตั้งใจทำงาน พยายามทำ ใบงานที่มอบหมายให้ บางส่วน	ไม่ตั้งใจทำงาน ไม่ พยายามทำใบงานที่ มอบหมายให้
๓. นิยมไทยใช้ ของไทย	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นของ ตนเองอย่างมาก ร่วม อนุรักษ์และปกป้องสมบัติ ส่วนรวมเป็นอย่างดี	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นตนเอง ปานกลาง ร่วมอนุรักษ์ และปกป้องสมบัติ ส่วนรวม	แสดงความภาคภูมิใจ ต่อภาษาและท้องถิ่น ตนเองน้อย ไม่ค่อย สนใจร่วมอนุรักษ์และ ปกป้องสมบัติส่วนรวม
๔. ทำงานและ อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มอย่างดี ปฏิบัติตามหน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่มดี	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มบางส่วน ร่วมปฏิบัติงานในกลุ่ม เป็นส่วนใหญ่	ไม่ให้ความร่วมมือใน การทำกิจกรรมกลุ่มกับ เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ไม่ พยายามปฏิบัติตาม หน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่ม
๕. ประหยัดและ อยู่อย่าง พอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน อย่างประหยัดและคุ้มค่าใช้ ของดีราคาถูก	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนอย่างประหยัดและ คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนไม่ค่อยรู้จัก ประหยัดและไม่ค่อย คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ชุดวรรณคดีวิจักษ์ บทที่ ๓ พระบรมราโชวาท ประกอบแผนที่ ๗ คำซ้ำ คำซ้อน

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์					รวมคะแนนด้านคุณลักษณะ ฯ	ด้านผลงาน		รวม	ผ่าน / ไม่ผ่าน
		รักและชื่นชมในเอกลักษณ์ไทย	มีความซื่อสัตย์สุจริต	มีวินัยในตนเอง	มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง		ทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๑๓	ทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๑๔		
		๒	๒	๒	๒	๒	๑๐	๑๐	๑๐	๓๐	
๑											
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											

ความหมายระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ดี เกณฑ์ระดับคะแนน ๒๕ - ๓๐ = ๓
 ๒ หมายถึง พอใช้ ๑๘ - ๒๔ = ๒
 ๑ หมายถึง ปรับปรุง ๑๐ - ๑๗ = ๑

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๒ ขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ ๘

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราชาบาท

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

เรื่อง คำประสมในภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๔.๑ ม.๓ / ๕ อธิบายความหมายคำศัพท์ทางวิชาการและวิชาชีพ

สาระสำคัญ

คำประสม เป็นคำที่เกิดจากการเอาคำมูลที่มีความหมายคล้ายกัน มาเรียงซ้อนกันทำให้ความหมายชัดเจนขึ้น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายของคำประสมได้
๒. บอกได้ว่าเป็นคำประสมประเภทใด

สาระการเรียนรู้

- คำประสมในภาษาไทย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย

๘. มีจิตสาธารณะ
๙. มีความกตัญญู
๑๐. รู้รักสามัคคี

กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. ครูเขียนคำว่า “น้ำ” และพิมพ์คำว่า “พิมพ์” บนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนหาคำมาเติมหน้าคำหรือหลังคำเพื่อให้คำนั้นมีความหมาย เช่น

...น้ำ...	=	...(ลูก) น้ำ	หรือ	น้ำ...(แข็ง)
...พิมพ์...	=	...(โรง)พิมพ์	หรือ	พิมพ์...(ติด)

ครูสรุปว่าคำดังกล่าวนี้ เรียกว่า “คำประสม”

๒. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง “คำประสม” ให้นักเรียนศึกษา พร้อมครูอธิบายประกอบ
๔. ครูให้นักเรียนหาคำประสมในภาษาไทย โดยให้แต่ละกลุ่มสรุปเป็นรายงาน เมื่อนำเสนอหน้าชั้นเสร็จแล้วให้ส่งครู
๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงคำประสมในภาษาไทย และสรุปเกี่ยวพฤติกรรมความพอเพียง อันเป็นคุณธรรมที่จะทำให้นักเรียนมีความสุขในชีวิต
๖. นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๑๕ – ๑๖ (ท้ายแผน) เสร็จแล้วนำส่งครูตรวจสอบและประเมินผล

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

๑. ใบความรู้
๒. ใบงาน
๓. หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
๔. แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

กระบวนการวัดผลและประเมินผล

๑. ครูเขียนคำต่อไปนี้บนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนหาคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันมา เขียนต่อท้ายคำ เล็ก..(น้อย), ใหญ่ (โต), บ้าน... (เรือน)
๒. ครูเขียนเครื่องหมาย ๆ (ไม้ยมก) บนกระดานดำ แล้วถามนักเรียนว่า เรียกว่า เครื่องหมายอะไร ใช้อย่างไร
๓. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง “คำซ้อนและคำซ้ำ” ให้นักเรียนศึกษา พร้อมครูอธิบาย ประกอบ

๔.. ครูให้นักเรียนหาคำซ้ำ คำซ้อนในภาษาไทย โดยให้แต่ละกลุ่มสรุปเป็นรายงาน เมื่อนำเสนอหน้าชั้นเสร็จแล้วให้ส่งครู

๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงคำซ้อน คำซ้ำในภาษาไทย และสรุปเกี่ยวพฤติกรรมความพอเพียง อันเป็นคุณธรรมที่จะทำให้นักเรียนมีความสุขในชีวิต

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

- ใบความรู้
- หนังสือวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
- แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
- ใบงาน

กระบวนการวัดผลและประเมินผล

๑ วิธีการ

๑.๑ สังเกต

- พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
- การรายงานของนักเรียน
- การซักถาม และการตอบคำถาม
- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๑.๒ ตรวจ

- ตรวจใบงาน
- ตรวจแบบฝึกหัด

๒ เครื่องมือวัดและประเมินผล

- ใบงาน
- แบบทดสอบ
- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

การประเมิน ด้านทักษะ / กระบวนการ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ทักษะการ สรุปเนื้อหา	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้ง่าย	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความเกือบครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้	สรุปเนื้อหาได้ไม่กระชับ ใจความและไม่ครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้น้อย
การรายงานหน้าชั้น	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดเสียงดังฟังชัด ได้สาระ ชัดเจน วางบุคลิกในการ พุดได้ดีมาก	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาที่ พุด วางบุคลิกในการพุด ได้ดี	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ ค่อยสอดคล้องกับเนื้อหา ที่พุด วางบุคลิกในการ พุดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงานตาม ขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถปฏิบัติงาน ตามขั้นตอนได้
ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่ สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่ สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของการทำ ใบงาน	มีทักษะสามารถสร้างงาน ที่สวยงาม และมีความ ประณีตดี	สามารถสร้างงานที่ สวยงามพอใช้ได้ และมี ความประณีตในบางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และ ไม่ประณีต

การประเมิน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ซื่อสัตย์สุจริต	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง ไม่ค่อยพอใจในสิ่งที่ตนมี
มีวินัย	รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนตลอดเวลา	รู้จักควบคุมอารมณ์ บางปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย การแต่งกายไม่ค่อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยน้อย ไม่ค่อยแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
ใฝ่เรียนรู้	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จทันเวลาและถูกต้อง	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นบางครั้ง ทำงานเสร็จทันเวลาเป็นบางครั้ง	ไม่มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ค่อยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จไม่ทันเวลา
อยู่อย่างพอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาถูกและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้ไม่หมดแล้วซื้อใหม่
มีจิตสาธารณะ	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ไม่เอาเปรียบ ไม่เห็นแก่ตัวช่วยเหลือหมู่คณะได้เป็นอย่างดี	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมเป็นบางครั้ง ไม่เอาเปรียบไม่เห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ	ไม่ค่อยเสียสละเพื่อส่วนรวม ชอบเอาเปรียบคนอื่น ค่อนข้างเห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ

การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างไร

๓ หัว ประเด็น	หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีใน ตัว
เวลา	- ครูจัดเวลาได้เหมาะสม เพียงพอต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	- เพื่อให้การดำเนินการสอน เป็นไปอย่างราบรื่น	- ครูใช้เวลาได้คุ้มค่า เหมาะสมไม่ส่งผลกระทบต่อ ตนเองผู้เรียนและเพื่อน ร่วมงาน
อุปกรณ์/สื่อ	- ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ สอดคล้องและเอื้อ ประโยชน์ต่อการจัดการ เรียนการสอน	- เพื่อนักเรียนจะได้ใช้สื่อและ อุปกรณ์ต่างๆให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการเรียนรู้	- ครูจัดการเรียนการสอน ได้ถูกต้องตรงตามเนื้อหา ไม่หลงประเด็นในการสอน
เนื้อหาสาระ	- ครูวางแผนในการจัดการ เนื้อหาที่เหมาะสมกับเวลา ผู้เรียน	- เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการในการเรียนรู้ที่ ครบถ้วน	- ครูจัดการสอนได้ ครบถ้วนเหมาะสมกับ ผู้เรียนทุกคน
ความรู้	ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องคำประสมในภาษาไทย รู้หลักจิตวิทยา และรู้วิธีวัดประเมินผลนักเรียน		
คุณธรรม	ครูมีความขยัน อดทนในการออกแบบการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียน การสอนและมีเมตตาธรรม อดติ 4 ต่อนักเรียนทุกคน		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
- ทำแบบทดสอบได้ถูกต้องตามเกณฑ์และตรงตามเวลาที่กำหนด - ใช้ภาษาได้เหมาะสมไม่ทำให้ตนและผู้อื่นเดือดร้อน	- การเรียนรู้ เรื่องคำประสมในภาษาไทยเป็นทักษะกระบวนการหนึ่งในการใช้ทักษะทางภาษาในการนำเสนองานโดยเสริมทักษะการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	- นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าทางภาษา - นักเรียนมีทักษะกระบวนการด้านภาษาและใช้ภาษาได้เหมาะสม - นักเรียนมีทักษะในการวางแผนในการทำงาน
ความรู้ - นักเรียนมีความรู้ เรื่องคำประสมในภาษาไทย		
คุณธรรม - ขยันในการปฏิบัติงาน มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความรับผิดชอบ ประหยัดในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน มีวินัยและทำงานเสร็จตรงตามเวลากำหนด		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

ด้าน การวัดผล	อยู่อย่างพอเพียง...สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้เรื่องการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณค่า	- มีความรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- มีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- มีความรู้ความเข้าใจด้านภาษา
ทักษะ	- มีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีทักษะกระบวนการในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม
ค่านิยม	- ใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีความรับผิดชอบต่อคำพูดและการกระทำของตน - ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	- สืบสานและอนุรักษ์ภาษา

ความเห็นของผู้บริหาร หรือผู้ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บริหาร/ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

ตำแหน่ง ครู

ใบความรู้

เรื่อง “คำประสม”

คำประสม คือ คำที่เกิดจากการเอาคำมูลที่มีความหมายต่างกันตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไปมารวมกันเป็นคำเดียว กลายเป็นคำใหม่ มีความหมายใหม่ แต่ยังมีเค้าความเดิมอยู่ เช่น ลูกเสือ (สมาชิกแห่งองค์การที่มีวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมให้เป็นพลเมืองดี) แสงอาทิตย์ (ภูษิตหนึ่งมีเกล็ดสะท้อนแสงอาทิตย์ได้ซึ่งแปลกกว่าภูษิตอื่น ๆ) หางเสือ (ที่บังคับทิศทางเรือ) แต่ถ้าลูกเสือ อย่างนี้ไม่จัดเป็นคำประสมเพราะไม่เกิดความหมายใหม่ขึ้น จัดเป็นวลีที่เกิดจากการเรียงคำธรรมดาเท่านั้น

การเกิดคำประสมในภาษาไทย

คำประสมในภาษาไทยเกิดขึ้นได้หลายกรณี ดังเช่น

๑. เกิดจากคำไทยประสมกับคำไทย เช่น

ไฟ	+	ฟ้า	=	ไฟฟ้า		
ตาย	+	ใจ	=	ตายใจ		
ผัด	+	เปรี้ยว	+	หวาน	=	ผัดเปรี้ยวหวาน

๒. เกิดจากคำไทยประสมกับคำต่างประเทศ เช่น

ไทย	+	บาลี	=	หลัก (ไทย)	+	ฐาน (บาลี)	=	หลักฐาน
				ราช (บาลี)	+	วัง (ไทย)	=	ราชวัง
ไทย	+	สันสกฤต	=	ทุน (ไทย)	+	ทรัพย์ (สันสกฤต)	=	ทุนทรัพย์
				ตัก (ไทย)	+	บาตร (สันสกฤต)	=	ตักบาตร
ไทย	+	เขมร	=	นา (ไทย)	+	ดำ (เขมร = ปลูก)	=	นาดำ
				นา (ไทย)	+	ปรัง (เขมร = ฤดูแล้ว)	=	นาปรัง
จีน	+	ไทย	=	หอย (จีน)	+	ไต้ดิน (ไทย)	=	หอยไต้ดิน
				ผ้า (ไทย)	+	ผวย (จีน)	=	ผ้าผวย
ไทย	+	อังกฤษ	=	เหยือก (อังกฤษ - jug)	+	น้ำ (ไทย)	=	เหยือกน้ำ
				พวง (ไทย)	+	หรีอ (อังกฤษ - wreath)	=	พวงหรีด

๓. เกิดจากคำต่างประเทศประสมกับคำต่างประเทศ เช่น

บาลี	+	จีน	-	รถ (บาลี)	+	เก๋ง (จีน)	-	รถเก๋ง
บาลี	+	สันสกฤต	-	กิตติ (บาลี)	+	ศัพท์ (สันสกฤต)	-	กิตติศัพท์

จะเห็นว่า คำประสมเกิดขึ้นได้จากการรวมกันระหว่างคำไทยกับคำไทย คำไทยกับคำต่างประเทศ และคำต่างประเทศกับคำต่างประเทศ

ชนิดของคำที่เอามาประสมกัน

คำไทยมีอยู่ ๗ ชนิด คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธานและคำอุทาน แต่คำไทยทั้ง ๗ ชนิดนี้มีใช้จะเอามาประสมกันได้ทั้งหมด คำที่ใช้ประสมกันได้เท่าที่ปรากฏ มีดังนี้

ชนิดของคำที่เอามาประสมกัน

คำไทยมีอยู่ ๗ ชนิด คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธานและคำอุทาน แต่คำไทยทั้ง ๗ ชนิดนี้มีใช้จะเอามาประสมกันได้ทั้งหมด คำที่ใช้ประสมกันได้เท่าที่ปรากฏ มีดังนี้

๑. คำนามประสมกับคำนาม

เช่น พ่อตา แม่ยาย ลูกน้อง หน้าม้า ลิ่นปี่ คอหอย
หีบเสียง กล้วยแขก แม่น้ำ ราชวัง

๒. คำนามประสมกับคำกริยา

เช่น นักร้อง หมอดู บ้านพัก เรือบิน ยาถ่าย รถเข็น
ไก่ชน คานหาบ น้ำค้าง คนเดินตลาด

๓. คำนามประสมกับคำวิเศษณ์

เช่น น้ำแข็ง เบี้ยล่าง หัวใส หัวหอม ใจดี ใจเย็น
ม้าเร็ว น้ำหวาน ปากเบา ปลาเนื้ออ่อน

๔. คำนามประสมกับคำลักษณนาม

เช่น วงแขน วงกบ ดวงหน้า ลูกขึ้น ดวงใจ เพื่อนฝูง

๕. คำนามประสมกับคำสรรพนาม

เช่น คุณยาย คุณพระ คุณหลวง

๖. คำนามประสมกับคำกริยา

เช่น ตีพิมพ์ เรียงพิมพ์ พิมพ์ดีด นอนกิน ฟาดฟัน กั้นสาด
ตีชิง ห่อหมก เทียวขึ้น เทียวล่อง

๗. คำกริยาประสมกับคำวิเศษณ์

เช่น ลงแดง ยินดี ถือดี ยิ้มหวาน สายหยุด ดูถูก
มัดเฝ้า ต้มจืด บานเย็น บานเช้า

๘. คำวิเศษณ์ประสมกับคำวิเศษณ์

เช่น หวานเย็น เขียวหวาน เปรี๊ยะหวาน ดำขำ คมขำ คมคาย

การพิจารณาคำประสม

คำประสมมีลักษณะเป็นกลุ่มคำ หรือวลี การพิจารณากลุ่มคำใด ๆ ว่าเป็นคำประสมหรือไม่นั้น สามารถพิจารณาได้จากลักษณะต่อไปนี้

๑. พิจารณาลักษณะการเรียงคำและความหมาย คำประสมจะเรียงคำหลักไว้ข้างหน้า คำที่เป็นคำขยายจะเรียงไว้ข้างหลัง ความหมายที่เกิดขึ้นจะเป็นความหมายใหม่โดยมีคำความหมายเดิมอยู่ เช่น

ลูกน้ำ	หมายถึง	ลูกยุง	เป็นคำประสม
ไฟฟ้า	หมายถึง	พลังงานชนิดหนึ่ง	เป็นคำประสม
เบี้ยล่าง	หมายถึง	เสียเปรียบ	เป็นคำประสม
ยิงฟัน	หมายถึง	การเผยแพร่ฝีปากให้เห็นฟัน	เป็นคำประสม

แต่ถ้าหมายถึงการทำร้ายหรือยิงฟัน (ฟัน - อวัยวะ) ก็ไม่เป็นคำประสมเป็นเพียงวลีธรรมดา เพราะ ถึงแม้จะเรียงคำเหมือนกันก็ตาม แต่ความหมายไม่ได้เปลี่ยนแปลงไป

เว้นจังหวะ	หมายถึง	การหยุดไว้ระยะ	ไม่เป็นคำประสม
คนหนึ่ง	หมายถึง	คน ๆ เดียว	ไม่เป็นคำประสม

๒. พิจารณาจากลักษณะนามที่ใช้ คำที่สงสัยว่าจะเป็นคำประสมหรือไม่ ให้ลองแยกดูว่า คำลักษณะนามนั้นเป็นลักษณะนามของทั้งสองคำร่วมกันหรือเป็นของคำหนึ่งคำใดโดยเฉพาะ ถ้าเป็นลักษณะนามของทั้งสองคำร่วมกันกลุ่มคำนั้นก็จะเป็นคำประสม แต่ถ้าเป็นของคำใดคำหนึ่งโดยเฉพาะ กลุ่มคำนั้นก็ไม่เป็นคำประสม เช่น

ลูกตา คน นี้เสียแล้ว คำว่า ลูกตา ไม่เป็นคำประสม

พิจารณาจากลักษณะนาม “คน” เป็นลักษณะนามของตาซึ่งเป็นคน

ลูกตา คน นี้เสียแล้ว คำว่า ลูกตา ไม่เป็นคำประสม

“ข้าง” เป็นลักษณะนาม ของลูกตา (อวัยวะ)

รถเจ๊ก คน นี้เก๋มาก คำว่า รถเจ๊ก ไม่เป็นคำประสม

รถเจ๊ก คันนี้เก๋มาก คำว่า รถเจ๊ก เป็นคำประสม

๓. พิจารณาจากความหมายในประโยค หรือดูจากข้อความที่แวดล้อมคำซึ่งเราสงสัย ในประโยคบางประโยคหรือในข้อความบางข้อความ เราไม่สามารถบ่งชี้ออกไปได้ทันทีว่าคำใดเป็นคำประสม จนกว่าเราจะได้พิจารณาความหมายของคำนั้นให้ชัดเจนจนเสียก่อน เช่น ในประโยคต่อไปนี้

ก. นั่นลูกเลี้ยงใคร

ข. นั่นลูกเลี้ยงของใคร

ค. นั่นลูกเลี้ยงใครไว้

คำว่า “ลูกเลี้ยง” ในข้อ ก เป็นได้ทั้งคำประสมและไม่ใช่นำประสม ถ้ามีข้อความอื่นหรือเหตุการณ์มาบ่งชี้ให้เห็นว่าผู้พูดประโยคนี้นี้กำลังหมายถึงใครคนหนึ่งคำว่า “ลูกเลี้ยง”

ก็จะเป็นคำประสม แต่ถ้าผู้พูดกำลังถามลูกของตัวเองว่าเลี้ยงใครอยู่ คำว่าลูกเลี้ยงก็ไม่ใช่คำประสม ส่วนคำว่าลูกเลี้ยงในข้อ ข. ข้อความใกล้เคียงกับข้อนี้เป็นคำประสมอย่างไม่มีปัญหา ส่วนข้อ ค. คำว่า "ลูกเลี้ยง" ไม่เป็นคำประสม คำว่าลูกเป็นนามและคำว่าเลี้ยงเป็นกริยาของประโยค

หรือ ประโยคว่า "ลูกน้องของเธอมาแล้ว" คำว่า "ลูกน้อง" ก็อาจจะเป็นได้ทั้งคำประสมและไม่ใช่คำประสม เราจะตัดสินได้ก็ต่อเมื่อมีข้อความอื่นมาขยายหรือเราอยู่ในเหตุการณ์ที่กำลังพูดประโยคนี้อยู่ด้วย หรือสังเกตการณ์เน้นคำก็ได้เพราะคำว่า "ลูกน้อง" อาจมีความหมายว่า ลูก (ของ) น้อง (ไม่ใช่คำประสม) หรือผู้ที่อยู่ใต้อำนาจ (ของเธอ) (เป็นคำประสม) เป็นต้น

ประโยชน์ของคำประสม

๑. ทำให้มีคำใช้ในภาษามากขึ้น โดยใช้คำที่มีอยู่แล้ว เอามารวมกันทำให้เกิดคำใหม่ ได้ความหมายใหม่

๒. ช่วยย่อความยาว ๆ ให้สั้นเข้า เป็นความสะดวกทั้งในการพูด และการเขียน เช่น

นักร้อง = ผู้ที่ชำนาญในการร้องเพลง

ชาวนา = ผู้ที่มีชีวิตอยู่ในผืนนา

หมอนวด = ผู้ที่ชำนาญในการนวด

๓. ช่วยให้การใช้คำไทยที่มาจากภาษาต่างประเทศ ประสมกลมกลืนกับคำไทยแท้ได้สนิท เช่น

พลเมือง = พล (บาลี) + เมือง (ไทย)

เสือเขี้ยว = เสือ (ไทย) + เขี้ยว (อังกฤษ)

รถเก๋ง = รถ (บาลี) + เก๋ง (จีน)

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาคำต่อไปนี้แล้วกาเครื่องหมาย ✓ หลังคำที่เป็น
คำประสมและกาเครื่องหมาย ✕ หลังคำที่ไม่ใช่คำประสม พร้อมกับ
บอกที่มาถ้าเป็นคำประสม

ข้อ	คำ	คำประสม	ที่มา
ตัวอย่าง	พ่อตา	✓	พ่อ + ตา
๑	นาฬิกา		
๒	ลูกเลี้ยง		
๓	เกรงใจ		
๔	ลำดวน		
๕	บทบาท		
๖	พลานามัย		
๗	วัฒนธรรม		
๘	ทำนอง		
๙	ประมง		
๑๐	แบบแผน		

ชื่อ.....เลขที่ ชั้น

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน อย่างดี ตลอดเวลาที่เรียน กล้าซักถามข้อสงสัย รู้จัก ประยุกต์องค์ความรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน ในระดับดี ขาดสมาธิใน การเรียนบ้างในบางเวลา	ไม่สนใจ ไม่ค่อยตั้งใจ เรียน ไม่ใส่ใจและไม่มี สมาธิในการเรียน หรือ มีน้อยมาก
๒. มีความ รับผิดชอบ	ทำงานที่ได้รับมอบหมายทุก อย่างเสร็จเรียบร้อยดี	ตั้งใจทำงาน พยายามทำ ใบงานที่มอบหมายให้ บางส่วน	ไม่ตั้งใจทำงาน ไม่ พยายามทำใบงานที่ มอบหมายให้
๓. นิยมไทยใช้ ของไทย	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นของ ตนเองอย่างมาก ร่วม อนุรักษ์และปกป้องสมบัติ ส่วนรวมเป็นอย่างดี	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นตนเอง ปานกลาง ร่วมอนุรักษ์ และปกป้องสมบัติ ส่วนรวม	แสดงความภาคภูมิใจ ต่อภาษาและท้องถิ่น ตนเองน้อย ไม่ค่อย สนใจร่วมอนุรักษ์และ ปกป้องสมบัติส่วนรวม
๔. ทำงานและ อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มอย่างดี ปฏิบัติตามหน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่มดี	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มบางส่วน ร่วมปฏิบัติงานในกลุ่ม เป็นส่วนใหญ่	ไม่ให้ความร่วมมือใน การทำกิจกรรมกลุ่มกับ เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ไม่ พยายามปฏิบัติตาม หน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่ม
๕. ประหยัดและ อยู่อย่าง พอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน อย่างประหยัดและคุ้มค่าใช้ ของดีราคาถูก	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนอย่างประหยัดและ คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนไม่ค่อยรู้จัก ประหยัดและไม่ค่อย คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ ๙

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราชา

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

เรื่อง การใช้สำนวน

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๔.๑ ม.๓ / ๕ อธิบายความหมายคำศัพท์ทางวิชาการและวิชาชีพ

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

- การใช้สำนวนภาษา

กลวิธีในการใช้ภาษาอีกประเภทหนึ่งในการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์ คือการใช้สำนวนเปรียบเปรยเพราะสำนวนไทยเป็นมรดกแห่งภูมิปัญญาทางภาษาของไทยที่สะท้อนความเป็นมาของชาติ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา การดำเนินชีวิตที่เป็นจริงของคนไทยในทุกยุคสมัย

กระบวนการ

- คิดวางแผน ปฏิบัติงาน

ค่านิยม คุณธรรม

- ร่วมอนุรักษ์ภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร

- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑ นักเรียนบอกความหมายของสำนวนภาษาไทยได้

๒ นักเรียนใช้สำนวนภาษาได้ถูกต้องตามสถานการณ์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. ซื่อสัตย์สุจริต

๓. มีวินัย
๔. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ
๙. มีความกตัญญู
๑๐. รู้รักสามัคคี

หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

๑. การทำแบบฝึกหัดชุดที่ ๘
๒. การแก้ไขนสำนวนและวาดภาพประกอบ แบบฝึกหัดชุดที่ ๙

กิจกรรมการเรียนรู้

๑ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๕ – ๖ คน แต่ละกลุ่มประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีระดับภูมิปัญญาสูง กลาง และต่ำ ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม

๒ ครูใช้รูปภาพ (ท้ายแผน) ให้นักเรียนดู จากนั้นถามให้แต่ละกลุ่มตอบว่า ภาพนี้มีความหมายอย่างไร ตรงกับสำนวนไทยว่าอย่างไร นำไปใช้ในสถานการณ์ใดบ้าง นักเรียนช่วยกันคิดวิเคราะห์หาคำตอบ แล้วส่งตัวแทนตอบคำถามครูที่ละกลุ่ม จากนั้นครูสรุปคำตอบที่ถูกต้อง คือ “งมเข็มในมหาสมุทร”

๓ นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันหาสำนวนภาษาที่ใช้กันมากในหมู่บ้านปัจจุบัน กลุ่มละ ๕ สำนวน พร้อมทั้งบอกความหมาย ส่งตัวแทนอ่านเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียน

๔ นักเรียนศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับสำนวนภาษาไทย(ท้ายแผน) จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักการเกี่ยวกับการใช้คำให้กะทัดรัด ชัดเจน และสละสลวย ส่งตัวแทนนำเสนอที่หน้าชั้นเรียน

๕ นักเรียนทำแบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๗ (ท้ายแผน) ชุดบอกความหมายของสำนวนภาษา เสร็จแล้วครูเฉลย นักเรียนแลกเปลี่ยนกันตรวจผลงาน

๖ นักเรียนแต่ละกลุ่มทำแบบฝึกหัดที่ ชุดที่ ๑๘ (ท้ายแผน) ชุดเขียนสำนวนภาษาและวาดภาพประกอบ เสร็จแล้วร่วมกันตรวจสอบและประเมินผลงาน

สื่อ / แหล่งเรียนรู้ / บุคคล

ลำดับที่	รายการสื่อ	กิจกรรมที่ใช้	แหล่งที่ได้มา
๑	รูปภาพ	นักเรียนหาสำนวนภาษาที่ตรงกับภาพ	ครูจัดเตรียม
๒	ใบความรู้ เรื่อง สำนวนภาษาไทย	อ่านเพิ่มเติมความชัดเจนในเนื้อหา	ครูจัดเตรียม
๓	แบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๗	นักเรียนบอกความหมายของสำนวนภาษา	ครูจัดทำ
๔	แบบฝึกหัดชุดที่ ๑๘	นักเรียนเขียนสำนวนภาษา	ครูจัดทำ
๕	แบบประเมินผลงานรายกลุ่ม	บันทึกการตรวจสอบผลงานรายกลุ่ม	ครูจัดทำ
๖	แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผลงานรายบุคคล	บันทึกการสังเกตพฤติกรรม และบันทึกผลงานรายบุคคล	ครูจัดทำ

วัดผลประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดผลและประเมินผล
- ด้านความรู้ความเข้าใจ - การหาสำนวนที่ตรงกับภาพ - การบอกความหมายสำนวนในภาษาไทย - การใช้สำนวนภาษาไทย	- สังเกตการตอบคำถาม - สังเกตการนำเสนอผลงาน - ตรวจสอบแบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๗ - ตรวจสอบแบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๘	- แบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๗ - แบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๘ - แบบประเมินผลงานรายกลุ่ม - แบบประเมินผลงานรายบุคคล
ด้านพฤติกรรมความพอเพียง	- สังเกตพฤติกรรมขณะรวมกิจกรรม	- แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
ทักษะกระบวนการกลุ่ม	ประเมินการทำงานกลุ่ม	แบบประเมินการทำงานกลุ่ม
- ด้านทักษะกระบวนการคิด - การเขียนสำนวนภาษาไทย - การวาดภาพประกอบ	- ประเมินการใช้ทักษะคิดวิเคราะห์ ความหมายของสำนวนภาษาและวาดภาพประกอบ	แบบประเมินผลงานรายกลุ่ม

เกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล

- ๑) เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมความพอเพียงรายบุคคลมีคะแนน ๓
ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง	ดี	ได้คะแนน	๒๐ - ๒๔
ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง	พอใช้	ได้คะแนน	๑๕ - ๑๙
ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง	ควรปรับปรุง	ได้คะแนน	๑ - ๑๔
เกณฑ์การผ่านต้องได้ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไปหรือได้คะแนน ๙ ขึ้นไป			

- ๒) เกณฑ์การประเมินการทำแบบฝึกหัดรายบุคคลมีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง	ดี	ทำได้ถูก	๓๕ - ๔๐
ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง	พอใช้	ได้คะแนน	๒๕ - ๓๔
ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง	ควรปรับปรุง	ได้คะแนน	๑ - ๒๔
เกณฑ์การผ่านต้องได้ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไปหรือได้คะแนน ๕ ขึ้นไป			

- ๓) เกณฑ์การประเมินการเขียนสำนวนภาษา มีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง	ดี	เขียนได้ดีมาก	ความหมายลึกซึ้ง	กินใจ
ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง	พอใช้	เขียนได้ดี	ความหมายลึกซึ้ง	กินใจ
ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง	ควรปรับปรุง	เขียนได้พอใช้	ไม่ค่อยประทับใจ	
เกณฑ์การผ่านต้องได้ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป				

- ๔) เกณฑ์การประเมินการวาดภาพประกอบ มีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง	ดี	วาดภาพได้สวยงามดีมาก	ตรงกับสำนวน
ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง	พอใช้	วาดภาพได้สวยงาม	ตรงกับสำนวน
ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง	ควรปรับปรุง	วาดภาพได้	ไม่ค่อยตรงกับสำนวน
เกณฑ์การผ่านต้องได้ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป			

การประเมิน ด้านทักษะ / กระบวนการ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ทักษะการ สรุปเนื้อหา	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้ง่าย	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความเกือบครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้	สรุปเนื้อหาได้ไม่กระชับ ใจความและไม่ครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้น้อย
การรายงานหน้าชั้น	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดเสียงดังฟังชัด ได้สาระ ชัดเจน วางบุคลิกในการ พุดได้ดีมาก	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาที่ พุด วางบุคลิกในการพุด ได้ดี	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ ค่อยสอดคล้องกับเนื้อหา ที่พุด วางบุคลิกในการ พุดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงานตาม ขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถปฏิบัติงาน ตามขั้นตอนได้
ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่ สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่ สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของการทำ ใบงาน	มีทักษะสามารถสร้างงาน ที่สวยงาม และมีความ ประณีตดี	สามารถสร้างงานที่ สวยงามพอใช้ได้ และมี ความประณีตในบางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และ ไม่ประณีต

การประเมิน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ซื่อสัตย์สุจริต	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง พอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเอง ไม่ค่อยพอใจในสิ่งที่ตนมี
มีวินัย	รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนตลอดเวลา	รู้จักควบคุมอารมณ์ บางปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย การแต่งกายไม่ค่อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยน้อย ไม่ค่อยแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
ใฝ่เรียนรู้	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จทันเวลาและถูกต้อง	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นบางครั้ง ทำงานเสร็จทันเวลาเป็นบางครั้ง	ไม่มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ค่อยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำงานเสร็จไม่ทันเวลา
อยู่อย่างพอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาถูกและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้ไม่หมดแล้วซื้อใหม่
มีจิตสาธารณะ	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ไม่เอาเปรียบ ไม่เห็นแก่ตัวช่วยเหลือหมู่คณะได้เป็นอย่างดี	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมเป็นบางครั้ง ไม่เอาเปรียบไม่เห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ	ไม่ค่อยเสียสละเพื่อส่วนรวม ชอบเอาเปรียบคนอื่น ค่อนข้างเห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ

การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างไร

๓ หัว ประเด็น	หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีใน ตัว
เวลา	- ครูจัดเวลาได้เหมาะสม เพียงพอต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	- เพื่อให้การดำเนินการสอน เป็นไปอย่างราบรื่น	- ครูใช้เวลาได้คุ้มค่า เหมาะสมไม่ส่งผลกระทบต่อ ตนเองผู้เรียนและเพื่อน ร่วมงาน
อุปกรณ์/สื่อ	- ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ สอดคล้องและเอื้อ ประโยชน์ต่อการจัดการ เรียนการสอน	- เพื่อนักเรียนจะได้ใช้สื่อและ อุปกรณ์ต่างๆให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการเรียนรู้	- ครูจัดการเรียนการสอน ได้ถูกต้องตรงตามเนื้อหา ไม่หลงประเด็นในการสอน
เนื้อหาสาระ	- ครูวางแผนในการจัดการ เนื้อหาที่เหมาะสมกับเวลา ผู้เรียน	- เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการในการเรียนรู้ที่ ครบถ้วน	- ครูจัดการสอนได้ ครบถ้วนเหมาะสมกับ ผู้เรียนทุกคน
ความรู้	ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการใช้สำนวน รู้หลักจิตวิทยา และรู้วิธีวัดประเมินผลนักเรียน		
คุณธรรม	ครูมีความขยัน อดทนในการออกแบบการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียน การสอนและมีเมตตาธรรม อดติ 4 ต่อนักเรียนทุกคน		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
- ทำแบบทดสอบได้ถูกต้องตามเกณฑ์และตรงตามเวลาที่กำหนด - ใช้ภาษาได้เหมาะสมไม่ทำให้ตนและผู้อื่นเดือดร้อน	- การเรียนรู้ เรื่องการใช้สำนวนเป็นทักษะกระบวนการหนึ่งในการใช้ทักษะทางภาษาในการนำเสนอ - งานโดยเสริมทักษะการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	- นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าทางภาษา - นักเรียนมีทักษะกระบวนการด้านภาษาและใช้ภาษาได้เหมาะสม - นักเรียนมีทักษะในการวางแผนในการทำงาน
ความรู้ - นักเรียนมีความรู้ เรื่องการใช้สำนวน		
คุณธรรม - ขยันในการปฏิบัติงาน มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความรับผิดชอบ ประหยัดในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน มีวินัยและทำงานเสร็จตรงตามเวลากำหนด		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

ด้าน การวัดผล	อยู่อย่างพอเพียง...สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้เรื่องการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณค่า	- มีความรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- มีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- มีความรู้ความเข้าใจด้านภาษา
ทักษะ	- มีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีทักษะกระบวนการในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม
ค่านิยม	- ใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีความรับผิดชอบต่อคำพูดและการกระทำของตน - ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	- สืบสานและอนุรักษ์ภาษา

ความเห็นของผู้บริหาร หรือผู้ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บริหาร/ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

ตำแหน่ง ครู

ภาพประกอบสำนวนภาษา

ใบความรู้ที่ ๔ การใช้สำนวนไทย

สำนวนภาษา คือคำพูดที่กล่าวออกมาเป็นโวหารที่กินใจประทับใจผู้ฟังหรือผู้อ่าน ชวนให้คิดติดตาม เป็นโวหารที่ใช้ในการเปรียบเทียบ มักจะไม่ใช้ความหมายโดยตรง เป็นความหมายโยนัยหรือแฝงความมากกว่า ความหมายของสำนวนมักจะขึ้นอยู่กับบริบท หรือสถานการณ์ที่นำมาใช้ สำนวนที่ใช้กันมากในสังคมยุคปัจจุบันรวบรวมไว้ได้ดังนี้

กินก่อนล่อนแก่น	กินทีหลังนั่งแทน	เล่นการพนันได้ก่อนอาจเสียคืนสู่คนกินทีหลังไม่ได้
กินเกลือกินกะปิ		อดทนต่อความลำบากยากแค้น
กินเกลบกินรำ		โง่
กินชั้นหมาก		ได้แต่งงานกันตามประเพณี
กินขามหู		กินสินบน
กินข้าวต้มกระโจนกลาง		ทำอะไรด้วยความใจร้อน
กินข้าวร้อนนอนตื่นสาย		ผู้ที่อยู่แบบสุขสบายแบบเจ้านาย
กินไข่แดง		ได้ของเด่น หรือของขวัญ
กินคำโต		ได้ครั้งละมาก ๆ
กินเครื่องเช่น		การรับสินบน หรือการกินสินบน
กินดิบ		ทำให้คล่อง ๆ , ชนะโดยง่ายตาย
กินตัว		พูดเชิงท้าทายต่อกันว่าใครจะดีกว่ากันโดยเอาสิ่งนั้นมาเป็นเดิมพัน
กินตามน้ำ		รับของสมนาคุณที่เขาเอามาให้โดยไม่ได้เรียกร้อง
กินโต๊ะ		กินอาหารในงานเลี้ยง, รุมทำร้าย
กินแถว		ตลอดทั้งแถว, ไล่เรียงเอาทุกคน
กินที่ลับไขที่แจ้ง		ทำอะไรในที่ลับ แล้วนำมาเปิดเผยให้คนอื่นรู้
กินนอกกินใน		เอากำไรในการซื้อขาย ทั้งในราคาและนอกราคาที่กำหนด
กินน้ำตา		ร้องไห้, โศกเศร้า
กินน้ำตาต่างข้าว		ร้องไห้เศร้าโศกจนไม่เป็นอันกิน
กินน้ำได้ศอก		จำต้องยอมเป็นรองเขา, ไม่เทียมหน้าเทียมตา
กินน้ำพริกถ้วยเก่า		อยู่กับเมียคนเดิม

กินน้ำพริกถ้วยเดียว

กินน้ำไม่เผื่อแล้ง

กินน้ำเห็นปลิง

กินบนเรือนขึ้นหลังคา

กินบ่อนนอนบ่อน

กินบ้านกินเมือง

กินบุญเก่า

กินปูนร้อนท้อง

กินเป็นต้น นอนเป็นประธาน

เที่ยวเป็นประโยชน์

กินผิว

กินเผื่อหมา

กินเมีย

กินรังแตน

กินลมกินแล้ง

กินล้างกินผลาญ

กินเล็กกินน้อย

กินเศษกินเลย

กินสำหรับ

กินหัวฟุงหัวมัน

กินเหมือนหมู อยู่เหมือนหมา,

กินเหล็กกินไหล

กินอยู่กับปาก อยากอยู่กับท้อง

กินอยู่พวย

เข้ากระดุกดำ

เข้ากระเป๋

จำเจอยู่แต่กับเมียคนเดียว

มีอะไรใช้หมดทันทีไม่คิดถึงวันข้างหน้า

รู้สึกตะขิดตะขวงใจ เหมือนจะกินน้ำเห็นปลิง

อยู่ในน้ำก็กินไม่ลง

คนเนรคุณที่อาศัยอยู่กับเขาแล้วยังทำให้เขาเดือดร้อน

เล่นการพนันขนาดหนัก อย่างหารุ่งหามคำ

จนไม่ยอมกลับบ้าน

ตื่นสายมาก, น้อราษฎร์บังหลวง

ได้รับอานิสงส์แห่งคุณความดีที่ทำไว้แต่ชาติก่อน

ทำอาหารพิรุณขึ้นเอง, แสดงอาการเดือนร้อนขึ้นเอง

เกียจคร้าน เอาแต่กินกับนอน แล้วเที่ยวไม่

ทำงานให้เกิดประโยชน์

มีสามีก็คนก็ตายหมด

กินจนล้นกระเพาะต้องอาเจียนออกมา

มีเมียก็คนก็ตายหมด

มีอารมณ์เสียและเฝ้าตระโรเกินกว่าเหตุ

ทำเหน้อยเปล่า ๆ ไม่ได้ผลตอบแทน

กินทั้งกินขว้าง

เบียดบังเอาเล็ก ๆ น้อย ๆ

เบียดบังเอาเล็ก ๆ น้อย ๆ , กินกำไร,

ยกเอาส่วนที่เหลือไว้เป็นของตน, เอาเพียงบางส่วน

ไว้เป็นของตน

กินอาหารที่เขาจัดมาเป็นสำหรับ, กินอาหารอย่างดี

กินแต่ที่ดี ๆ

กินอย่างหมู อยู่อย่างหมา เลอะเทอะไม่มีระเบียบ

ทนต่อความเหน็ดเหนื่อยหรือความเจ็บปวดได้อย่าง

ผิดปรกติ

รู้ดีอยู่แก่ใจแล้วแต่แกล้งทำเป็นไม่รู้

กินอย่างอึดหน้าสำราญ

ฝังติดเป็นนิสัย, ติดแน่นจนถอนไม่ขึ้น

เอาเป็นของตน

เข้ากันเป็นปีเป็นขลุ่ย

เข้าขา

เข้าชั้นตรีทูต

เข้าคอ

เข้าโคล

เข้าด้ายเข้าเข็ม

เข้าตาจน

เข้าตามตรอก ออกตามประตู

เข้าตำรา

เข้าตู้

เข้าใต้เข้าไฟ

เข้าถึงกันครัว

เข้าเถื่อนอย่าลืมหั้ว

เข้าทรง

เข้าเนื้อ

เข้าปิ้ง

เข้าผู้เข้าคน

เข้าพกเข้าห่อ

เข้าพระเข้านาง

เข้าพุง

เข้าฝูงหงส์เป็นหงส์ เข้าฝูงกาเป็นกา

เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม

เข้ารักเข้าพง

เข้ารูปเข้ารอย

เข้าแว่น

เข้าหน้า

เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา

ทำงานเข้ากันได้ดีไม่ขัดกันต่างฝ่ายก็สนับสนุน

ซึ่งกันและกัน

ชอบทางเดียวกัน, เข้ากันได้, รู้จักกัน

มีอาการหนักปางตาย

มีความประพตติถูกกัน

เป็นลักษณะของมะม่วงที่แก่จะมีผิวฉนวนและเมล็ดแข็ง

การทำอะไรที่จวนแจกำลังสำเร็จอยู่แล้วก็พอดีมีอะไร

บางอย่าง มาขัดจังหวะเสีย, คับขัน, สำคัญ

เข้าที่อับจนไม่มีทางบายเปี่ยงได้

ในการสู่ขอให้รู้จักทำให้ถูกต้องเหมาะสมตามประเพณี

อันดีงาม

เข้ากับแบบที่เคยมีมา

ลืมหิวิชาความรู้ที่เรียนมาหมดแล้ว

เวลาพลบค่ำ

สนิทสนมกันมากถึงเข้านอกออกในบ้านได้

เป็นคำเตือนให้มีสติอย่าประมาท ให้เตรียมพร้อมไว้

อาจต้อง เผชิญเหตุการณ์คับขันข้างหน้า

เชิญวิญญูณมาสั่งสู่ในตัวคน

ขาดทุน, เสียเปรียบ

อยู่ในความลำบากแก้ไขยาก, ถูกจับกุมคุมขัง

ติดต่อกับคนอื่นได้

เก็บมาเป็นของตนเอง

แสดงบทในการเกี่ยวพาราสี

จำได้ไม่ต้องอาศัยตำรา

อยู่ในหมู่ใดก็ทำตนเป็นเช่นนั้น

ประพตติตามที่คนส่วนใหญ่ประพตติกัน

พูดหรือทำไม่ถูกต้องกับเรื่องเพราะขาดความเข้าใจ

ในเรื่องนั้น

ถูกกับแบบแผน

สายตาไม่ดีต้องสวมแว่น

เผชิญหน้า

สอนไม่จำ, บอกหรือสอนไม่ได้ผล

เข้าไหนเข้าได้

ตีกิน

ตีขลุ่ม

ตีฆ้องร้องป่าว

ตีงูข้างทาง

ตีงูให้กากิน

ตีงูให้หลังหัก

ตีตนก่อนไข้, ตีตนตายก่อนไข้

ตีตัวออกห่าง

ตีตื่น

ตีท้ายครัว

ตีท้ายน้ำ

ตีปลาหน้าไซ

ตีป่าให้เสือกลัว

ตีผีปาก

ตีวัวกระทบคราด

ตีสองหน้า

ตีสำนวน

ตีเสมอ

ตีหน้าตาย

ตีหลายหน้า

ตีกอกหัว

น้ำกลิ้งบนใบบอน

น้ำขึ้นให้รีบตัก

น้ำขุ่นไว้โน น้ำใสไว้นอก

สามารถติดต่อหรือคบหาสมาคมกับใคร ๆ ได้

ทีกักเอา, ประสมกิน

ฉวยโอกาสอ้างว่าเป็นของตน

นำข่าวไปป่าวร้องบอกให้รู้โดยทั่วกัน

ทำอะไรไม่มันเหมาะจะเกิดอันตรายแก่ตัวได้

ทำอะไร ๆ ไว้แล้ว แต่ผลประโยชน์กลับไปตกแก่

ผู้อื่น, ทำ สิ่งที่คุณควรจะได้รับผลประโยชน์

แต่กลับไม่ได้

ทำอะไรแก่ศัตรูไม่เด็ดขาดจริงจึงยอมมีผลร้ายแก่

ตนเองใน ภายหลัง

พอได้ข่าวว่าอะไรไม่สู้ดีเกิดขึ้นก็กระวนกระวาย

ทุกซ່อรีบไปเสียก่อนทั้งที่เรื่องยังไม่เกิดขึ้น

ทำตัวห่างเหินไป

ทำได้ดีขึ้นกว่าเดิม, เสียไปมากแต่ได้คืนกลับมาบ้าง

ลอบเข้าไปเป็นซุ้กับเมียคนอื่น

เข้าทำในตอนหลัง

พูด หรือทำให้กิจกรรมของผู้อื่นซึ่งกำลังดำเนินไป

ด้วยดีกลับ เสียไป

ซุ้ให้กลัว หรือซุ้ให้หนีไป

พูดโต้โดยแสดงโวหารฉะฉาน

โกรธคนหนึ่งแต่ทำอะไรเขาไม่ได้จึงแก้งพูดหรือ

ทำอะไรสิ่งหนึ่งกับผู้ที่เกี่ยวข้องให้กระทบคนนั้น

กลับกลอกไม่คงที่โดยการประจบทั้งสองข้าง

พูดใช้โวหารเชิงอวดฉลาด

วางตัวเท่าเทียมกับผู้สูงกว่า, ทำได้เท่า ๆ กัน

ทำหน้าที่ตามสิ่งที่แสดงอาการโกรธ

ทำกลับกลอก, ตลบตะแลง

ร้องให้คร่ำครวญ

ใจไม่แน่นอน, กลับกลอก

มีโอกาสทำอะไรให้เป็นประโยชน์แก่ตนให้รีบทำ

มีความโกรธแค้นไม่พอใจให้เก็บไว้ในใจ

ส่วนภายนอก ให้แสดงสีหน้ายิ้มแย้ม

น้ำเซียวอย่าขวางเรือ

น้ำซึ่มบ่อทราย

น้ำตาเซ็ดหัวเข่า

น้ำตาตกใน

น้ำตาลไถลมันใครจะอดได้

น้ำท่วมทุ่ง ผักบุ้งโหรงเหรง

น้ำท่วมปาก

น้ำน้อยแพ้ไฟ

น้ำนิ่งไหลลึก

น้ำบ่อน้อย

น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า

น้ำมาปลากินมด น้ำลตมดกินปลา

น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาทาย

น้ำลตต่อผุด

น้ำลตดไต้ทราย

น้ำล้างหัวล้าน

น้ำลือบทอง

น้ำสั่งฟ้า ปลาสั่งฝน, ฝนสั่งฟ้า

ปลาสั่งหนอง สั่งเสียเป็นครั้งสุดท้าย,

น้ำหนึ่งใจเดียวกัน

เป็นกอบเป็นกำ

เป็นคั่งเป็นแคว

เป็นเงาตามตัว

เป็นเงินเป็นทอง

อย่าขัดขวางผู้มีอำนาจ

ได้มาทีละนิดละหน่อย เรื่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอ

ร้องไห้ด้วยความซอกซำระกำใจที่ต้องผิดหวัง

มีความเศร้าโศกอย่างมาก แม้ไม่กล้าแสดงให้ใครเห็น

หญิงกับชายที่อยู่ใกล้ชิดสนิทสนมกันย่อม

ห้ามใจไม่ให้รัก กันได้ยาก

พูดมากแต่ได้ใจความน้อย

พูดไม่ได้เพราะเกรงจะมีภัยต่อตนเองหรือคนอื่น,

ไม่สามารถพูดได้เพราะความจำเป็นบางอย่าง

ฝ่ายที่น้อยกว่าย่อมพ่ายแพ้แก่ฝ่ายที่มากกว่า

คนที่ไม่ค่อยพูดหรือมักมีความคิดลึกซึ้ง

น้ำลาย

ต่างก็ต้องพึ่งพาอาศัยกัน

ที่ใครที่มัน

คำพูดที่ตรงไปตรงมาฟังไม่ไพเราะ เป็นการ

เตือนให้ระวัง ตัวแต่ก็ไม่เป็นพิษเป็นภัย ส่วน

คำพูดที่ไพเราะ ซึ่งถูกใจ คนฟังทำให้ตายใจ

แต่อาจเป็นพิษเป็นภัยได้

ถึงคราวตกอับหรือเมื่อหมดอำนาจ ความชั่วร้าย

ต่าง ๆ ที่ทำไว้ก็จะปรากฏให้เห็น

ทำอย่างลับไม่มีใครเห็น

ใสไม่เข้มข้น, ไม่มีรสชาติ

อดทนไปก่อน คือไม่มีอาหารกินก็กินน้ำประทัง

ชีวิตไม่ พลาดก่อน

ทำการใด ๆ ที่สำคัญเพื่อไว้ อาลัยก่อนจากไป

มีความสามัคคีกัน, มีความคิดเป็นอย่างเดียวกัน

เป็นขึ้นเป็นอัน, เป็นก้อนใหญ่ทำประโยชน์ต่อไปได้ดี

อาการที่เล่าเป็นเรื่องเป็นราวยืดเยื้อติดต่อกันเหมือนกับ

รู้ เห็นมาด้วยตนเอง

คอยติดตามอยู่ตลอดเวลา, เพิ่มขึ้นหรือลดลงตามส่วน

มีราคา, มีค่า

เป็นตั้งหน้า

เป็นต่อ

เป็นตัวเป็นตน

เป็นตุเป็นตะ

เป็นน้ำเป็นนวล

เป็นเนื้อเป็นตัว

เป็นเนื้อเป็นหนัง

เป็นบ้าเป็นหลัง

เป็นปีเป็นขลุ่ย

เป็นฝั่งเป็นฝา

เป็นโล้เป็นพาย

เป็นวรรณเป็นเวร, เป็นรักเป็นเวน

เป็นหน้าเป็นตา

เป็นหุ่นให้เชิด

เป็นหูเป็นตา

ไม่กินเส้น

ไม่ก้อ้อฐ, ไม่ก้อ้อฐส

ไม่เข้ายา

ไม่เจียมมะลาหัว

ไม่ใช่ไก่

ไม่ใช่พระอิฐพระปูน

ไม่ดูเงาหัว

ไม่ดูดำดูดี, ไม่ดูดำดูแดง

ไม่ใช่พระอิฐพระปูน

ไม่ดูเงาหัว

ไม่ดูตาม้าตาเรือ

ไม่ได้เบี้ยออกข้าว

ไม่ได้เบี้ยเอาข้าว

ไม่ตายก็คางเหลือง

ไม่เต็มเต็ง, ไม่เต็มบาท,

คอยออกหน้ารับแทน

ได้เปรียบ

เป็นหลักฐานปรากฏชัด

อาการที่เล่าเป็นจริงเป็นจังเหมือนกับรู้เห็น

มาด้วยตนเอง

มีผิวพรรณผุดผ่องสวยงาม

เป็นหลักเป็นฐาน, สามารถตั้งหลักฐานขึ้นมาได้

เป็นขึ้นเป็นอัน

เอาจริงเอาจังเกินไป

ถูกคอกัน, เข้ากันได้ดี

เป็นหลักฐานมั่นคง, เป็นขึ้นเป็นอัน, เป็นจริงเป็นจัง

เอางานเอาการ, ได้เรื่องได้ราว, แข่งขัน

ไม่รู้จุกจบจักสิ้น

เป็นที่เชิดหน้าชูตา

อยู่ในฐานะที่ต้องทำตามที่เขาสั่ง

ใช้สัดบับฟัง และช่วยดูแลรักษาแทน

ไม่ถูกกัน

ราคาถูก

ไม่ได้ความ, ไม่เข้าท่า

ไม่เจียมตัว

ไม่เลว, มีอะไรดีเหมือนกัน, ดูถูกกันไม่ได้

ทนนิ่งอยู่ไม่ได้

ไม่รู้จักประมาณตน

เล็กเกี้ยวข้องกันอย่างเด็ดขาด

ทนนิ่งอยู่ไม่ได้

ไม่รู้จักประมาณตน

ไม่พิจารณาให้รอบคอบ

ไม่มีส่วนได้แต่ยังต้องเสียผลประโยชน์ไปอีก

ไม่ได้อย่างหนึ่งต้องเอาอีกอย่างหนึ่ง คือไม่ยอม

กลับมือเปล่า

ป่วยหรือบาดเจ็บอาการหนักมาก

สองสิ่งเพื่อง, สามสิ่งเพื่อง
 ไม่ทันกันหม้อดำ
 ไม่เป็นโล่เป็นพาย
 ไม่พูดพร่ำทำเพลง
 ไม่ฟังอีร้าคำอิรม
 ไม่มีเงาหัว
 ไม่มีปีมีกลอง, ไม่มีปีมีขลุ่ย

ไม่มีมูลฝอยหมาไม่ชี้

ไม่มีห้วงเอาห้วงมาแขวนคอ
 ไม่รู้จักเสือ เอาเรือมาจอด
 ไม่จกมอดเอาไม้เข้ามาวาง

ไม่รู้จักห้วนอนปลายตีน

ไม่รู้โอโหน้อไหน

ไม่ลงโบสถ์

ไม่เห็นน้ำตัดกระบอก

ไม่เห็นกระรอกโก่งหน้าไม้

ไม่เหลือบ่ากว่าแรง

ไม่เออออห่อหมก

ไม่เอาก่าน

ไม่ไถลั้ง

ไม่งามกระรอกเจาะ

ไม่ซีกัดไม้ซุง

ไม่ตาย

ไม่เพ้ายอดทอง กระบองยอดเพชร

ไม่นอกกอก

ไม่เปื้อไม่เมา

บ้า ๆ บอ ๆ สติไม่สมบูรณ์
 หญิงชายแต่งงานกินอยู่กันได้ไม่นานก็เลิกรากันไป
 ไม่เป็นแก่นสาร
 รวดเร็วทันใจ, ลงมือกระทำทันที
 ไม่ฟังเสียง, ไม่ทันดูให้รอบคอบเสียก่อน
 เป็นลางว่าจะตายร้าย
 ไม่มีเค้ามาก่อน

ไม่มีอะไรเป็นเค้ามูลอยู่ ก็ไม่มีเรื่องเกิดขึ้น,
 ไม่มีเหตุย่อมไม่เกิดเหตุ
 หากกรรมมาใส่ตัวโดยไม่จำเป็น

เซ่อเซอะ ไม่รู้จักว่าใครเป็นใคร, ทำสิ่งที่
 ไม่รู้ว่าจะเป็นภัยแก่ตนเอง
 ไม่รู้ความเป็นมาหรือพื้นเพ
 ไม่รู้เรื่องราวที่เกิดขึ้น
 ไม่ถูกกัน, ไม่ร่วมเป็นพวกด้วย
 ด่วนทำล่วงหน้าไปก่อน โดยที่ยังไม่ถึงเวลาที่จะกระทำ

ไม่เกินความสามารถที่จะทำได้

ไม่ตกลงด้วย

เหลวไหล ไม่เอาใจใส่ในการที่จะทำตัวให้เป็นคนดี

คนมีอายุมาก, แก่ชราเต็มที่ไม่รู้จะตายเมื่อไร

หญิงงามมักไม่บริสุทธิ์

ผู้น้อยไปคัดค้านผู้มีอำนาจย่อมไม่สำเร็จมีแต่เป็น
 อันตราย

ทำ หรือยกเอาข้อสำคัญมากกล่าวอ้างให้อีกฝ่ายหนึ่ง
 จำนน

อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขจนแก่จนเฒ่า

คนที่ประพฤตินอกแบบแผนของวงศ์ตระกูล (มักใช้
 ในทางที่ไม่ดี)

ไม่ลงรอยกัน, ขัดแย้งกันตลอดเวลา

ไม่ป่าเดียวกัน

ไม่รุ่มนกกจับ

ไม่ล้มเงาหาย

ไม่ลำเดียวยังต่างปล้อง พี่กับน้องยังต่างใจ

ไม่หลักปักเลน, ไม่หลักปักซี้ควาย

ไม่อ่อนดัดง่าย ไม่แก้ดัดยาก

รู้ ๆ ปลา ๆ

รู้จักเก็บรู้จักเขี่ย

รู้จักเก็บรู้จักจำ

รู้เช่นเห็นชาติ

รู้มากยากนาน รุ้่น้อยพลอยรำคาญ

รู้มือ

รู้ยาวรู้สั้น

รู้ว่าเสียอย่าเอาเรือไปจอด

รู้ไว้ไว้ว่าใส่บาแบกหาม

รู้ใส่

รู้หลบเป็นปีก รู้หลีกเป็นหาง

รู้หาญรู้ฉลาด

รู้ย่างเปิด

พวกเดียวกัน, เป็นผู้ช่วยด้วยกันหรือเป็น

ผู้หญิงด้วยกัน

ผู้มีวาสนาย่อมมีคนมาพึ่งบารมี

คนที่เคยมีวาสนา เมื่อตกต่ำลงผู้ที่มาพึ่งบารมีก็

หนีหน้าไปหมด

จิตใจความคิดเห็นของแต่ละคนย่อมต่างกัน

โลเล, ไม่แน่นอน

อบรมสั่งสอนเด็กให้ประพฤติดี ทำได้ง่าย

กว่าอบรมสั่งสอนผู้ใหญ่

รู้ไม่จริง รู้บ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ

รู้จักหาสะสมรวบรวมไว้

รู้จักเก็บข้าวของไว้ไม่ให้สูญหาย

เคยเห็น หรือรู้จักมาอย่างดี, รู้กำพิต

รู้มากเกินไปจนทำให้ยุ่งยากใจ และรู้่น้อย

ไม่เข้าใจ ทำให้เกิดความรำคาญใจ

รู้จักหรือเคยเห็นฝีมือกัน

รู้จักผ่อนปรน, รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว

รู้ว่าเป็นอันตรายจงหนีไปให้ไกล

เรียนรู้ไว้ไม่เสียหายอะไร

รู้เรื่องส่วนตัวเป็นอย่างไร

รู้จักหลบเอาตัวรอดไปได้ หรือปรับตัวให้เข้า

กับเหตุการณ์

กล้าในสิ่งที่ควรกล้า กลัวในสิ่งที่ควรกลัว

รู้หลายเรื่องแต่รู้ไม่จริงสักเรื่องเดียว,

รู้อย่างผิวเผินไม่ถึงขั้นลึกซึ้ง

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๗

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนความหมายของสำนวนที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ที่	สำนวน	ความหมาย
๑	ก้ำกั้น	
๒	กินนอกกินใน	
๓	ขามหนาขามตา	
๔	คว่ำบาตร	
๕	งามหนา	
๖	ใจใหญ่	
๗	กลืนไม่เข้าคายไม่ออก	
๘	น้ำท่วมปาก	
๙	อกกลัดหนอง	
๑๐	หนาใหญ่	
๑๑	สุดกู	
๑๒	กลืนน้ำลายตัวเอง	
๑๓	เงยหน้าอาปาก	
๑๔	หอกขวางแคร่	
๑๕	ไขในหิน	

ชื่อ.....เลขที่.....

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๘

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งสำนวนขึ้นมา ๑ สำนวน พร้อมทั้ง
บอกความหมายและวาดภาพประกอบ

สำนวนที่แต่งขึ้นเอง

ความหมาย

ภาพประกอบ

กลุ่ม

สมาชิก : ๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

รายการตรวจและให้คะแนน

๑. นักเรียนบอกจำนวนที่ตรงกับภาพ
๒. การหาจำนวนภาษาที่ใช้ในหมู่วัยรุ่น
๓. การนำเสนอผลงาน
๔. การทำแบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๘
๕. การแสดงบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม	รายการตรวจให้คะแนน					รวม ๓๐	ผลการ ประเมิน
	๑ ๕	๒ ๕	๓ ๕	๔ ๑๐	๕ ๕		

ความหมายระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ดี เกณฑ์ระดับคะแนน ๒๖ - ๓๐ = ๓
 ๒ หมายถึง พอใช้ ๒๐ - ๒๕ = ๒
 ๑ หมายถึง ปรับปรุง ๑ - ๑๙ = ๑

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๒ ขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน อย่างดี ตลอดเวลาที่เรียน กล้าซักถามข้อสงสัย รู้จัก ประยุกต์องค์ความรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน ในระดับดี ขาดสมาธิใน การเรียนบ้างในบางเวลา	ไม่สนใจ ไม่ค่อยตั้งใจ เรียน ไม่ใส่ใจและไม่มี สมาธิในการเรียน หรือ มีน้อยมาก
๒. มีความ รับผิดชอบ	ทำงานที่ได้รับมอบหมายทุก อย่างเสร็จเรียบร้อยดี	ตั้งใจทำงาน พยายามทำ ใบงานที่มอบหมายให้ บางส่วน	ไม่ตั้งใจทำงาน ไม่ พยายามทำใบงานที่ มอบหมายให้
๓. นิยมไทยใช้ ของไทย	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นของ ตนเองอย่างมาก ร่วม อนุรักษ์และปกป้องสมบัติ ส่วนรวมเป็นอย่างดี	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นตนเอง ปานกลาง ร่วมอนุรักษ์ และปกป้องสมบัติ ส่วนรวม	แสดงความภาคภูมิใจ ต่อภาษาและท้องถิ่น ตนเองน้อย ไม่ค่อย สนใจร่วมอนุรักษ์และ ปกป้องสมบัติส่วนรวม
๔. ทำงานและ อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มอย่างดี ปฏิบัติตามหน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่มดี	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มบางส่วน ร่วมปฏิบัติงานในกลุ่ม เป็นส่วนใหญ่	ไม่ให้ความร่วมมือใน การทำกิจกรรมกลุ่มกับ เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ไม่ พยายามปฏิบัติตาม หน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่ม
๕. ประหยัดและ อยู่อย่าง พอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน อย่างประหยัดและคุ้มค่าใช้ ของดีราคาถูก	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนอย่างประหยัดและ คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนไม่ค่อยรู้จัก ประหยัดและไม่ค่อย คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ชุดวรรณคดีวิจักษ์ บทที่ ๓ พระบรมราโชวาท ประกอบแผนที่ ๙ เรื่อง สำนวนภาษา

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์					รวมคะแนนคุณลักษณะ ฯ	ด้านผลงาน		รวม	ผ่าน / ไม่ผ่าน
		รักและชื่นชมในเอกลักษณ์ไทย	มีความซื่อสัตย์สุจริต	มีความรับผิดชอบ	มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง		ทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๑๗	ทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๑๘		
๑		๒	๒	๒	๒	๒	๑๐	๑๐	๑๐	๓๐	
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											

ความหมายระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ดี เกณฑ์ระดับคะแนน ๒๕ - ๓๐ = ๓

๒ หมายถึง พอใช้ ๑๘ - ๒๔ = ๒

๑ หมายถึง ปรับปรุง ๑๐ - ๑๗ = ๑

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๒ ขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ ๑๐

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระบรมราโชวาท

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

เรื่อง การเขียนย่อความ

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๒.๑ ม.๓ / ๔ เขียนย่อความ

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การเขียนย่อความ

การเขียนย่อความ คือ การเขียนจับใจความสำคัญจากการอ่านหรือการฟังแล้วเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนของผู้เขียนเอง โดยจะต้องเขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบของการย่อความ

กระบวนการ

- คิดวางแผน ปฏิบัติงาน

ค่านิยม คุณธรรม

- ร่วมอนุรักษ์ภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร

- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนบอกหลักการเขียนย่อความได้

๒. นักเรียนเขียนย่อความได้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. ซื่อสัตย์สุจริต

๓. มีวินัย

๔. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ
๙. มีความกตัญญู
๑๐. รู้รักสามัคคี

หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

๑. การทำแบบฝึกหัดชุดที่ ๑๙
๒. การเขียนแผนภาพความคิด แบบฝึกหัด ชุดที่ ๒๐

กิจกรรมการเรียนรู้

๑ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๕ – ๖ คน แต่ละกลุ่มประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีระดับภูมิปัญญาสูง กลาง และต่ำ ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม

๒ นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันเล่น “ คันทาปาเพลิน ” โดยหาคำตอบจากประโยคต่อไปนี้

๒.๑ คำ ๒ พยางค์ ๒ คำ มักใช้ควบคู่กัน แตกต่างกันเฉพาะเสียงสระของพยางค์หลังเท่านั้น จงหาคำเหล่านี้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

๒.๒ คนไทยบางคนนิยมตั้งชื่อบุตรหลานที่เกิดวันจันทร์ไม่ให้มีรูปสระปรากฏ จงตั้งชื่อคำ ๒ พยางค์ ๓ พยางค์ อย่างละ ๓ ชื่อ โดยอนุโลมตามความนิยมนี้

๒.๓ ตั้งชื่อคำ พยางค์เดียว ๒ พยางค์ ๓ พยางค์ แต่ละชื่อให้มีตัวอักษรในวรรค กะ ปรากฏอยู่

๒.๔ คำหลายพยางค์ต่อไปนี้ ถ้าจะปรับให้เป็นพยางค์เดียว โดยคงความหมายเดิมไว้ จะทำได้ อย่างไรจงเขียนให้ถูกต้อง

วัลยา วัฒนา กัลป์ปา นิตยา พาหะ
 พันธะ โพธิ โมหะ นันทะ รมยา
 พิระ พิทยา จักรา พัชร จันทร
 นัยนา คชา พฤกษา

๒.๕ หาคำที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาตอยู่กลางคำมากลุ่มละ ๕ คำ

ครูแจกกระดาษให้กลุ่มละ ๑ แผ่นช่วยกันเขียนคำตอบ จับเวลาให้ ๕ นาที เมื่อหมดเวลานำมารวมกัน ประเมินหากลุ่มที่ค้นหาได้มากที่สุด

๗.๓ นักเรียนศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนย่อความ(ท้ายแผน) จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มและครูร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเขียนย่อความ ดังนี้

๑. การเขียนย่อความ หมายถึง การเก็บใจความสำคัญของเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากการอ่าน แล้วนำมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนของตนเอง
๒. วิธีการเขียนย่อความ ทำได้ ดังนี้
 - อ่านเรื่องให้จบ เพื่อให้ทราบว่า เรื่องนั้นกล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร
 - บันทึกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนของตนเอง
 - อ่านทบทวนใจความสำคัญ แล้วแก้ไขให้สมบูรณ์
 - เขียนย่อความให้สมบูรณ์
 - การเขียนย่อความไม่นิยมใช้สรรพนามบุรุษที่ ๑ และ ๒ แต่จะใช้สรรพนามบุรุษที่ ๓ เท่านั้น

๗.๔ นักเรียนทำแบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๙ (ท้ายแผน) ชุดเขียนย่อความจากเรื่องที่กำหนดให้ เสร็จแล้วนำส่งครูตรวจสอบและประเมินผลงาน

๗.๕ นักเรียนแต่ละกลุ่มทำแบบฝึกหัดที่ ชุดที่ ๒๐ (ท้ายแผน) ชุดเขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักการเขียนเรียงความ เสร็จแล้วร่วมกันตรวจสอบและประเมินผลงาน

สื่อ / แหล่งเรียนรู้ / บุคคล

ลำดับที่	รายการสื่อ	กิจกรรมที่ใช้	แหล่งที่ได้มา
๑	เกม “ ค้นหาพาเพลิน ”	นักเรียนหาคำตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้	ครูจัดเตรียม
๒	ใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียนย่อความ	อ่านเพิ่มเติมความชัดเจนในเนื้อหา	ครูจัดเตรียม
๓	แบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๙	นักเรียนเขียนย่อความ	ครูจัดทำ
๔	แบบฝึกหัดชุดที่ ๒๐	นักเรียนเขียนแผนภาพความคิด	ครูจัดทำ
๕	แบบประเมินผลงานรายกลุ่ม	บันทึกการตรวจสอบผลงานรายกลุ่ม	ครูจัดทำ
๖	แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผลงานรายบุคคล	บันทึกการสังเกตพฤติกรรม และบันทึกผลงานรายบุคคล	ครูจัดทำ

วัดผลประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดผลและประเมินผล
• ด้านความรู้ความเข้าใจ - เขียนย่อความ - สรุปเป็นแผนภาพความคิด	- สังเกตการตอบคำถาม - สังเกตการนำเสนอผลงาน - ตรวจแบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๙ - ตรวจแบบฝึกหัด ชุดที่ ๒๐	- แบบฝึกหัด ชุดที่ ๗ - แบบฝึกหัด ชุดที่ ๘ - แบบประเมินผลงานรายกลุ่ม - แบบประเมินผลงานรายบุคคล
• ด้านพฤติกรรมความพอเพียง	- สังเกตพฤติกรรมขณะรวมกิจกรรม	- แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
• ทักษะกระบวนการกลุ่ม	ประเมินการทำงานกลุ่ม	แบบประเมินการทำงานกลุ่ม
• ด้านทักษะกระบวนการคิด - การเขียนย่อความ - การแผนภาพความคิด	- ประเมินการใช้ทักษะคิดวิเคราะห์ สรุปหลักการ	แบบประเมินผลงานรายกลุ่ม

เกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล

- ๑) เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมความพอเพียงรายบุคคลมีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง	ดี	ได้คะแนน	๒๐ – ๒๔
ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง	พอใช้	ได้คะแนน	๑๕ – ๑๙
ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง	ควรปรับปรุง	ได้คะแนน	๑ – ๑๔

 เกณฑ์การผ่านต้องได้ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไปหรือได้คะแนน ๙ ขึ้นไป
- ๒) เกณฑ์การประเมินการทำแบบฝึกหัดรายบุคคลมีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง	ดี	เขียนย่อความได้ดี	ถูกต้องตามหลักการ
ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง	พอใช้	เขียนย่อความได้ดี	ถูกต้องตามหลักการ
ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง	ควรปรับปรุง	เขียนย่อความใช้ภาษาไม่ค่อย	สละสลวย ลำดับขั้นตอนไม่ดี

 เกณฑ์การผ่านต้องได้ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
- ๓) เกณฑ์การประเมินการเขียนแผนภาพความคิด มีคะแนน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง	ดี	เขียนวิเคราะห์แจ่มแจ้งได้ดี	รายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์ดีมาก
ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง	พอใช้	เขียนวิเคราะห์แจ่มแจ้งได้ดี	รายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์
ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง	ควรปรับปรุง	เขียนวิเคราะห์แจ่มแจ้งได้ดี	ครบถ้วน

 เกณฑ์การผ่านต้องได้ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

การประเมิน ด้านทักษะ / กระบวนการ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ทักษะการ สรุปเนื้อหา	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้ง่าย	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความเกือบครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้	สรุปเนื้อหาได้ไม่กระชับ ใจความและไม่ครบถ้วน สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้น้อย
การรายงานหน้าชั้น	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดเสียงดังฟังชัด ได้สาระ ชัดเจน วางบุคลิกในการ พุดได้ดีมาก	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาที่ พุด วางบุคลิกในการพุด ได้ดี	สามารถพุดรายงานได้ดี พุดน้ำเสียงไม่ชัดเจน ไม่ ค่อยสอดคล้องกับเนื้อหา ที่พุด วางบุคลิกในการ พุดไม่ค่อยดี
การปฏิบัติงานตาม ขั้นตอน	มีทักษะการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนได้ตามลำดับ	ยังไม่สามารถปฏิบัติงาน ตามขั้นตอนได้
ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิดสร้างสรรค์ดี	พอมีความคิดที่ สร้างสรรค์อยู่บ้าง	ยังขาดความคิดที่ สร้างสรรค์
ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของการทำ ใบงาน	มีทักษะสามารถสร้างงาน ที่สวยงาม และมีความ ประณีตดี	สามารถสร้างงานที่ สวยงามพอใช้ได้ และมี ความประณีตในบางส่วน	ไม่มีความสวยงาม และ ไม่ประณีต

การประเมิน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน		
	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
ซื่อสัตย์สุจริต	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเองพอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเองพอใจในสิ่งที่ตนมี	ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ยอมรับในข้อผิดพลาดและบกพร่องของตนเองไม่ค่อยพอใจในสิ่งที่ตนมี
มีวินัย	รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนตลอดเวลา	รู้จักควบคุมอารมณ์ บางปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย การแต่งกายไม่ค่อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยน้อย ไม่ค่อยแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
ใฝ่เรียนรู้	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทำงานเสร็จทันเวลาและถูกต้อง	มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นบางครั้ง ทำงานเสร็จทันเวลาเป็นบางครั้ง	ไม่มีความมานะมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ค่อยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทำงานเสร็จไม่ทันเวลา
อยู่อย่างพอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาถูกและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้วค่อยซื้อใหม่	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้จนหมดแล้ว	ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนที่ราคาค่อนข้างแพงและใช้อย่างคุ้มค่าใช้ไม่หมดแล้วซื้อใหม่
มีจิตสาธารณะ	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ไม่เอาเปรียบไม่เห็นแก่ตัวช่วยเหลือหมู่คณะได้เป็นอย่างดี	มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมเป็นบางครั้ง ไม่เอาเปรียบไม่เห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ	ไม่ค่อยเสียสละเพื่อส่วนรวม ชอบเอาเปรียบคนอื่น ค่อนข้างเห็นแก่ตัว ไม่ค่อยช่วยเหลือหมู่คณะ

การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างไร

๓ หัว ประเด็น	หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในตัว
เวลา	- ครูจัดเวลาได้เหมาะสม เพียงพอต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	- เพื่อให้การดำเนินการสอน เป็นไปอย่างราบรื่น	- ครูใช้เวลาได้คุ้มค่า เหมาะสมไม่ส่งผลกระทบต่อตนเองผู้เรียนและเพื่อน ร่วมงาน
อุปกรณ์/สื่อ	- ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ สอดคล้องและเอื้อ ประโยชน์ต่อการจัดการ เรียนการสอน	- เพื่อนักเรียนจะได้ใช้สื่อและ อุปกรณ์ต่างๆให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการเรียนรู้	- ครูจัดการเรียนการสอน ได้ถูกต้องตรงตามเนื้อหา ไม่หลงประเด็นในการสอน
เนื้อหาสาระ	- ครูวางแผนในการจัดการ เนื้อหาที่เหมาะสมกับเวลา ผู้เรียน	- เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการในการเรียนรู้ที่ ครบถ้วน	- ครูจัดการสอนได้ ครบถ้วนเหมาะสมกับ ผู้เรียนทุกคน
ความรู้	ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการเขียนย่อความ รู้หลักจิตวิทยา และรู้วิธีวัดประเมินผลนักเรียน		
คุณธรรม	ครูมีความขยัน อดทนในการออกแบบการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียน การสอนและมีเมตตาธรรม อดติ 4 ต่อนักเรียนทุกคน		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

หลักพอประมาณ	หลักมีเหตุผล	หลักสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
- ทำแบบทดสอบได้ถูกต้องตามเกณฑ์และตรงตามเวลาที่กำหนด - ใช้ภาษาได้เหมาะสมไม่ทำให้ตนและผู้อื่นเดือดร้อน	- การเรียนรู้ เรื่องการเขียนย่อความเป็นทักษะกระบวนการหนึ่งในการใช้ทักษะทางภาษาในการนำเสนองานโดยเสริมทักษะการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	- นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าทางภาษา - นักเรียนมีทักษะกระบวนการด้านภาษาและใช้ภาษาได้เหมาะสม - นักเรียนมีทักษะในการวางแผนในการทำงาน
ความรู้ - นักเรียนมีความรู้ เรื่องการเขียนย่อความ		
คุณธรรม - ขยันในการปฏิบัติงาน มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความรับผิดชอบ ประหยัดในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน มีวินัยและทำงานเสร็จตรงตามเวลากำหนด		

นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียง

ด้าน การวัดผล	อยู่อย่างพอเพียง...สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้	- มีความรู้เรื่องการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณค่า	- มีความรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- มีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- มีความรู้ความเข้าใจด้านภาษา
ทักษะ	- มีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีทักษะกระบวนการในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	- ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม
ค่านิยม	- ใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด	- มีความรับผิดชอบต่อคำพูดและการกระทำของตน - ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	- สืบสานและอนุรักษ์ภาษา

ความเห็นของผู้บริหาร หรือผู้ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บริหาร/ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

ตำแหน่ง ครู

ใบความรู้ที่ ๔ การย่อความ

การเขียนย่อความ

การเขียนย่อความ คือ การเขียนจับใจความสำคัญจากการอ่านหรือการฟังด้วยสำนวนของผู้เขียนเอง โดยจะต้องเขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบของการย่อความ

เนื้อความในงานเขียนทุกประเภทสามารถนำมาย่อได้ ไม่ว่าจะเป็นร้อยกรองประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย หรืออาจเป็นร้อยแก้ว เช่น นิยาย นิยาย เรื่องสั้น บทความ สารคดี ประกาศ จดหมาย ฯลฯ และไม่ว่าเนื้อความจะเป็นแบบใด ลักษณะของย่อความก็ไม่แตกต่างกัน ยังใช้เกณฑ์เดียวกัน คือทำให้สั้นลง แต่เก็บใจความสำคัญไว้ครบถ้วน และเรียบเรียงเป็นภาษาร้อยแก้วที่น่าอ่าน

หลักการสำคัญของการย่อความ คือการเก็บใจความสำคัญให้ครบถ้วน แต่ในความเป็นจริงการจับใจความสำคัญของเรื่องไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะเนื้อความหนึ่งๆมิได้มีเพียงประโยคใจความสำคัญโดดเด่นประโยคเดียวให้เราเห็นชัดเจน หากแต่ยังมีข้อความอื่นประกอบเพื่อให้รายละเอียดหรือขยายความ เรียกว่า พลความ ผู้ย่อต้องวิเคราะห์ให้ได้ว่า ส่วนไหนเป็นใจความสำคัญ ส่วนไหนเป็นพลความ แต่ก่อนจะวิเคราะห์ได้ จะต้องรู้และเข้าใจความหมายของคำทั้งสองคำเสียก่อน

ใจความสำคัญ คือข้อความที่สำคัญที่สุดในบทเขียน บทอ่าน หรือบทพูด ถ้าตัดใจความสำคัญนี้ออกจะทำให้สารนั้นเปลี่ยนแปลงไปทั้งหมด

พลความ คือ ข้อความที่สำคัญน้อยกว่าใจความ ทำหน้าที่ขยายใจความในบทเขียนบทอ่าน หรือบทพูดให้ชัดเจนขึ้น

การเขียนย่อความที่ดีนั้น ผู้เขียนจะต้องเข้าใจเรื่องที่จะอ่านหรือฟังแล้วจับใจความสำคัญให้ได้ จากนั้นจึงนำใจความสำคัญมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยถ้อยคำที่สละสลวย

วิธีการเขียนย่อความ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑. อ่านเรื่องที่จะย่อด้วยวิธีการอ่านเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน
๒. บันทึกใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของผู้เขียน
๓. นำใจความสำคัญมาเขียนเรียบเรียงใหม่ โดยไม่ใช้สรรพนามบุรุษที่ ๑ และบุรุษที่ ๒ แต่ใช้สรรพนามบุรุษที่ ๓ เช่น เขา เธอ
๔. แก้ไขปรับปรุงสิ่งที่เขียนให้สมบูรณ์อีกครั้ง
๕. เขียนขึ้นต้นตามรูปแบบของย่อความ เพื่อให้รู้ที่มาของเรื่องที่น่ามาย่อแล้วจึงมาย่อความให้สมบูรณ์
๖. เรื่องที่น่ามาย่อการชี้แจงที่มาของข้อความที่น่ามาย่อ นิยมใช้แบบขึ้นต้นย่อความดังนี้
ย่อความร้อยแก้วธรรมดา ขึ้นต้นดังนี้
- ย่อเรื่องอะไร

- ใครเป็นผู้แต่ง
- จากหนังสืออะไร หน้าเท่าไร
- มีความว่า.....

ย่อจดหมายขึ้นต้น ดังนี้

- ย่อจดหมายของใคร ถึงใคร ลงเลขที่เท่าไร (ถ้าเป็นจดหมายราชการ)
- เรื่องอะไร
- วัน เดือน ปี อะไร
- มีความว่า.....

ถ้าเป็นจดหมายตอบรับ ขึ้นต้นดังนี้

- ย่อจดหมายของใคร ถึงใคร ลงเลขที่เท่าไร (ถ้าเป็นจดหมายราชการ)
- เรื่องอะไร
- วัน เดือน ปี อะไร
- ความฉบับแรกว่าอะไร
- ใครตอบเมื่อไร
- มีความว่า....

ย่อบทความเรื่อง.....
ของ.....

ย่อพระราชดำรัส ออมไว้ใส่ถุงแดง โอวาท ปาฐกถาสุนทรพจน์ คำปราศรัย ขึ้นต้นดังนี้

- ย่อ.....ของใคร
- กล่าว (แสดง,ให้,พระราชทาน.....ฯลฯ) แก่ใคร
- เรื่องอะไร (ถ้ามี)
- เนื้อในงานอะไร(ถ้ามี)
- ณ ที่ใด
- เมื่อไร
- ถ้าย่อจากหนังสือ ให้บอก วัน เดือน ปี ปีที่พิมพ์ และหน้า
- มีความว่า.....

รูปแบบการเขียนย่อความ

ย่อניתานเรื่อง.....ผู้
แต่ง.....
จาก
หนังสือ.....

ย่อข่าวเรื่อง.....
จาก.....
ความว่า.....

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๗

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนย่อความประวัติของ จิตร ภูมิศักดิ์ ตามรายละเอียด
ต่อไปนี้ ด้วยรูปแบบย่อความที่ถูกต้อง

จิตร ภูมิศักดิ์

จิตร ภูมิศักดิ์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๓ ที่ ตำบลประจันตคาม อ. ประจันตคาม จ. ปราจีนบุรี เสียชีวิต เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๙ ที่ตำบลบ้านหนองกุ้ง อำเภовาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร เป็นบุตรของนายศิริ **ภูมิศักดิ์** และนางแสงเงิน ภูมิศักดิ์ (จิตร มีชื่อเดิมว่า สมจิตร **ภูมิศักดิ์** แต่ต่อมาเปลี่ยนเป็นจิตรเพียงคำเดียว ตามนโยบายตั้งชื่อให้ระบุนุเพศชายหญิงอย่างชัดเจน ของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม) **จิตร ภูมิศักดิ์** นับเป็นนักปราชญ์และนักปฏิวัติทางความคิดและวิชาการคนหนึ่งของไทย **จิตร** เป็นนักวิชาการคนแรกๆ ที่กล้าถกเถียงและคัดค้านปราชญ์คนสำคัญ ด้วยวิธีคิดที่มีเหตุผล และลุ่มลึก มีความโดดเด่นจากผลงานการค้นคว้าทางวิชาการที่แปลกใหม่และลึกซึ้ง ขณะเดียวกัน **จิตร** ยังมีความคิดต่อต้านระบบเผด็จการและการใช้อำนาจกดขี่ของชนชั้นสูงมาโดยตลอด

การศึกษา

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๙ จิตรติดตามบิดา ซึ่งรับราชการเป็นนายตรวจสรรพสามิต เดินทางไปรับราชการยังจังหวัดกาญจนบุรี และเข้ารับการศึกษาชั้นประถม ที่โรงเรียนประจำจังหวัดแห่งนั้น **จิตร** ย้ายมาอยู่ที่สมุทรปราการ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๓ บิดาของ **จิตร** ย้ายไปรับราชการในเมืองพระตะบอง ซึ่งสมัยนั้นเป็นเมืองในการปกครองของไทย (ปัจจุบันอยู่ในอาณาเขตของกัมพูชา) **จิตร** จึงย้ายตามไปด้วย และได้เข้าศึกษาชั้นมัธยมที่นั่น

ถึงปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ประเทศไทย ต้องคืนดินแดนเมืองพระตะบองให้ กัมพูชา **จิตร** จึงอพยพตามมารดา กลับเมืองไทย ส่วนบิดานั้น ไปเริ่มชีวิตครอบครัวใหม่กับหญิงอื่น ระหว่างที่ครอบครัว **ภูมิศักดิ์** ยังอยู่ที่พระตะบอง นางแสงเงินเดินทางไปค้าขายที่ลพบุรี ขณะที่ **จิตร** และพี่สาว เดินทางมาศึกษาต่อในกรุงเทพฯ โดยจิตรเข้าเรียนที่โรงเรียนเบญจมบพิตร และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา และคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในที่สุด

แนวคิดและการต่อสู้

ชื่อเสียงของ จิตร ภูมิศักดิ์ น่าจะโด่งดังในสาธารณชนวงกว้างเป็นครั้งแรก จากกรณี โยนบก เมื่อครั้งที่เขาเป็นสาราณียากร ให้กับหนังสือประจำปี ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. ๒๔๙๖. ในครั้งนั้นเขาได้เปลี่ยนแปลงเนื้อหาที่ "ซ้ำ ๆ ซาก ๆ" ของหนังสือประจำปี โดยลงบทความสะท้อนปัญหาสังคม

ประณามผู้เอารัดเอาเปรียบในสังคม ซึ่งรวมถึงรัฐบาลด้วย รวมทั้งชี้ให้เห็นค่านิยมอันไม่ถูกต้อง ซึ่งผู้คนนับถือกันมานาน โดยบทความเหล่านั้น มีทั้งที่จิตรเขียนเอง ร่วมแก้ไข หรือเพื่อน ๆ คนอื่นเขียน. ผลก็คือ ระหว่างการพิมพ์หนังสือถูกทางตำรวจสันติบาลอายัด และมีการ "สอบสวน" จิตรที่หอประชุมใหญ่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในเหตุการณ์นั้น จิตรถูกกลุ่มนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ตั้งศาลเตี้ยจับ "โยนบก" ลงจากเวทีหอประชุม ทำให้จิตรได้รับบาดเจ็บต้องเข้าโรงพยาบาล และพักรักษาตัวอยู่หลายวัน. ต่อมาทางการของมหาวิทยาลัยได้ตั้งคณะกรรมการพิจารณาโทษของจิตร และทางคณะกรรมการได้มีมติให้ พักการเรียนเป็นเวลา ๑ ปี คือในปี พ.ศ. ๒๔๙๗.

ระหว่างถูกพักการเรียน จิตรได้ไปสอนวิชาภาษาไทยที่โรงเรียนอินทรีศึกษาอยู่พักหนึ่ง แต่สอนได้ไม่นาน ก็ถูกให้ออก เนื่องจากถูกกล่าวหาว่าหัวก้าวหน้ามากเกินไป. จิตรจึงไปทำงานกับหนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ในช่วงเวลาดังกล่าวนี้อเอง ที่จิตรได้สร้างสรรค์ผลงานงานวิจารณ์ที่มีคุณค่าต่อวงวิชาการไทยหลายเรื่อง เช่น การวิจารณ์วรรณศิลป์ วิจารณ์หนังสือ วิจารณ์ภาพยนตร์โดยใช้นามปากกา "บุคแมน" และ "มูฟวี่แมน"

จิตรมีความสามารถในด้านภาษาศาสตร์อย่างมาก และยังมีความสามารถระดับสูงในด้านอื่น ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ ถือว่าเป็นอัจฉริยะบุคคลของไทยคนหนึ่ง. ในด้านภาษาศาสตร์นั้น จิตรมีเชี่ยวชาญในภาษาฝรั่งเศส ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร โดยเฉพาะภาษาเขมนั้น จิตรมีความเชี่ยวชาญทั้งภาษาเขมรปัจจุบันและภาษาเขมรโบราณด้วย นอกจากนี้ จิตรได้เขียนพจนานุกรมภาษาละหุ (มูเซอ) โดยเรียนรู้กับชาวมูเซอขณะอยู่ในคุก ลาดยาว. ในตอนแรก ชาวมูเซอไม่สามารถพูดภาษาไทยได้, จิตรเองก็ไม่สามารถพูดภาษามูเซอได้เช่นกัน. แต่ด้วยความสามารถ เขาสามารถเรียนรู้ระบบของภาษา และนำมาใช้ได้อย่างน่าอัศจรรย์.

เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ จิตรได้เดินทางสู่ชนบทภาคอีสาน เพื่อเข้าร่วมต่อสู้กับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในนาม สหายปรีชา

นามปากกาของจิตรมีเป็นจำนวนมาก เช่น นาคราช ๑, สุลภวตล ๑, ศรีนาคร, ทิปกร, สมสมัย ศรีศุทรพรรณ ๑, ศิลป์ พิทักษ์ชน, สมชาย ปรีชาเจริญ, สุธรรม บุญรุ่ง, ขวัญนรา, สิทธิ ศรีสยาม ๑, กวีการเมือง, กวี ศรีสยาม, บุคแมน, มูฟวี่แมน (มูวี่แมน), ศิริศิลป์ อุดมพรรณ๑, จักร ภูมิสิทธิ

หมายเหตุ: ๑ หมายถึง ใช้เพียงครั้งเดียว

ผลงานเขียนชิ้นเด่น

หนังสือ "ความเป็นมาของคำสยาม ไทย ลาวและขอม และลักษณะทางสังคม ของชื่อชนชาติ"

หนังสือ "โฉมหน้าศักดินาไทย"

หนังสือ "ภาษาและนิรุกติศาสตร์"

หนังสือ "โองการแข่งน้ำ และ ข้อคิดใหม่ในประวัติศาสตร์ไทยลุ่มน้ำเจ้าพระยา"

หนังสือ "ข้อเท็จจริงว่าด้วยชนชาติขอม"

เพลง "ภูพานปฐวีติ"

เพลง "แสงดาวแห่งศรัทธา"

บทกวี "เธอคือหญิงรับจ้างแม่ใช้แม่คน"

ภายหลังเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ถึง ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ขบวนการนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ได้นำเอาประวัติชีวิต การต่อสู้และงานเขียนของ จิตร ภูมิศักดิ์ปัญญาชนปฏิวัติแนวมาร์กซิสต์ มาทำการศึกษา วิเคราะห์และตีพิมพ์เผยแพร่ออกสู่สายตาสาธารณชนชาวไทย อันมีจุดมุ่งหมายให้เป็นดัง ธงชัย ในการปลุกเร้า จิตสำนึกของการมีส่วนร่วม ทางการเมืองในหมู่มวลชนคนรุ่นใหม่ให้ร่วมกับการต่อสู้ เพื่อเรียกร้องเอกราช ความเป็นธรรมในสังคม และประชาธิปไตย อันมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดจาก รัฐบาลเผด็จการทหารราชอยู่เคียงข้างขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมือง ของเหล่านิสิตนักศึกษาปัญญาชนเพื่อ ร่วมกันกำหนดชะตากรรมของบ้านเมืองด้วยหนึ่งสมองและสองมือของเราเอง

จิตร ภูมิศักดิ์ เป็น ปัญญาชนหัวก้าวหน้า ที่มีชีวิตอยู่ในสมัยกึ่งพุทธกาล คือระหว่างปี ๒๔๗๓-๒๕๐๙ อันเป็นช่วงรอยต่อระหว่าง สังคมเก่า "เจ้าศักดินา-ราชาธิปไตย" และ สังคมใหม่ "ประชาธิปไตยภายใต้อำนาจอธิปไตยเผด็จการกระฎุมพี" ที่คาบเกี่ยวกับยุคสงครามเย็น (ปี ๒๔๘๘-๒๕๓๔) ซึ่งเป็นการเผชิญหน้ากันระหว่าง กระแสวัฒนธรรมทุนนิยมและสังคมนิยมที่กำลังถาโถมเข้าสู่เมืองไทย อันนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ ในสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

งานเขียนส่วนใหญ่ของจิตรมักจะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์เสียดสีสภาพสังคมและการเมืองที่น่าเหินห่างของไทยโดยศึกษาวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวด้วยหลักปรัชญาของสำนักมาร์กซิสต์ ซึ่งถือว่าการท้าทายและปฏิเสธระบบความคิดและความเชื่อดั้งเดิมที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคมไทยสมัยนั้น อันเป็นแนวความคิดที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลเผด็จการทหาร ที่อยู่ภายใต้การครอบงำทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมจากจักรวรรดินิยมอเมริกา โดยแฝงมาในรูปแบบของการช่วยเหลือระหว่างรัฐต่อรัฐ ซึ่งจิตรได้ชี้ชัดฟันธงลงไปว่า "สังคมไทยปัจจุบันมีลักษณะเป็นสังคมกึ่งศักดินา-กึ่งเมืองขึ้น"

ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลได้แสดงทรรศนะที่มีต่อจิตรไว้ในเอกสารจากสันติบาลกอง ๓ แฟ้มบุคคลสำคัญ ลำดับที่ ๐๐๘๒ นายจิตร ภูมิศักดิ์, ๑๘ ธันวาคม ๒๕๐๒ เมื่อคราวที่ถูกจับกุมในข้อหา มีการกระทำอันเป็น คอมมิวนิสต์และกระทำความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในและภายนอกราชอาณาจักร ในเช้าตรู่ เวลาประมาณ ๐๖.๐๐ น. ของวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๑หลังการทำ รัฐประหาร ยึดอำนาจการปกครองประเทศ ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เพียง ๑ วัน ดังเนื้อความที่ว่า "(นายจิตร ภูมิศักดิ์)มีความคิดเห็นทางการเมือง ...เขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์ที่สนับสนุนลัทธิคอมมิวนิสต์ มีความคิดเห็นแนวซ้าย สนับสนุนคอมมิวนิสต์"

ด้วยเหตุนี้เอง งานเขียนส่วนใหญ่ของจิตร จึงถูก รัฐบาลปฎิกริยาขวาจัด จัดอันดับให้เป็น หนังสือต้องห้าม พร้อมกับมีคำสั่งให้เก็บหรือเผาทำลายให้สิ้นซากไปจากบรรณพิภพไทย การที่จิตรมี ความคิดก้าวหน้าเกินกว่าคนร่วมสมัยเดียวกัน ทำให้เขาถูกผู้คนในสังคมบางกลุ่ม ประณามหยามเหยียดว่า เขาเป็น พวกหัวรุนแรง

เอียงซ้าย ฝ่ายแดง และ คอมมิวนิสต์ ครั้งแรกเมื่อปี ๒๔๙๖ สมัยที่เรียนอยู่ชั้นปีที่ ๓ แผนกวิชาอักษรศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จิตรได้รับการคัดเลือก จากตัวแทนนิสิตคณะต่าง ๆ รวม ๖ คณะราว ๓๐ คน ให้เป็น สาราณียกรของสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สจม.) หรือที่เรียกกันสั้น ๆ ว่า สาราณียกรของมหาวิทยาลัย โดยรับหน้าที่เป็น บรรณาธิการ ในการจัดทำ หนังสือมหาวิทยาลัย ฉบับปิยมหาราชานุสรณ์ ๒๓ ตุลาคม ๒๔๙๖ หรือที่มักเรียกกันว่า หนังสือมหาวิทยาลัย ฉบับ ๒๓ ตุลาฯ ซึ่งเป็นที่มาของ กรณีโยนบก อันธพาล และโด่งดังครั้งแรกและครั้งเดียว ในหน้าประวัติศาสตร์การเมืองไทย หนังสือมหาวิทยาลัย ฉบับ ๒๓ ตุลาฯ นี้ มีกำหนดออกแจกจ่ายเป็นประจำใน วันปิยมหาราช ๒๓ ตุลาคมของ ทุกปีซึ่งเป็นวันถวายบังคมพระบรมรูปทรงม้า ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ องค์ผู้สถาปนาสถาบันการศึกษาแห่งนี้ อันเป็นที่มาของนาม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ซึ่งแต่ละคณะวิชาจะมีการคัดเลือกสาราณียกรของตนเอง เพื่อมีหน้าที่จัดทำหนังสือประจำคณะ ออกแจกจ่ายด้วยเช่นกัน สาราณียกรประจำคณะเหล่านี้จะต้องให้ความร่วมมือในการจัดทำหนังสือมหาวิทยาลัย ฉบับ ๒๓ ตุลาฯ โดยมีหน้าที่รวบรวมต้นฉบับบทความส่งมาให้จิตรพิจารณาคัดเลือกนำลงตีพิมพ์อีกทีหนึ่ง

ส่วนคณะอักษรศาสตร์ของจิตรนั้น มี ม.ร.ว.นิยตโสภาคย์ เกษมสันต์ รับหน้าที่เป็นสาราณียกรประจำคณะ ในการจัดทำหนังสืออักษรานุสรณ์ ฉบับรับนิสิตใหม่ ประจำปี ๒๔๙๖ ถึงแม้ว่าจิตรจะมีงานยุ่งสักเพียงใด แต่ก็ยังมีกะจิตกะใจส่งงานเขียนมาร่วมตีพิมพ์ลงในหนังสือประจำคณะตามคำร้องขอของ ม.ร.ว.นิยตโสภาคย์ ถึง ๒ ชิ้นด้วยกัน คือ นวนิยายรักขนาดสั้นจากพญานัน-ถึงทยอยใน โดยใช้นามปากกาว่า จักร ภูมิสิทธิ์ และ กลอนต้อนรับนิสิตใหม่ ของคณะอักษรศาสตร์ ซึ่งเราสามารถสัมผัสถึงความอลังการของรสถ้อยกวีอันงดงาม วิจิตรบรรจงของจิตรได้ดังนี้

ทำทวยเทพพิมานตระหง่านภพิสัย
เลอทวยสุเทพไทประสิทธิ์
งามดีกอักษรศาสตร์วิลาสรวจิตร
รื่นรมย์มนินิตย์ นิรันดร์
เชิญเนาผองนุชเพียรบำเรียนวิจิตร
โดยเจตน์ประจวบบรร- ลุเทอญา

แบบฝึกหัด ชุดที่ ๘

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักการและขั้นตอนการเขียนย่อความ

กลุ่ม

สมาชิก : ๑.
 ๒.
 ๓.
 ๔.
 ๕.

๑. นักเรียนเล่น “ ค้นหาพาเพลิน ”
๓. การนำเสนอผลงาน
๔. การทำแบบฝึกหัด ชุดที่ ๑๙
๔. ความสามัคคีภายในกลุ่ม
๕. การแสดงบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม	รายการตรวจให้คะแนน					รวม ๓๐	ผลการ ประเมิน
	๑ ๕	๒ ๕	๓ ๕	๔ ๑๐	๕ ๕		

ความหมายระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ดี เกณฑ์ระดับคะแนน $26 - 30 = 3$
 ๒ หมายถึง พอใช้ $20 - 25 = 2$
 ๑ หมายถึง ปรับปรุง $1 - 19 = 1$
 เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๒ ขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ความเห็นของผู้บริหาร หรือผู้ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้บริหาร/ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน

(นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)

ตำแหน่ง ครู

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน อย่างดี ตลอดเวลาที่เรียน กล้าซักถามข้อสงสัย รู้จัก ประยุกต์องค์ความรู้	มีความสนใจ ตั้งใจเรียน ในระดับดี ขาดสมาธิใน การเรียนบ้างในบางเวลา	ไม่สนใจ ไม่ค่อยตั้งใจ เรียน ไม่ใส่ใจและไม่มี สมาธิในการเรียน หรือ มีน้อยมาก
๒. มีความ รับผิดชอบ	ทำงานที่ได้รับมอบหมายทุก อย่างเสร็จเรียบร้อยดี	ตั้งใจทำงาน พยายามทำ ใบงานที่มอบหมายให้ บางส่วน	ไม่ตั้งใจทำงาน ไม่ พยายามทำใบงานที่ มอบหมายให้
๓. นิยมไทยใช้ ของไทย	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นของ ตนเองอย่างมาก ร่วม อนุรักษ์และปกป้องสมบัติ ส่วนรวมเป็นอย่างดี	แสดงความภาคภูมิใจต่อ ภาษาและท้องถิ่นตนเอง ปานกลาง ร่วมอนุรักษ์ และปกป้องสมบัติ ส่วนรวม	แสดงความภาคภูมิใจ ต่อภาษาและท้องถิ่น ตนเองน้อย ไม่ค่อย สนใจร่วมอนุรักษ์และ ปกป้องสมบัติส่วนรวม
๔. ทำงานและ อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มอย่างดี ปฏิบัติตามหน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่มดี	ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน สมาชิกในกลุ่มบางส่วน ร่วมปฏิบัติงานในกลุ่ม เป็นส่วนใหญ่	ไม่ให้ความร่วมมือใน การทำกิจกรรมกลุ่มกับ เพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ไม่ พยายามปฏิบัติตาม หน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่ม
๕. ประหยัดและ อยู่อย่าง พอเพียง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน อย่างประหยัดและคุ้มค่าใช้ ของดีราคาถูก	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนอย่างประหยัดและ คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียนไม่ค่อยรู้จัก ประหยัดและไม่ค่อย คุ้มค่าใช้ของดีราคา ค่อนข้างแพง

แบบบันทึกผลการประเมินการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ชุดวรรณคดีวิจักษ์ บทที่ ๓ พระบรมราโชวาท ประกอบแผนที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนย่อความ

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์					รวมคะแนนคุณลักษณะ ฯ	ด้านผลงาน		รวม	ผ่าน / ไม่ผ่าน
		รักและชื่นชมในเอกลักษณ์ไทย	มีความซื่อสัตย์สุจริต	มีวินัยในตนเอง	มีความสนใจใฝ่เรียนรู้	ประหยัดและอยู่อย่างพอเพียง		ทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๑๗	ทำแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๑๘		
๑		๒	๒	๒	๒	๒	๑๐	๑๐	๑๐	๓๐	
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											

ความหมายระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ดี เกณฑ์ระดับคะแนน ๒๕ – ๓๐ = ๓
 ๒ หมายถึง พอใช้ ๑๘ – ๒๔ = ๒
 ๑ หมายถึง ปรับปรุง ๑๐ - ๑๗ = ๑

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๒ ขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (นางเดือนฉาย พรสวัสดิ์)